טיולי
חמורים
לבני אדם
קיבוצים • משפחות • קייטנות
מצפה הושעיה
טל: 06-565511 פקס: 06-570378

יום ג', 31.5.1994, כ"א בסיון תשנ"ד ■ שנה 51, גליון 15487 ■ 2.90 ש"ח

• המרכז לאמנויות •
גבעת חביבה
נפתחה ההרשמה ללימודי
כל האמנויות הפלסטיות
לכיתות י', יא', יב'
פרטים:
06-309262

מבוי סתום בפגישת רבין עם רמון ואורון בעניין המשבר בקופת חולים

ואנשי "רם" עזבו את הדיון ☐ בעקבות כשלון הפגישה ייתכן שימונה מפרק ☐ הבוקר ידונו בנושא שרי האוצר והמשפטים ☐ מועצת המנהלים של הקופה מאיימת בהתפטרות אם לא יושג הסדר כספי עד ה־14 ביוני ☐ חובות הקופה לחברות התרופות – כ־100 מיליון דולר

☐ יאיר מידן, אבשלום קווה

ראש הממשלה יצחק רבין זימן אמש ללשכתו את שר האוצר אברהם שוחט לדיון עם המזכ"ל המיועד חיים רמון, והמזכיר המיועד של ההסתדרות חיים אורון לדון במשבר קופת חולים. ראש הממשלה זימן את הישיבה כדי לשתף את ראשי תנועת "רם", בכל ההחלטות הנוגעות למשבר קופת־החולים.

חברי הכנסת רמון ואורון אמרו בישיבה, כי אין הם תומכים במילוי חובותיה הכספיים של ההסתדרות לטובת קופת חולים. לאור זאת, הודיעו ראש הממשלה ושר האוצר, כי ישקלו את צעדיהם בנושא. משמעות הדבר היא, שלא יהיה מנוס מקבלת החלטה בדבר מינוי מפרק מפעיל זמני לקופת החולים. בתום הישיבה אמר ח"כ רמון, כי בפגישה לא נוצרה הידברות של ממש, וכי לפי כך עזבו את המקום.

המשך בעמוד 8

ח"כ חיים רמון במסיבת העיתונאים אתמול בתל אביב (צילום: אלון רון/ישראל סאן)

מחלוקת בין ההסתדרות לחברת העובדים לגבי מכירת מניות כור ובנק הפועלים

מסמך שגובש בחברת העובדים מורה כי אין בסיס משפטי לדרישת המכירה של ההסתדרות

☐ אבשלום קווה

נמסה חברת העובדים גובש אתמול מסמך משפטי, המורה כי קיים למעשה ניתוק בין ההסתדרות לבין חברת העובדים, ולפיכך אין בסיס משפטי לדרישה של צמרת ההסתדרות למכור מניות של בנק הפועלים וכור, כדי לממן את הגירעונות של קופת חולים, וכדי לאפשר את המשך תפעולה.

זהו שלב נוסף במחלוקת החריפה שבין ההסתדרות לבין חברת העובדים, סביב הדרישה להתחיל לממש נכסים פיננסיים. יצוין כי חלק מנכסי הולא ניידי של ההסתדרות, המיועדים אף הם למכירה כדי לממן

המשך בעמוד 8

חקירה בנסיבות שגרמו למות חייל המילואים סמ"ר שיטרית

הרוג בליל יום א' בשכוח צה"ל מדרום למחסום נחל עוז חשד שהותקף ☐ נורה משווח קצר, כנראה ע"י חייל שהתעורר וירה מבלי לשים לב ששטרית שוכב לידו

סמ"ר (מיל.) שלמה שיטרית

☐ אהרן קליין

צה"ל ממשיך בחקירת הנסיבות שגרמו למותו של חייל מילואים, סמ"ר שלמה שיטרית, שנהרג ביום ראשון בלילה כתוצאה לחשד של ירי מחבלים לעבר כוח צה"ל, דרומית למחסום נחל עוז שבכניסה לרצועת עזה. סמ"ר שיטרית נורה ככל הנראה, מאש חבריו לכוח.

התקרית אירע שלשום בלילה, כשעה ששישה חיילי מילואים בפיקוד של סמ"ר שלמה שיטרית, היו במשימת אבטחה של ציוד מכני כבד, הסולל את גדר המערכת החוצצת את רצועת עזה. כלי הצמ"ה היו ממוקמים בחניון בתוך הקו הירוק, דרומית למחסום נחל עוז.

כשעה לפני האירוע נשמעו קולות ירי ממערב למחסום נחל עוז בתוך שטחי האוטונומיה. כוח צה"ל הוזעק לאיזור, פתח בסריקות, אך לא מצא דבר. סמוך לשעה 23.30 שמעו שניים מהחיילים בחניון, ובהם סמ"ר שיטרית, קולות ירי. שיטרית והחייל הנוסף פתחו באש לעבר המקום בו חשבו שהמחבלים שוהים. שני חיילים נוספים שישנו לצד הכלים, התעוררו משנתם והספיקו לירות אף הם לכיוון מערב, ממנו חשבו שנשמעו היריות. שני חיילים נוספים שישנו התעוררו, אך לא הספיקו לירות.

מייד לאחר הירי, התברר כי במהלך חילופי האש עם המחבלים נפצע באורח אנוש סמ"ר שלמה שיטרית בן 25 מגבעת־עדה, לאחר שכדור פגע בראשו. למקום האירוע

המשך בעמוד 8

שני חיילים נפצעו בהתהפך רכב קרבי בגבול הצפון

☐ אהרן קליין

שני חיילי צה"ל נפצעו אתמול, האחד באורח קשה והשני באורח קל, בהתהפך רכב קרבי של צה"ל במהלך פעילות מבצעית לאורך גבול הצפון, סמוך למטולה. הרכב מסוג "אכזרית" המשמש כבס"שית בו היו השניים, התהפך סמוך לשעה 17.00. שני החיילים שהיו בו נפצעו. למקום הגיע כוח אחר של צה"ל, שהזעיק צוות רפואי לטיפול בשני הפצועים. לאחר ייצוב מצבם, פונו השניים לבית החולים בצפת. בפיקוד הצפון בודקים את נסיבות התאונה.

רמון מסרב להשתתף בפתרון המשבר בקופ"ח

כל עוד לא ייכנס לתפקיד מזכ"ל ההסתדרות ☐ תובע שהאוצר ימשיך להזרים כספים לקופה ☐ מאשים את שר האוצר בגרימת המשבר

☐ יהודה צור

ראש רשימת "רם", חיים רמון, הפר אתמול לראשונה את שתיקתו סביב המשבר בקופת חולים, ותבע משר האוצר להזרים מיד את הכספים הדרושים להמשך הפעלתה התקינה, עד שרמון יתחיל לכהן כמזכ"ל ההסתדרות.

במסיבת עיתונאים שהתקיימה בבית סוקולוב בתל אביב, הודיע רמון שהוא מסרב בתוקף ליטול חלק במציאת פיתרון במשבר קופת חולים, עד שלא ייכנס לתפקידו כמזכ"ל ההסתדרות. רמון תקף בחריפות את שר האוצר, על כך שהוא מסרב להזרים כספים לקופת חולים ומאיים במינוי כונס נכסים, בעוד שהוא עצמו גרם למשבר, לדברי רמון.

ראש רשימת רם סיפר, שהוא גזר על עצמו שתיקה אבל הפר אותה, כיוון שאתמול בבוקר דרש זאת ממנו שר האוצר, כשביקש ממנו להתייחס למשבר בקופת חולים. רמון ציין, שהסכם ההבראה של קופת חולים שנחתם במרס 93 נועד מראש לכשלון. עקב כך, אמר, הוא בעצמו לא חתם על הסעיפים הנוגעים להסתדרות והודיע חודש לאחר מכן במכתב לשר האוצר, שהוא סבור שאין סיכוי למימוש ההסכם, כי הוא מהווה רק אחיזת עיניים.

רמון הקריא ממסמכים על פיהם התריע מבעוד מועד, שאין לקופת חולים אפשרות לממש את חלקה בהסכם. הוא ציין, כי ההסכם נחתם למרות ששר האוצר ידע שכך הדבר. "כי כל ההסכם היה נגוע בשיקולים פוליטיים", האשים רמון.

לדבריו, רו"ח סוארי מגלה מדי חודש בשנה האחרונה נתונים על כך, שההסתדרות לא עומדת בהסכם. הוא ציין שבינואר כתב לו על כך סוארי בעצמו. בינואר השנה, בהיותו עדיין שר הבריאות, כתב רמון לשר האוצר שההסתדרות טרם הזרימה סכום בסך 135 מיליון שקל, שהיא חייבת לקופת חולים. לאור מכן, אומר רמון, לא התקיימו דיונים מסודרים וקופת חולים תבעה להמשיך להעביר אליה כספים, ללא קשר למצב הכספי.

רמון טוען, שהגירעון של כמעט מיליארד ו־200 מיליון שקל לא נוצר היום. לדבריו, רק 200 מיליון שקל מהגירעון מוצדקים, כי הם נוגעים להסכם עם האחיות, אבל כל היתר אינם מובנים לדבריו, ההכנסות

המשך בעמוד 8

היום מצורף
הדף הירוק
שבועון – העיתון לתנועה הקיבוצית
חינם לקוראי על המשמר והמנוי המשולב

17
ארגנטינה היום בר"ג מול ישראל
דייגו מרדונה יוביל את נבחרתו למבחן אחרון לפני המונדיאל

13
מפנה דרמטי
המפלגה הסוציאליסטית זכתה ברוב מוחלט בבחירות בהונגריה

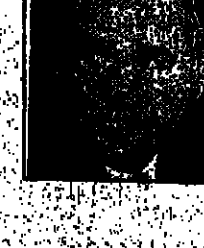

3
ממשיכים לריב
בן־יאיר ביקר את בן־פורת בוועדה לביקורת המדינה, וזו השיבה: שלא יטיף לי מוסר

ירידה של 15% בעלייה מחבר העמים בשליש הראשון של השנה

מתוך 7.3% היהודים שעוזבים את חבר העמים כל שנה, עלו ב־'93 לישראל 4.3% ☐ עלייה של 30% בעלייה מאוקראינה, וירידה של 20% בעלייה מרוסיה – בגלל המצב הפנימי בשתי המדינות

☐ יוסף גלילי

"גם אם השפעת תנאי הקליטה בארץ אינה מכרעת באשר לשיעורי העלייה מחבר המדינות, אין בכך כדי לשחרר אותנו מהחובה להביא לשיפור ניכר בתהליכי הקליטה" – אמר אתמול שר הקליטה יאיר צבן, בוועדת השרים לענייני עלייה. "אנו מחוייבים לעמוד באתגר, הן מבחינת צרכיהם החיוניים של העולים והן מבחינת דמותה של החברה הישראלית. אני מאמין שאם נפעל כך, הדבר ישפיע במידה כלשהי גם על שיעורי העלייה."

קבינט הקליטה כונס אתמול כדי לדון בזרמים ובמגמות בעלייה. מלבד שר הקליטה השתתפו בישיבה מנכ"ל הסוכנות משה נתיב, יו"ר מחלקת העלייה בסוכנות אורי גורדון, ונציגי משרדי הקליטה, האוצר, השיכון, הפנים והחוץ.

בקרב כל המשתתפים שררה הסכמה מוחלטת באשר לעובדה שגורמי ה"דחיפה" ממדינות חבר העמים דומיננטיים יותר מגורמי ה"משיכה" בישראל.

בהקשר זה הוצגו בקבינט נתונים, שלפיהם משנת 1992 ועד היום עלה משקל היחסי של העולים מאוקראינה ב־30.8% מתוך כלל העולים ממדינות חבר העמים. מאידך, משקלם היחסי של עולי רוסיה ירד ב־21.8%. הפער הגדול במגמות העלייה משתי הרפובליקות הסמוכות הוסבר בכך שבעוד שמצבה הכלכלי של אוקראינה קשה ובלתי־יציב, נפתחים ברוסיה אפיקים כלכליים חדשים, בעיקר עקב מגמת הליברליזציה וההפרטה במשק. מגמה זו מביאה מהגרים בכלל ועולים פוטנציאליים בכלל, לדחות את יציאתם לפחות לזמן מה, כדי שיוכלו לממש את רכושם ולצאת עם הון עצמי.

עוד נמסר בקבינט, כי ביחס לתקופה המקבילה אשתקד ישנה ירידה של 15% בעלייה ממדינות חבר העמים בשליש הראשון של השנה. מאידך, בכל אחת משלוש השנים האחרונות היה אחוז היהודים המהגרים ממדינות החבר זהה, ועומד על 7.3% מכלל זכאי חוק השבות שהתגוררו בחבר העמים באותה שנה. מתוכם עלו ארצה בשנת '92 3.7%, ובשנת '93 4.3%.

נתון זה מקבל משנה חשיבות, במיוחד לאור העובדה שמספר היהודים שיצאו במהלך שנת '93 מחבר העמים לארה"ב ירד ב־18% לעומת מספרם ב־'92.

הוועד הפועל הציוני ועצרת הסוכנות יתכנסו בסוף יוני

(ע). חברי הוועד הפועל הציוני, וחברי עצרת הסוכנות, ייתכנסו לקראת סוף יוני בשני כינוסים נפרדים – מסר אתמול בצהריים מנכ"ל המחלקה לארגון בסוכנות היהודית, רמי קורנבלום, במסיבת עיתונאים בבניין הסוכנות בירושלים.

קורנבלום ציין, כי לכינוס הוועד הפועל הציוני יגיעו 199 צירים, שיעסקו בכמה תחומים הקשורים ליחסים בין ישראל לבין הקהילות היהודיות בעולם, ובכלל זה היחסים בין ההסתדרות הציונית לבין המגביות, החינוך היהודי־ציוני בתפוצות, וההגשמה בישראל לאחר העלייה ועוד.

קורנבלום הדגיש, כי במהלך הכינוס יחליט הוועד הפועל אם לאשר ולאמץ את מסקנות "ועדת השישה", ובכלל זה ביטול מעמד ראשי המחלקות בסוכנות, הרחבת עצרת הסוכנות, קביעת יעדים ותקציבים לארבע שנים במקום לשנה אחת ועוד.

מייד לאחר סיום כינוס הוועד הפועל, תתכנס עצרת הסוכנות. לעצרת הסוכנות יגיעו כ־398 צירים, שידונו בפרויקטים עתידיים – "פרויקט 2000" להתיישבות, העלייה מחבר העמים ותוכנית "החוויה הישראלית".

אם לארבעה נמצאה מתה בצפת

(ע). תושבת צפת בת 40, גרושה ואם לארבעה ילדים, נמצאה אתמול אחה"צ ללא רוח חיים בדירתו של אדם כבן 40, שאיתו התגוררה מאז גירושיה.

על הגופה לא היו סימני אלימות, והמשטרה סבורה כי היא מתה משתיית אלכוהול.

הגופה הועברה למכון לרפואה משפטית באבו־כביר. בעל הדירה לא ידע לתת הסברים למותה של האשה.

"11 אלף רוכבי אופניים נפגעים מידי שנה בישראל"

(ע). ממחקר שערך משרד הבריאות עולה, כי 11 אלף רוכבי אופניים נפגעים מידי שנה בישראל. מתוכם נהרגים 25, וכ־200 מתאשפזים במצב קשה. 40% מהנפגעים הם ילדים ונערים מתחת לגיל 19.

עוד עולה מהמחקר, כי ע־85% מהתמותה והפגיעות הקשות במקרים של פציעה בראש יכולות להימנע על ידי שימוש בקסדה. אולם היקף השימוש בקסדות בישראל הוא, לפי המחקר, 7.9% בלבד.

עם זה מציין המחקר, כי בערים הגדולות אחוז חובשי הקסדה גבוה יותר – 47% בירושלים, 14.7% בתל־אביב ו־10.8% בחיפה.

קבורה ראשונה בבית־העלמין ללא־יהודים בכרמיאל

(ע). סטפן אגושסקו (70), נוצרי שמת בשבת בעיר מגוריו כרמיאל, יהיה הראשון שיקבר בבית־העלמין ללא־יהודים שהוקם סמוך לבית־העלמין בכרמיאל.

אגושסקו עבד לפרנסתו כמהנדס פרויקטים בעיריית כרמיאל, מאז עלה ארצה ב־1974 עם אשתו ובנותיו.

לפני כמה חודשים לקה אגושסקו במחלה קשה, ואשתו, שחששה ממקום קבורתו העתידי של בעלה, שטחה את בעייתה בפני ראש העירייה עדי אלדר. אלדר החליט לפעול למען קבורתו בכרמיאל. הוא הקים את בית־העלמין החדש, הגובל בבית־העלמין הרגיל שבו מובאים לקבורה תושביה היהודיים של העיר.

אלמנתו של אגושסקו הביעה סיפוק רב מההחלטה. בכך הוסר חששה מהצורך לקבור את בעלה באחד מבתי־העלמין לנוצרים שבכפר ראמה, בעכו או בחיפה.

סיום מזהיר לפתיחה חיוורת

רביעיית ורמיר: שמואל אשכנזי ומתיאס טקה (כינורות), הנרי יאנג (ויולה) ומרק גוטמן (צ'לו). בתוכנית: יצירות צ'ייקובסקי, קורטאג ובטהובן. אולם חנרי קראון.

תוכניתה של רביעיית ורמיר, אחת מרביעיות הזמרה של המחזה המוסיקלי, היתה בלתי־אחידה ברמתה: המחצית הראשונה הוקדשה לנגינת רביעייה בפה מז'ור מאת צ'ייקובסקי, ולרביעייה מאת קורטאג, והיא נעה בין שגרה לשעמום. המחצית השנייה הוקדשה לרביעייה מס' 14 בדו דיאז מינור אופוס 131 מאת בטהובן, והיא היתה מוחלטת.

הפרק הפותח את יצירת צ'ייקובסקי נוגן ללא תנופה, פרק המפתח בעל המוטיבים העממיים, נשמע אקדמי. רק בפרק הסיום נשמעה רגשנות מעט, המאפיינת את צ'ייקובסקי.

לזכות יצירתו של קורטאג, מלחין הונגרי כן ומנגן, יאמר שהיא תמציתית. לחובתה ייאמר, שהיא נשמעת כמו ובדן לעניים.

ואולם נגינת הרביעייה מאת בטהובן היתה יאופרה אחרת. כבר בפתיחתה יצרו הנגנים אווירה מיסטית, חרישית, שגבלה במסתורין. בהמשך שלטה הרביעייה והמיר בכל קשת המחשבות, הרגשות, המוסיקליים והמלודיות שפיתח בטהובן. בנגינת הרביעייה היה מינור ריחפה מעל הרביעיית והמיר הרוח של ענק, שמוביל את בבטחה דרך כל המעקשים ומשברי החיים.

פסטיבל תיאטרון סטודנטים בירושלים

במסגרת אירועי פסטיבל ישראל, ייערך בימים רביעי וחמישי בירושלים פסטיבל לתיאטרון סטודנטיאלי. פסטיבל זוטא זה מאורגן על־ידי האוניברסיטה העברית ואגף התרבות של העירייה. ישתתפו בו בית־ספר לאמנות הבמה, סטודיו למשחק והחוגים לתיאטרון של אוניברסיטאות ירושלים ות"א.

שר החינוך אמנון רובינשטיין, הודיע אתמול על הנהגת יום מוסיקה ומחול במערכת החינוך, שבו ייערכו 500 מופעים ביום חמישי.

תלמידי בית־הספר היסודי ע"ש גבריאלי בתל־אביב יבצעו את האופרה בסטיאן ובסטיאנה, שכתב מוצרט כשהיה בן ה־11, בליווי תזמורת תיכון עירוני א' בתל־אביב. כן תיערך תחרות ארצית למקהלות, להקת בת־שבע, הבלט הישראלי ואמנים ערבים, יופיעו לפני 6,000 תלמידים ערבים.

יצחק שור

התחזית

לא צפוי שינוי במזג־האוויר
ירושלים 16־29, רמת הגולן 16־28, הרי הגליל 16־27, חיפה 18־31, דגניה א' 17־37, עפולה 18־33, תל אביב 20־27, עין גדי 24־36, באר שבע 14־32, אילת 23־40, סדום 28־38

שוחט ונמיר ידונו הערב עם העובדים הסוציאליים בניסיון לחלץ המו"מ

אלפי עובדי סוציאליים יצעדו הבוקר מגן סאקר בירושלים אל משרד האוצר

☐ יצחק שור, אבשלום קווה

שר האוצר אברהם שוחט, ושרה העבודה והרווחה אורה נמיר, ייפגשו הערב ב־18:00 במשרד האוצר עם מזכיר העובדים הסוציאליים ועם הממונה על השכר באוצר, ויעשו ניסיון לחלץ את המו"מ בין הצדדים מהמבוי הסתום שאליו נקלע.

אלפי עובדי סוציאליים יקיימו הבוקר מצעד מגן סאקר בירושלים אל משרד האוצר בקריית הממשלה. המצעד יהיה שיא להפגנות ולמשמרות המחאה המתקיימות זה כמה ימים בצמתים וביישובים עירוניים.

בקרב העובדים הסוציאליים שוררת מורתחות כלפי הממונה על השכר באוצר שלום גרניט, שאמר ביום חמישי כי: "בהרצליה פיתוח לא צריך עובדים סוציאליים."

שורה ארוכה של פניות לטיפול במקרים חריגים, שהגיעו אתמול אל מטה החירום, נדחו על הסף. בימים האחרונים חל למעשה נתק בין משרד האוצר לבין נציגי העובדים השובתים. הפער בין הצדדים הוא בשיעור של כ־40 אחוזים. כמו כן דורשים העובדים ליישם הסכם שנחתם בקיץ שעבר, העוסק בין השאר בהגדלת תקנים ובמתן פיצוי עבור הוצאות רכב.

הוועדה המרכזת של ההסתדרות דנה אתמול בישיבתה השבועית בסכסוך העובדים הסוציאליים. בהחלטותיה נאמר, כי ייעשה מאמץ מצידה לגייס את המשאבים הדרושים לתמיכה בהמשך המאבק. הוועדה אף הטילה על האגף לאיגוד מקצועי לבחון אפשרות לצרף כאות סולידריות קבוצות עובדים נוספות לשביתה.

ועדת התיאום הארצית של עובדי משרד העבודה והרווחה קיימה בסוף השבוע שעבר ישיבת חירום, והביעה הזדהות מלאה עם מאבקם של העובדים הסוציאליים השובתים, ומחאה על הקיפאון במו"מ ועל הפגיעה החמורה בשכבות החלשות. עובדי המשרד קוראים לממשלה ללכת לקראת השובתים ולשלם להם את השכר, כפי שנעשה במגזרים אחרים. אם לא תסתיים השביתה בהקדם, מאיימים עובדי משרד העבודה והרווחה לנקוט בצעדים תקיפים ביותר.

מועצת הסתדרות המורים הביעה אתמול הזדהות עם שביתת העובדים הסוציאליים, הנאבקים לשיפור שכרם הדל, ומחאה על השימוש שעשתה הממשלה בצווי הריתוק. המורים קוראים להסתדרות לפתוח את קרן השביתה כדי לעזור לעובדים הסוציאליים לעמוד במאבקם.

מזכ"ל הסתדרות המורים, אברהם בן־רשבת, אמר שהשביתה פוגעת בשכבות החלשות ביותר, וכי העובדים הסוציאליים, העושים עבודה נאמנה ומסורה, ראויים לשכר הוגן. הסתדרות המורים מוחה על הסחבת בניהול המו"מ, וקוראת לראש הממשלה יצחק רבין, לשר האוצר אברהם שוחט, ולשרת העבודה והרווחה אורה נמיר, לא להרפות מהטיפול בנושא, עד לסיום המשבר. "יש להגיע להסכם שיבטיח את שובם של העובדים הסוציאליים לעבודתם, כדי שיוכלו להמשיך ולתת את שירותיהם הטובים," סיים בן־רשבת.

הזדהות נשית

מזכירת נעמת בירושלים מרים בונפיל ארגנה מפגש הזדהות של כל ארגוני הנשים עם שביתת העובדים הסוציאליים. נציגות הארגונים נשאו דברים, והמשתתפות הפגינו בעד המאבק ובעד שכר הוגן לנשים (צילום: אלהרן יצחק/סקופ 80)

רבין: שר הבריאות יחתום על התקנה האוסרת עישון במקומות ציבוריים

ראש הממשלה ושר הבריאות בפועל יצחק רבין, הודיע לארגון נשות הדסה־ישראל, כי שר הבריאות הבא יחתום על התקנה האוסרת עישון במקומות ציבוריים. את הודעתו של רבין תמסור נשיאת הדסה־ישראל, אורה סלע, בוועידת הדסה שתיפתח היום בקיבוץ מעלה־החמישה.

בוועידת הדסה־ישראל יתקיים גם דיון על ההיבטים השונים של סלילת כביש חוצה־ישראל, ועל איכות הסביבה בישראל. בוועידה ישתתפו שרים, ח"כים ואישי ציבור.

יצחק שור

40 צוותי שוחטים מעופפים יסיירו בעולם ויפקחו על יבוא בשר

☐ בצלאל עמיקם

פירותיו של "חוק הכשר" כבר נראים בשטח. 40 צוותים של שוחטים מעופפים ייצאו עד סוף החודש לארצות שונות בחו"ל, כדי להגדיל את יבוא הבשר, בין הארצות: ברזיל, ארגנטינה, אורוגוואי, רומניה, צרפת וארצות־הברית. כל צוות כולל שוחטים, מנקרים, בודקים, משגיחי כשרות ואחראי על הצוות.

בין הארצות שבהן יומקמו הצוותים תשוטט ועדת פיקוח עליונה שתסייר ותפקח בחו"ל. היוצאים לשליחות בחו"ל הם, לפי קביעת רבני מחלקת הכשרות, בעלי משפחות או נשואים בלבד.

העיתון "יום השישי" מדווח, כי ההצפה במספר היוצאים לחו"ל יצרה צורך בכוח־אדם נוסף. לפיכך הוחלט על הקמת בית־מדרש מיוחד להכשרת השחיטה, הניקור והשגחת הכשרות, שיפעל לצד הרבנות הראשית בישראל. במועמדים אין מחסור, ולמתקבלים המאושרים צפויה הכנסה יפה.

יריחו סגורה לישראלים בעקבות כנס של החמאס

נציגי חמאס מהגדה והרצועה באו ליריחו לעמוד על יחס המשטרה כלפי פעילי הארגון □ המתנחלים התבקשו לעקוף את יריחו בדרכם לירושלים

(ע). אלוף פיקוד המרכז האלוף אילן בירן החליט אתמול לאסור על כניסת אורחים ישראלים לעיר יריחו. עדיין לא ברור מתי יוסר הסגר מעל העיר.

אתמול בערב התקיים ביריחו כנס המוני של החמאס, ובצה"ל הביעו חשש כבר מנסיונות פיגוע, ולכן מנעו מישראלים להיכנס לעיר. המתנחלים התבקשו לנסוע דרך כביש המערכת עוקף יריחו ולא לחצות את העיר בדרכם לירושלים.

אתמול נערכה ביריחו הפגנה ראשונה של ארגון החמאס בעיר. בהפגנה השתתפו נציגים של החמאס מן הגדה ומעזה, שביקשו לעמוד מקרוב על יחס המשטרה כלפי פעילי הארגון.

המשטרה, מצידה, העדיפה לאפשר למפגינים לקיים את העצרת, שכללה מצעד דגלים ירוקים של החמאס, קריאת סיסמאות כנגד ישראל ונשיאת ספרי קוראן.

מתנחלים בבקעת הירדן אמרו, כי התכיפות שבה מטיל אלוף פיקוד המרכז סגר על יריחו, פוגעת באופן ישיר במתנחלים, שנאלצים לפיכך לנסוע בכביש המערכת, עוקף יריחו, כביש משובש וארוך, בדרכם לירושלים.

מרבית ניצי הפת"ח פרשו מהמשטרה הפלסטינית

עזה, (ע"צ). כמעט כל ניצי הפת"ח שהיו אמורים להצטרף לכוחות המשטרה הפלסטינית, החליטו שלשום לעזוב את מחנה האימונים בעזה, בטענה כי סידורי הביטחון שבו לקויים, אמר ראג'א אבו סיתה, אחד ממנהיגי הארגון.

"מתוך 90 ניצים שהתחילו באימונים לפני 4 ימים, עזבו 70 את המחנה, ציין אבו סיתה, שהואשם, יחד עם בן דודו עאמר אבו סיתה, במרס 1993, ברצח מתנחל יהודי ברצועת עזה.

כתב סי"צ פגש ארבעה מאנשי ניצי הפת"ח בשעה שעזבו את מחנה אנצאר 2 שם היו אמורים לעבור אימון בן 45 עד 60 יום, כדי להתקבל לשירותי הביטחון הפלסטיניים.

"איננו רוצים להמשיך, כיוון שאין זה מחנה אלא שוק. אין כאן כל סידורי ביטחון, לא בתוך, ולא מחוץ למחנה. איננו נושאים אפילו נשק. שלשום כשסיירנו בעיר, עקבו אחרינו אנשים חמושים במכונית, ורק במזל הצלחנו לחמוק מהם", סיפר עאמר אבו סיתה.

מהמשטרה לא התקבלה תגובה רישמית לעזיבה ולסיבותיה.

"רבין השאיר במקום אנשים שאמורים לחסל אותנו" אמר רג'א אבו סיתה.

לדבריו, מנהיג ניצי הפת"ח הבטיח, כי האימונים יהיו בלבדיים לאנשיו, אולם, כאשר הגענו לכאן אמר רג'א, "הופתענו לגלות, כי עוד 100 מתגרבים, שאינם שייכים לארגוננו, ושאינם מבוקשים על ידי הישראלים, משתתפים איתנו באימונים".

ישראל שיחררה 73 אסירים פלסטינים תומכי תהליך השלום

נתבקשו לחתום על התחייבות שלא לשוב לפעילות טרור ולתמוך בתהליך השלום □ עד כה שיחררה ישראל אלפיים מתוך 5,000 אסירים שהתחייבה לשחרר

(ע). 73 אסירים פלסטיניים, תומכי תהליך השלום, שוחררו אתמול מכלא קציעות ומבתי הכלא של שירות בתי הסוהר ועברו את מחסום נחל עוז שברצועת עזה. לאסירים ציפתה קבלת פנים נלהבת של עשרות שוטרים ואזרחים מקומיים. כמה עשרות אסירים הגיעו אתמול בערב אל בתיהם בגדה ונתקבלו על ידי בני משפחותיהם בקריאות שמחה ובהתגיות משפחתיות.

בקבלת הפנים במחסום נחל עוז חילקו האזרחים והשוטרים לאסירים המשתחררים ורדים וסוכריות וקיבלו את פניהם במטח יריות עז.

עם בואם של האסירים לרצועה, התבטאו כמה מהם, כי ישראל איננה עומדת בהבטחותיה, ואיננה משחררת את כל מיכסת האסירים שהובטחה בהסכם קהיר.

על פי ההסכם, על ישראל לשחרר 5,000 אסירים, ומתוכם שוחררו רק כאלפיים.

האסירים נתבקשו לחתום, עם צאתם מן הכלא הישראלי, על הצהרה בה הם מתחייבים שלא לשוב לפעילות טרור ולתמוך בתהליך השלום.

שליחו של ילצין: סוריה רוצה בשלום עם ישראל

שליחו המיוחד של נשיא רוסיה בוריס ילצין, ויקטור פוסובאלוק, נפגש אתמול בירושלים עם ראש הממשלה רבין. לדבריו, סוריה מעוניינת בשלום עם ישראל. פוסובאלוק, מנהל מחלקת המזרח הקרוב במשרד החוץ הרוסי, מסייר עתה במזה"ת, והוא כבר ביקר בסוריה, לבנון וירדן. ברבת עמון הוא קרא "לנסיגה ישראלית מלאה מהגולן תמורת שלום מלא" בין ישראל לסוריה. (צילום: יצחק הררי)

מפקד המשטרה הפלסטינית תובע מחמאס הסגרת רוצחי משתפי הפעולה

□ פנחס ענברי

מפקד המשטרה הפלסטינית, הגנרל נאסר יוסוף היפנה אתמול אזהרה חמורה לארגון חמאס שיפסיק את הריגת משתפי הפעולה, שיסגיר רוצחי משתפי פעולה לשלטונות הפלסטיניים ויחדל מכל הפעולות הפוגעות בבטחון האזרחים ובתחושת הנופש שלהם.

בהודעתו הזהיר הגנרל יוסוף, כי כוחות הביטחון עומדים לרשות הסמכות הלאומית כדי שתקים את המנגנון שלה, והיא לא תרשה לשום כוח, יהיה שמו אשר יהיה, לפגוע בסמכות הלאומית. הוא הזהיר את תנועת חמאס, כי אם לא תסגיר את רוצחי משתפי הפעולה לא יהסס כוחות הביטחון הפלסטיניים לפעול נגד הרוצחים.

דמשק, (ע"צ) ארגון חמאס הודיע אתמול על סירובו להסגיר לידי המשטרה הפלסטינית בעזה את הרוצחים. בהודעה שפורסמה ברמשק טוען חמאס, כי שני הגברים שנרצחו "תכננו לרצוח מנהיגים של חמאס ופת"ח, כדי לגרום לקרבות" בין ארגונים פלסטיניים.

"אנו מסרבים להסגיר את הפעילים שלנו ומקווים כי המשטרה הפלסטינית תמלא את תפקידה נגד משתפי הפעולה. במקרה כזה, לא יצטרך עוד חמאס לעשות זאת בעצמו", נאמר בהודעה.

חמאס גם קרא לגנרל יוסף "שהגיע אלינו מחוץ לשטחים הכבושים", לטפל במצב הנוער בתבונה "כדי לא לגרום לתגובות שלא יהיו לטובת העם האחרונה".

הבנק העולמי יממן משכורות עובדי הסמכות הפלסטינית

□ פנחס ענברי

הבנק העולמי ישלם את משכורות עובדי הסמכות הלאומית הפלסטינית, אחרי שישראל תחדל לשלם את משכורותיהם. כך מסרו מקורות של הבנק העולמי בוושינגטון ליומון המזרח ירושלמי "אל קודס".

רום שובורה, מנהל מחלקת המזה"ת וצפון אפריקה, מסר כי הבנק העולמי הקים בינואר את "קרן הולסט" אשר תשלם הוצאות דחופות למימון האוטונומיה, והקרן הזאת תשלם בינתיים את משכורות העובדים.

שביתת המועצות המקומיות הערביות נמשכת 3 שבועות

□ מוחמד שוגרי

מאבק המועצות המקומיות הערביות להשגת כסף ותקציבים לרשויות נמשך ללא תוצאות.

השביתה עברה את השבוע השלישי ולא הויכה פירות. ראשי הישובים מתכננים הפגנה מחר. כמו כן ינקטו צעדים ורעסטיים אחרים על מנת שהשביתה תורגש הלכה למעשה.

כתבנו מציין, שחלק ניכר מעובדי הרשויות טרם קיבלו משכורות לגבי חודשים קודמים, ורק את האשפה עדיין ממשיכים לאסוף.

קולומביה תשנה את מדיניותה כלפי ישראל

□ מאיר-לי שחר

קולומביה תשנה לחלוטין את גישתה כלפי ישראל – הודיע אתמול נשיא קולומביה, בבירה סוה, בפגישה שקיים עם שר החוץ שמעון פרס, המבקר בימים אלה במדינות אמריקה הלטינית. הוא ציין, כי דרך הצבעתה של קולומביה באו"ם, שהיתה אנטי ישראלית, תשתנה.

ממשלת קולומביה העניקה לפרס אות מיוחד: "הצלב הגדול המיוחד של בויאקה" שמציין את המאבק לכיבוש השלום. על כך אמרה שרת החוץ הקולומביאנית: "אם יש מישהו בעולם שיש לו הסמכות לדבר על כיבוש השלום, זה שמעון פרס, אשר לימד אותנו כי לפעמים עלינו לשנות תפיסות היסטוריות הנראות כנצחיות על דרך המלך המובילה לשלום."

עופאת דורש פינוי נוכחות ישראלית במעברי הגבול עם כניסתו

מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת דורש שישראל תפנה כל נוכחות במעברי הגבול כאשר יכנס לעזה או ליריחו. מקורות של אש"ף בשטחים מסרו לכתבנו, כי זאת אחת הבעיות המעכבות את בואו של ערפאת. הם מסרו, כי ערפאת דורש שישראל תאפשר לו לבקר בירושלים. לדבריהם, יתכן כי הפיתרון יהיה שערפאת יכנס במסוק.

הרדיו הירדני מסר אתמול, שישראל מעכבת מאז יום רביעי ציוד טכני להפעלת הרדיו הפלסטיני. אש"ף טוען, שישראל עושה זאת כדי לחבל בשידורים לקראת בואו של ערפאת, בטענה רשמית של דרישה לתשלום מס עבור הציוד.

פנחס ענברי, מאיר-לי שחר

חברות ישראליות משתתפות בתערוכה באתונה בציכיה

□ אהרן קליין

11 חברות ישראליות משתתפות לראשונה בתערוכה בטחונית IDET 94, שתפתח ב-1 ביוני בברנו שבצ'כיה, וזאת לאור חשיבותו הגוברת והולכת של השוק המזרח אירופי.

הביתן הישראלי, שאורגן ע"י אגף הייצוא הבטחוני, כולל את אלביט, אל אופ, אלישרא, אמקורס, נמרע, רפא"ל, רשף טכנולוגיות, תעשייה אווירית ותדיראן.

שתי חברות נוספות – רפא"ל ותע"ש, משתתפות בביתנים עצמאיים ומציגות מוצרים ומערכות, רפא"ל את טיל אוויר-אוויר פיתון 3, ותע"ש ציוד נק"ל.

התערוכה תימשך ארבעה ימים, ובמהלכה צפויות פגישות עם גורמי ממשל וצבא מצ'כיה וממדינות האיזור.

תשלום עבור שירות מילואים חד-יומי – מהיום השלישי

□ בצלאל עמיקם

הכנסת אישרה בקריאה שניה ושלישית הצעת חוק, לפיה מי שעשה לשירות מילואים חד-יומי מספר פעמים בשנה, יקבל תגמול החל מהפעם השלישית. כיום מקבלים גמול על המילואים חד-יומיים החל מהיום הראשון.

השר רובינשטיין, שיזם את החוק עוד בכנסת הקודמת, הביע סיפוק רב שלאחר מאבק של שנים עבר החוק. לדבריו, המצב בו חיילי מילואים לא מקבלים תשלום עבור מילואים חד-יומיים הוא פסול, שכן הוא יוצר תמריץ שלילי לצה"ל לעשות שימוש בימי מילואים יחידים, גם כשאין בכך צורך, ומכיוון שהאוצר חייב לשאת בנטל נוסף לתשלומי הביטוח הלאומי.

במלאת שלושים לפטירת חברתנו היקרה

יפה ארזי

נעלה לקברה לגילוי המצבה
ביום חמישי 2.6.94 בשעה 16.00

המשפחה וקיבוץ גבעת ברנר (תל-צ...)

על המשמר

לציונות לסוציאליזם לאחוות עמים

עורך ראשי: צבי טימור · מנכ"ל: יוסף הולכנברג
עורך משנה: ישראל זמיר · מרכזת המערכת: דורית גפן
המו"ל: עיתון וספר בע"מ

המערכת והמנהלה
תל אביב 67771 רח' המסגר ומגדל 2 טל. 03-6388555 פקס 03-5370037
מח' מודעות: טל. 03-6388508 פקס 03-372301
מח' המנויים 03-177-022-0668 · שרות שק דואר נעול 61999
סניף ירושלים: רח' בן יהודה 2, חדרים 102, 121, טל. 02-255161 פקס 02-250145 ת"ד 1216 ירושלים 91008
סניף חיפה: רח' פבזנר 17 טל. 04-673673, 04-676057 פקס, ת"ד 4007 חיפה 31040

AL HAMISHMAR (THE GUARDIAN) Daily
Tel-Aviv P.O.B. 61999

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד
כל הזכויות שמורות
נדפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, טל. 03-6388510

בן-יאיר ובן-פורת המשיכו להתכתש בדיוני הוועדה לביקורת המדינה

היועץ המשפטי האשים את המבקרת ביצירת ערפל ובערבוב בין הדו"ח הקודם לנוכחי, והמבקרת השיבה: "אינני גוף מבוקר. שהיועץ לא יטיף לי מוסר"

□ בצלאל עמיקם

היועץ המשפטי לממשלה מיכאל בן-יאיר, ומבקרת המדינה מרים בן-פורת, לא יישבו את המחלוקת ביניהם, על רקע העברת ממצאי הביקורת בנושאים הקשורים למשרד השיכון ליועץ, בבקשה לברוק היבטים פליליים. השניים הופיעו אתמול בוועדה לביקורת המדינה, כשהם נמנעים מלדון פנים אל פנים במחלוקת ביניהם.

בן-יאיר הרגיש, כי הוא מוצף בפניות של כלי התקשורת, שמבקשים לדעת אם יש בדעתו לפנות למשטרה בעניין אישים שונים במשרד השיכון. הוא חזר והאשים את מבקרת המדינה, כי יצרה ערפל כיוון שלא פירטה במי מדובר. כמו כן טען, כי נוצרה ערבוביה בין הדו"ח מאשתקד לדו"ח הנוכחי. הוא פירט את הנושאים שהמבקרת ביקשה ממנו לקבוע אם יש למסרם לחקירה משטרתית, אך הדגיש כי רובם קשורים בדו"ח הביקורת מאשתקד.

בין השאר מדובר על פתרונות דיור חריגים במשרד השיכון, מתן דיור לעולים, העסקת גורמי חוץ בחברת השיכון הממשלתית עמידר, תקציב משרד העבודה ועוד. בשבועות האחרונים, ציין היועץ המשפטי, הועברו לידיו ממצאים הקשורים בדו"ח האחרון. ממצאים אלה נוגעים לפרשיות כמו מתן קצבאות לתלמידי ישיבות שעוברים לפרנסתם ולעמותות בית העלמ"ת, פעולות משרד פרסום הקשור לרעיית מנכ"ל משרד השיכון, אריה מזרחי, באמצעות משרד השיכון, עסקיו של ראש מועצת עמנואל בשומרון שמואל זייכלר ופעילותו של עוזר מנכ"ל שירות התעסוקה רפי סיטבון.

בן-יאיר התמרמר על הדרך השגויה שבה נהגה לדעתו המבקרת, כשדיברה על העברת עניינים לטיפולו מבלי לפרטם, ובכך יצרה ערפל. בן-פורת השיבה: "אינני חייבת לתת תשובות ליועץ המשפטי על דבריו. עצם העובדה שהיועץ מטיף לי מוסר, יש בה משום נטילת סמכות לא לו. אל לו לומר, שהפרשנות שלו גוברת על הפרשנות שלי."

בהמשך דבריה לא הסתירה בן-פורת את זעמה: "אינני גוף מבוקר בינתיים, אלא גוף מבקר. זה נקבע בחוק, ולא בוועדת שרים כלשהי. אם אני שולחת ליועץ חומר מסוים, הוא יכול לפרסם מה שנראה לו, ואילו אני נוהגת לפי השקפתי."

יו"ר ועדת הכנסת לביקורת המדינה, דוד מגן, העיר כי כשראש ממשלה או שרים מעבירים ביקורת על מבקרת המדינה – יודעים הכל שמדובר בתולשות אנוש. ואולם לדבריו, ההתכתשות האחרונה בין המבקרת לבין היועץ המשפטי פוגעת בשני המוסדות הללו. "נוצר רושם, כאילו היועץ הינו משרתה של הממשלה, כמובן השלילי של העניין," אמר מגן.

ח"כ דן תיכון האשים את היועץ בן-יאיר ביצירת דרמטיזציה מיותרת. ח"כ יורם לס התריע מפני המשך המחלוקת, שיוצרת מצב לא נוח, שעה ששתי הסמכויות חשובות. שר הכלכלה שמעון שטרית, המופקד מטעם הממשלה על יישום ליקויי ביקורת המדינה, אמר כי חייב להיות כבוד הדדי בין שתי הרשויות. הוא הורה, כי היה שמח לו כמה מהדוברים שהשמיעו ראש הממשלה והשרים היו נמתקים.

אין מועד לכינוס ועידת ההסתדרות; מבוי סתום במו"מ בין רם לעבודה

הבורפלד סירב לאשר החלטת לשכת העבודה לכנס הוועידה עד ה-10 ביולי

□ יהודה צור, אבשלום קווה

המו"מ בין רשימת רם לבין העבודה על הקמת קואליציה בהסתדרות נקלע למבוי סתום, בעקבות סירובו של חיים הברפלד לאשר את החלטות לשכת העבודה לכנס את ועידת ההסתדרות לא יאוחר מה-10 ביולי.

ביום ראשון הגיע מזכ"ל העבודה נסים זוילי להסכמה עם ראש צוות המו"מ של רם, חיים אורון, לגבי הנושאים השנויים במחלוקת. לאחר מכן נסע זוילי לביה"ח שבו מאושפז הברפלד לאחר ניתוח בכף רגלו, כדי לקבל ממנו אישור בכתב על החלטות לשכת העבודה, שקבעו את ה-10 ביולי כמועד האחרון לכינוסה של הוועידה, ותבעו לבטל את ההסכמים עם הליכוד במועצות הפועלים. ואולם המזכ"ל הברפלד סירב לכך.

אתמול קבל ראש רשימת רם, חיים רמון, על כי הוחלט לדחות את כינוס הוועד הפועל שנועד ליום חמישי השבוע לשבוע הבא, בגלל היעדרו של הברפלד.

בהסתדרות אמרו אמש, כי השתתפותו של הברפלד בישיבה חיונית, למרות הביקורת מצד גורמים שונים, שהצביעו על הדחייה כניסיון נוסף של העבודה למנוע העברה מהירה של השלטון לידי רמון.

חיים רמון אמר, כי דחיית הישיבה היא צעד חסר-תקדים, משום שתמיד התקיימו ישיבות הוועדה המרכזת גם בהיעדרו של המזכ"ל, למשל כאשר שהה בחו"ל. רמון אמר, שרשימתו מתייעצת עתה עם משפטנים לגבי המשך הצעדים שתנקוט כדי לגרום לכינוסה של ועידת ההסתדרות. לדבריו, הוא משער שאין היום לרשימת רם "קייס משפטי" לעתור נגד אי-כינוסה של הוועידה, משום שחוקת ההסתדרות מאפשרת לכנסה עד שלושה חודשים לאחר הבחירות. ואולם רמון הרגיש, שיש גם אמצעים אחרים כדי להביא לכינוס, ופנה לציבור הבוחרים להביע מחאה ולהפגין נגד אי-כיבוד רצון הבוחר על-ידי ההנהגה היוצאת של ההסתדרות, המסרבת לפנות את מקומה למרות שנחלה תבוסה בבחירות.

התחדשו חילוקי הדעות בוועדה לקראת ההצבעה על חוק הבריאות

הליכוד מתנגד לחוק במתכונת הנוכחית □ יובא כבר השבוע להצבעה בכנסת

□ בצלאל עמיקם

הוועדה המשותפת לחוק הבריאות הממלכתי עומדת להצביע היום על החוק, כדי לאפשר הבאתו לקריאה שנייה ושלישית במליאת הכנסת עוד השבוע. כדיונים אתמול התחדשה המחלוקת בין הליכוד לעבודה ולמרצ.

הליכוד הודיע באמצעות נציגיו בוועדה, כי הוא שולל את חוק הבריאות במתכונת הנוכחית, ויצביע נגדו במליאה.

מזכ"ל ההסתדרות המיועד, חיים רמון, אמר לחברי הוועדה כי חוק הבריאות הוא השי הטוב ביותר לשר הבריאות החדש, אפרים סנה, יכול לקבל. בדיונים התנגדו אנשי הליכוד והמפד"ל לאישור הצעת-החוק, ובעיקר לנושא מס רווחת האדם.

דוד מגע (ליכוד) הזהיר את חברי העבודה, כי ללא קולות סיעתו בכנסת – לא תוכל לאשר את החוק.

עמיר פרץ (עבודה) העלה הצעה שלפיה מס רווחת האדם יוטל לתקופה של שנה אחת בלבד. יגאל ביבי (מפד"ל) הגיב: "לך תיחנק עם ההסתדרות שלך."

בני טמקין (מרצ) האשים את הליכוד בכך שהוא מחבל בחוק מלכתחילה. "האזרח אמר את דברו בבירור בבחירות האחרונות, כשהצביע נגד הליכוד," אמר.

נעמי בלומנטל (ליכוד) אמרה: "אתם רוצים לקחת אחוז אחד מהמשכורות, כדי לממן את ההסתדרות. המון רוצה שתה ישתו מספל, במקום מכוס זכוכית."

יורם לס (עבודה) חזר וטען, כי אין להטיל מס שיועבר להסתדרות על מי שאינו חבר בה.

בתום דיון ודברים שהשתרע על פני שעות ארוכות סוכם, כי ההצבעות יידחו להיום. בישיבה נמסר, כי לפי חישובי משרד האוצר, יהיו התגבולים מדמי הבריאות בשיעור של 4.8 אחוז מכלל מקבלי המשכורות – 3.7 מיליארד שקל.

מפגש צמרת *כוכב הכדורגל הארגנטינאי דייגו ארמנדו מראדונה, שישתתף היום עם נבחרתו במשחק נגד נבחרת ישראל באיצטדיון רמת גן, נפגש אתמול עם ראש הממשלה יצחק רבין* (צילום: יצחק הררי)

סנה יושבע כנראה כשר הבריאות בישיבת הכנסת ביום רביעי

□ בצלאל עמיקם

שר הבריאות המיועד, אפרים סנה, יושבע כנראה בישיבת הכנסת ביום רביעי. ראש הממשלה יצחק רבין יציג את סנה ויבקש את אמונה של הכנסת.

בעקבות ההודעה של רבין צפוי דיון, שיתמקד במשבר בקופת-חולים. ח"כ דן תיכון (ליכוד) תקף את סנה עוד בטרם החל לכהן בתפקידו. סנה, האשים תיכון, מקבל החלטות במצב משברי קשה, ללא סמכות מיניסטריאלית. לפי הנוהג הפרלמנטרי סנה היה חייב לדבר ממעמד של שר, ולא להתחיל לפעול בטרם נבחר על-ידי הכנסת.

תגובת יו"ר הכנסת שבח וייס: "כשהממשלה תפנה אלי – נקיים הצבעה, לאחר שמליאת הממשלה תאשר את המינוי."

רבין נפגש עם ראשי האיגודים המקצועיים והביע תמיכה בהם

□ אבשלום קווה

ראש הממשלה, יצחק רבין הביע אתמול את תמיכתו בשמירה על מעמדם, מבנהם הבסיס הכלכלי לפעולתם של האיגודים המקצועיים, המייצגים כ-400 אלף עובדים בכל המקצועות ומגזרי המשק.

בפגישה שהתקיימה בין רבין לבין ראשי האיגודים המקצועיים בירושלים, נערך דיון נערך ניתוח של המצב החדש שנוצר בהסתדרות, והשלכתו על האיגודים המקצועיים.

ראשי האיגודים עמדו על הצורך החיוני להבטיח את מעמדם של האיגודים המקצועיים כהגנה על ענייניהם וזכויותיהם של מאות-אלפי העובדים שהם מייצגים, הן בתחום המשפטי והן בתחום הארגוני.

בפגישה, שבה נכח גם מזכ"ל העבודה נסים זוילי, השתתפו מזכירי ההסתדרויות והאיגודים המקצועיים של הפקידים, עובדי המדינה, המורים, המהנדסים, הנדסאים, הטכנאים, האקדמאים במח"ר, עובדי המתכת והאלקטרוניקה, הטקסטיל, הבניין, העץ, המזון, הפרמצבטיקה, המקצועות הפרא-רפואיים, הביוכימאים והמיקרוביולוגים, הרוקחים, הימאים והעיתונאים, לשעות הציבור.

"פרס ילחץ למינוי ביילין לשר"

שר החוץ שמעון פרס ישתדל שבסבב הבא של מינויי שרים, עם צירופה של ש"ס לקואליציה, יתמנה יוסי ביילין לשר בממשלה – מסרו גורמים המקורבים לשר החוץ. עם זה הודגש, כי פרס לא יחולל משבר על רקע זה ביחסיו עם רבין.

נודע, כי ראש הממשלה התקשר אל שמעון פרס פעמיים לפני ההחלטה להביא למרכז העבודה את מינויו של אפרים סנה לשר הבריאות, והעניין לא בא לו בהפתעה, אם כי אין לומר שנעשה תוך תיאום איתו.

מאיר-לי שחר

בורג הציע למנות את מסאלחה לשר

ח"כ אברהם בורג (העבודה) הציע אתמול למנות את חברו ל"שמיניה", סגן השר נאוף מסאלחה, לתפקיד שר נוסף בממשלת רבין. בורג ביקר בחריפות את החלטתו של ראש הממשלה להביא לאישור המרכז רק את מינויו של אפרים סנה כשר הבריאות.

לדברי בורג, אמנם הוא רוצה בתפקיד שר והשב שהוא מתאים, אך הוא סבור שראוי לא פחות למנות את מסאלחה לשר בממשלת ישראל, כדי להראות שערביי ישראל הם אזרחים שווי זכויות.

יהודה צור

ש"ס לא תזמין את עוזרן לישיבות עד שיציית להחלטות הסיעה

הח"כ הסורר לא נפגש עם הרב יוסף למרות בקשתו

□ יהודה צור

סיעת ש"ס החליטה להפסיק לשתף פעולה עם ח"כ יוסי עוזרן, ולא להזמינו עוד לישיבות הסיעה. כוכור מסרב עוזרן לקבל את מרות הסיעה, ואומר כי לא יתמוך בממשלה גם אם ש"ס תצטרף לקואליציה.

יו"ר סיעת ש"ס בכנסת, ח"כ שלמה בניזרי, מסר אתמול שהסיעה לא תזמין את עוזרן לישיבות עד שיובהר מעמדו.

מסתבר שעוזרן, שלא השתתף גם אתמול בישיבת הסיעה ומסרב לקבל את מרותה, לא נועד עד כה עם הרב עובדיה יוסף, למרות בקשתו של מנהיג ש"ס לשוחח עמו.

עוזרן איננו מתכוון להתפטר ולפרוש מהכנסת. בינתיים הודיע אריה דרעי בישיבת הסיעה, כי נמשכים המגעים להצטרפות סיעת ש"ס לקואליציה והוא מקווה שהם יסתיימו בהצלחה כבר בתקופה הקרובה.

נפגשים בשלישי, בכל שבוע - הדף הירוק באופן קבוע
שבועון - העיתון לתנועה הקיבוצית

מזרק משופר לאטרופין יופץ בכל ערכות המגן

למזרק החדש כושר ניטרול פי עשר יותר משל המזרק הישן ☐ חיל הרפואה יקים יחידות צבאיות לטיהור בבתי חולים, כאחד מלקחי מלחמת המפרץ

☐ אהרן קליין

מזרק חדש יחליף את מזרק האטרופין הקיים בערכות המגן. המזרק החדש הינו בעל כושר ניטרול של פי עשר ממזרק האטרופין הישן, נגד חשיפה לגז עצבים. כך מסר אתמול קצין רפואה ראשי תא"ל ד"ר מיכאל וינר. לדבריו, רכישת המזרק החדש מסוג טי. איי. כבר החלה, וחלוקתו תחל בסוף שנה זו. תא"ל וינר הדגיש, כי תהליך החלפתו של המזרק החדש בישן תימשך כארבע שנים, כאשר בכל פעם ייקראו להחלפה אותם אנשים שמזרק האטרופין שברשותם לא בתוקף.

תא"ל וינר אמר עוד במהלך סיור כתבים צבאיים בחיל הרפואה, כי המזרקים שיחולקו לאזרחי המדינה יהיו בעלי שלושה סוגי מינון: לילדים, למבוגרים ולקשישים מגיל 70 ומעלה. עלות המזרק החדש גבוהה רק בשמונה אחוזים יותר מאשר המזרק הישן.

בהתייחסו למבצע ריענון ערכות המגן לאזרחי המדינה, אמר תא"ל וינר כי חיל הרפואה העריך שכרבע מיליון תושבים יזדקקו לערכות מגן עם מפוח בשל בעיות בריאות, אולם עד כה ניתנו ערכות כאלה רק ל־30 אלף איש.

לדבריו, כחלק מלקחי מלחמת המפרץ, כאשר הוכח שבתי החולים מוצפים בנפגעים שהזריקו לעצמם את האטרופין וחולים מדומים אחרים, הוחלט על הקמת פלוגות רפואה מיוחדות, שינקו בכניסות לבתי חולים את כל החולים שאינם במצב קשה ואינם זקוקים לטיפול מהיר. בפעולה זו, ציין תא"ל וינר, יוסט העומס מצוותי בתי החולים שיתפנו לטיפול בנפגעים האמיתיים, ויחד עם זאת, יינתן טיפול גם לאלה שנפגעו בדרכים אחרות.

עוד גילה קצין רפואה ראשי, כי חיל הרפואה יקים יחידות צבאיות לטיהור בבתי חולים, לאחר שלאורך כל השנים עשו זאת גדנ"עים. לדבריו, החלטה זו הינה לקח ממלחמת המפרץ. היחידות שיוקמו על בסיס אנשי מילואים, יהיו בסדר גודל של בין 100 ל־300 איש לכל בית חולים. תפקידם יהיה לטהר נפגעים עד לכניסתם לבית החולים. לדבריו, בבית החולים שיבא ובבית החולים בילינסון כבר הוקמו גרעינים של יחידות אלה.

פולקלור רקדן להקת הפולקלור מהאיטי הגיע במסגרת פסטיבל הפולקלור הבינלאומי התשיעי, שיפתח בו ביולי

אוצר הזהב הקדום בעולם הובא מבולגריה ויוצג במוזיאון ישראל

☐ בצלאל עמיקם

אוצר הזהב הקדום בעולם במשקל של יותר מ־6 ק"ג מהעיר וארנה, עיר קיט לחוף הים השחור בבולגריה, אשר שימש בעיקר לפולחן מתים, הגיע לישראל ויוצג לראשונה בתערוכה מיוחדת במוזיאון ישראל מחר. האוסף כולל כ־1,000 קישוטי זהב שפיארו את המתים הקדמונים וכ־3,000 פריטים מרהיבים אחרים, כולם קשורים לפולחן הקבורה ולחיי היומיום של תושבי האיזור הקדמונים, לפני כ־6,000 שנה.

איכות המוצגים והמגוון הרחב מאפשרים למבקר בתערוכה חוויה יוצאת דופן, והזדמנות נדירה ללמוד על הקבורה, התרבות, והסביבה בה חיו אנשי וארנה. המוצגים הם מהתקופה הכלכוליתית, סוף תקופת האבן וגילוי המתכות והאפשרויות הגלומות בהן, 3,000 שנה לפני ימי דוד המלך ולפני הזהב המרהיב הקולומביאני בדרום אמריקה.

היטיבו תושבי וארנה הקדומים לעבוד עם המתכת שנחשבה כבר אז ליקרה מאוד. עיצוב החפצים ודרך הכנתם מעידים על כישוריהם האסתטיים אשר לא נופלים מהישגי צורפים גם אלפי שנים מאוחר יותר.

על פי האתר והאוצר, שנחשפו באופן אקראי על ידי טרקטוריסט שעבד במקום, מתברר שמדובר בפעם הראשונה בתולדות האנושות בה אימצה לעצמה תרבות אנושית את קבורת המתים מחוץ לתחום היישוב והמגורים. מאחר ומדובר בתקופה בה טרם הומצא הכתב, אין יודעים את הסיבות לתחילת הנוהג.

300 קברים נתגלו באתר, ביניהם בולט קבר של גבר חסון ואתלטי כבן 45, ששחזור מדויק שלו יוצג בתערוכה. האיש נקבר כשהוא שוכב על גבו, ומעליו 1.5 ק"ג קישוטי זהב. בידו החזיק שרביט – גרזן אבן עם ידית מצופה זהב. קבר זה הוא העשיר ביותר שנחשף עד כה וניתן להניח שהנקבר בו היה אחד השליטים החשובים.

שני תושבי קרית ארבע התפרעו באזכרה להומוסקסואלים ביד ושם

הטקס בנוכחות עשרות הומוסקסואלים הופסק כמה פעמים בשל ההפרעות

(ע). עשרות הומוסקסואלים ולסביות השתתפו אתמול בצהריים בטקס אזכרה להומוסקסואלים ולסביות ב"יד ושם" בירושלים. הטקס הופסק מספר פעמים, בשל הפרעות חוזרות ונישנות מצד מתנגדים לטקס, שהגיעו ל"יד ושם".

ליאורה מוריאל, מפעילות האגודה לשמירת זכויות הפרט, סיפרה כי ההומוסקסואלים והלסביות היהודים הגיעו לישראל מכ־12 ארצות, כדי להשתתף בכנס שייפתח ביום ה' בגבעת חביבה. לדבריה, הוחלט לקיים את הטקס כמחווה סימלי להתנגדות לתנועות פאשיסטיות ותנועות המחללות את חופש הפרט.

מיד לאחר שהחל הטקס, זינק לרחבת אוהל היזכור אביגדור אסקין, תושב קרית ארבע ופעיל "כך" לשעבר, וגרם להפסקת הטקס. אסקין הוצא מן המקום על ידי המשטרה, אולם ההפרעות חזרו ונישנו והטקס הופסק שש פעמים, הן על ידי אסקין שחזר לאולם, והן על ידי תושב קרית ארבע נוסף, יוסף דיין.

משתתפי הטקס הגיבו להפרעות תוך שירה של "אלי, אלי". אחרים מהם אף פרצו בבכי. הם הסבירו, כי "גם בני משפחותינו נרצחו בשואה". בטקס עצמו נישאה תפילת "יזכור" והונחו זרים מטעם האגודה ואגודות בחו"ל.

לאחר הטקס אמר אילן שיינפלד, מפעילי הארגון, כי הוא "מרגיש איום ונורא", כיוון שהטקס הוכיח לו מעבר לכל ספק כי "המאבק הרבה יותר עמוק וייקח עוד שנים עד שיבינו שאפשר להיות הומו ויהודי ואין זו סתירה". שיינפלד הוסיף, כי זו היתה לא רק זכותנו לערוך את הטקס, אלא גם חובתנו.

מ"יד ושם" נמסר, כי "מאז הוקם אוהל הזכרון לפני למעלה מ־30 שנה, הוא פתוח לכלל הציבור ומאפשר לכל מי שמבקש להתייחד עם זכרם של היהודים שנרצחו וניספו בשואה, להניח זר ולומר תפילה".

הרקטור לשעבר של אוניברסיטת הנגב זוכה מאשמת לשון הרע

(ע). בית משפט השלום בבאר שבע זיכה אתמול את פרופ' אברהם טמיר, הרקטור לשעבר של אוניברסיטת בן גוריון בנגב, מאשמת הוצאת לשון הרע. כתב האישום שהוגש נגדו, התבסס על קובלנה פרטית של פרופ' אברון פולקוב, מרצה בכיר באוניברסיטה, שהעסקתו במוסד האקדמי לא הוארכה.

בין השנים 1984־90 שימש פרופ' טמיר כרקטור האוניברסיטה ובמהלך הקדנציה שלו הועלתה על שולחנו בקשה להעניק לד"ר אברון פולקוב, מרצה במחלקה לפילוסופיה, דרגת מרצה בכיר. הנהלת האוניברסיטה החליטה שלא להיענות לבקשה, ובכך גרמה לפיטוריו של ד"ר פולקוב. זמן קצר לאחר מכן הגיעו לטמיר מכתבים חתומים על ידי פילוסופים ידועי שם מארה"ב, שביקשו לפעול להחזרת ד"ר פולקוב לעבודתו. טמיר, הרקטור דאז, השיב כי החליט שלא להעניק לאברון קביעות, "מנימוקים אקדמיים אובייקטיביים", ביטוי שהווה עילה להגשת קובלנה פרטית נגדו. בקובלנה נטען, בין היתר, כי "במכתב הנ"ל הוציא הנאשם לשון הרע על הקובל, בפרסמו מכתב שיש בו להשפיל את הקובל בעיני הבריות".

השופט החליט לזכות את פרופ' טמיר, ואמר כי הוא אינו יכול לקבל את טענת הקובל כאילו החלטת ועדת המינויים העליונה לא היתה מבוססת על שיקולים אקדמיים. השופט קבע עוד, כי הקובל לא הביא בפניו כל ראיה שיש בה כדי להביא למסקנה כי ההחלטה ניתנה על ידי הנאשם בלבד, ולא על ידי הגורם המוסמך באוניברסיטה.

מערך מיחשוב משוכלל הוקם בכל בתי הדין הרבניים

☐ בצלאל עמיקם

בתי הדין הרבניים זכו בימים אלה להקמת מערך מיחשוב עצמאי משוכלל. המערך הוקם על ידי חברת "דיגיטל", ובכל בתי הדין בארץ יהיו מעתה מסופים שיסייעו במניעת כפילות ובהחשת הטיפול של המתדיינים.

מנהל בתי הדין הרבניים, אלי דיין, אמר אתמול כי הפעלת המיחשוב החדיש תשנה את התהליך הניהולי בבתי הדין הרבניים, ותעבור בחלוקת התיקים בצורה מאוזנת יותר ובכך ישופר השירות לציבור הנזקק.

צבן תובע לפתור בעיית נישואיהם של עולי אתיופיה

☐ בצלאל עמיקם

מאז הפסיק לעבוד לאחרונה הרב שלוש מנתניה, היחיד מבין הרבנים שנאות לערוך טקסי נישואין לעולי אתיופיה, אין בני העדה יכולים להינשא בדרכים מקובלות. "חוסר אפשרותם של עולי אתיופיה להינשא, כפועל יוצא מסירובם של רבני ישראל להשיאם, הינו מצב בלתי נסבל מכל בחינה שהיא. אני קורא לרבנים הראשיים לנקוט בפעולה מיידית ולהורות למספר רבנים נבחרים להתחיל להשיא את בני העדה", אמר שר הקליטה, יאיר צבן, נוכח ההתמרמרות ההולכת וגוברת בקרב העדה עם הפסקת עבודתו של הרב שלוש.

צבן אמר, כי אין להעלות על הדעת שמדינת ישראל שהשקיעה מאמצים אדירים בהעלאתם של עולי אתיופיה, מתוקף זכאותם לפי חוק השבות, לא תאפשר להם ולבניהם להינשא בארץ. שר הקליטה חרד מהיווצרות מצב ללא פתרון שיגרום להתפרצות זעם קשה של עולי אתיופיה.

הכנסות סידרת אירועי מוסיקה ומחול יוקדשו לקרן לב"י

(ע). "לב"י קלאסי" – פרויקט חדש המשלב את אירועי המוסיקה והמחול ומופעל על ידי אגודת ידידי קרן לב"י, יתחיל לפעול בחודש יוני הקרוב, נמסר אתמול בתל אביב. יוזמי התוכנית מסרו, כי בכוונתם להפעיל 4 אירועי תרבות מגוונים ומקוריים, שהכנסותיהם יוקדשו לקרן לב"י. הקונצרט שיפתח את הסידרה החדשה יתקיים בקונסרבטוריון שטריקר בתל־אביב, ובו ישתתפו המנצח נועם ייני, הפסנתרנים סמיון קרוצ'ין ורוויטל חכמוב, החצוצרן רם אורן, וצמד הרקדנים, לימור גולדברג וזאב רום.

ההכנסות מהקונצרט יסתכמו בכ־20 אלף שקלים, שמתוכם יותר מ־17 אלף שקלים יועברו לקרן לב"י. מחיר כרטיס למופע הבודד – 60 שקלים.

הלן שגיא, דוברת אגודת ידידי קרן לב"י, מסרה כי כל הכרטיסים לציבור הרחב נמכרו כבר לפני שלושה שבועות. "אני מקווה, שכתוצאה מכך, נוכל להמשיך בקונצרטים נוספים מהסוג הזה", אמרה.

נדחה ערעור מנכ"ל רבלון לשעבר לקבל את כספי ביטוח המנהלים

(ע). שופטי בית המשפט העליון דחו אתמול את ערעורו של המנכ"ל לשעבר של חברת הקוסמטיקה "רבלון", יעקב בריק, שביקש להעביר את כספי ביטוח המנהלים לרשותו לאחר התפטרותו ב־1990.

השופטים אישרו את פסק דינו של בית הדין הארצי לעבודה, שקבע כי מאחר ובריק נחשד בביצוע מעשים פליליים במסגרת תפקידו, אין הוא רשאי לקבל את כספי הביטוח, למרות שבפוליסה מובטחת העברת הכספים עם פרישתו "בכל סיבה".

השופטים קבעו, כי אין לפרש את הביטוי "בכל סיבה" על ביצוע עבירות חמורות של גניבה והפרת אמונים. בריק הודיע ביוני 1990 על התפטרותו מעבודתו. הוא פנה לחברת הביטוח וביקש להעביר את הבעלות על הפוליסות. מספר ימים לאחר מכן, הודיעה "רבלון" לחברת הביטוח, כי בריק חשוד בביצוע מעשים חמורים ובהם הפרת אמונים וגניבה, אשר גרמו לחברה נזקים כספיים. החברה הגישה תלונה למשטרה, וביקשה מחברת הביטוח להעביר את הבעלות על פוליסות הביטוח ל"רבלון" או לפנות לבית הדין לעבודה כדי שיכריע למי הזכות על הפוליסות.

הצנזורה רשאית לצוות על איסור פרסום — קבע ביהמ"ש העליון

פס"ד עקרוני שהוצא בעקבות ערעור המדינה על זיכוי העיתון "חדשות" מעבירת צנזורה ☐ פסה"ד מאשר תקפות התקנות לשעת חירום, שמכוחן פועל הצנזור

(ע). הצנזורה רשאית להוציא צווים שלא לפרסם חומר מסוים, קבעו אתמול שופטי בית המשפט העליון דב לוין, אליהו מצא ומישאל חשין, שדחו – יחד עם זאת – ברוב דעות, את ערעור המדינה על זיכוי העיתון "חדשות" מעבירת צנזורה בפרשת קו 300.

באת כוח הפרקליטות, עוה"ד נאוה בן אור, שהסכימה לדחיית ערעור המדינה, עמדה עם זאת על כך, שייערך דיון בשאלות המשפטיות העקרוניות שביסודו. השופטים קיבלו בפסק דין עקרוני את טענת פרקליטות המדינה בשתי סוגיות משפטיות עקרוניות והפכו את פסיקת בית המשפט המחוזי בתל אביב בעניינים אלה.

■ השופטים קבעו, כי הצנזור מוסמך להוציא צו אישי להורות לעתון, לעורכו, למו"ל ועוד, שלא לפרסם חומר מסויים.

עוד נקבע, כי הצווים שמוציא הצנזור אינם נחשבים בגדר חקיקת משנה ולפיכך, יכול הצנזור להוציא צווים גם בלי שנרשמו ברשומות.

יחד עם זאת, במסגרת תביעות הקשורות לעבירות צנזורה, יצטרך הצנזור להוכיח, כי הביא את הצו לידיעת הגוף עליו אסר את הפרסום.

הוא לא יוכל להאחז בבית המשפט בטענה, כי הגוף עליו נאסר הפרסום היה צריך לדעת על הצו, משום שפורסם ברשומות ובנימוק, כי "אי ידיעת החוק אינה פוטרת מעונש".

■ הצנזור הראשי פועל על פי תקנות ההגנה לשעת חירום, שהוצאו ב־1945 ע"י המנדט הבריטי. הממשלה שינתה ב־1952 את הפקודה לסדרי שלטון ומשפט, בהתאם להלכה שקבע בית המשפט העליון, על פיה, התחייב פרסום התקנות ברשומות.

בית המשפט המחוזי קבע בינואר 1993 בפסק הדין בפרשת קו 300, כי השינוי שערכה הממשלה מבטל את תוקפן של התקנות על פיהן פעל הצנזור. לפיכך נקבע, כי כל הצווים שהוצאו מ־1952 ואילך, אינם תקפים.

שופטי בית המשפט העליון קבעו, כי פסיקת בית המשפט המחוזי התעלמה מסעיף בחוק, המחייה את תוקפן של התקנות. לפיכך, הצווים שהוצאו מ־1952 תקפים ואינם חייבים בפרסום ברשומות.

מעמד הצנזור אושר ממילא כצו שאף פורסם ברשומות ב־1988, לאחר ביצוע עבירת הצנזורה הנדונה, ולכן חשיבות פסה"ד היא תיאורטית ועקרונית, וחלה לגבי תקנות שעת חירום בכלל.

(ע). פרשת קו 300 אירעה באפריל 1984, כאשר קבוצה של 4 מחבלים חטפה אוטובוס של אגד בקו 300 ואיימה על חיי הנוסעים בו. כוחות הביטחון עצרו את האוטובוס בחבל עזה ולמחרת פרצו לתוכו. שניים מן המחבלים נהרגו במקום ואילו השניים הנותרים הוכו ע"י החיילים על מנת להכניעם, מחשש שיפעילו מטען נפץ שהיה ברשותם, ולאחר מכן הורדו מן האוטובוס.

המחבלים נצפו בשלב זה כאשר הם מובלים ע"י אנשי כוחות הביטחון, אלא מאוחר יותר נמסר, כי מתו. בעקבות זאת, החליט שר הביטחון דאז, משה ארנס, למנות ועדת חקירה.

הידיעה אודות הקמת הוועדה הופיעה בעתון "חדשות" ב־27 באפריל 1984, מבלי שעברה לפני כן את אישור הצנזורה.

בעקבות הפרסום, הואשמו העתון ועורכיו בעבירה של פרסום חומר בנושא המחייב צנזורה מוקדמת, ללא הבאתו לצנזורה, עבירה המוגדרת בתקנה 97 לתקנות ההגנה לשעת חירום.

לאחר שהורשעו בבית משפט השלום, ערערו העיתון ועורכיו וזוכו בביהמ"ש המחוזי בת"א.

כאמור, נדחה ערעור המדינה ע"י בית המשפט העליון.

מאסר עולם לשני רוצחי פועל בניין בפתח תקווה לפני חודשיים

מאסר עולם אינו מרתיע רוצחים ממניע אידאולוגי, טוענים השופטים

(ע). מאסר עולם נגזר אתמול על שני מחבלים שרצחו פועל בניין בפתח תקווה.

"בית המשפט ניצב חסר אונים בבואו לגזור את עונשם של נאשמים מן הסוג הזה. לא אחת הבענו הרהורים, כי עונש של מאסר עולם אין בו כדי להרתיע, מאחר ומדובר בנאשמים חסרי רחמים המונעים על ידי אידיאולוגיה, ועל פי השקפתנו, ראוי להם שיבלו את שארית חייהם עד ליומם האחרון בין כותלי הכלא," כך קבעו אתמול שופטי בית המשפט המחוזי בתל אביב.

השופטים, אדמונד לוי, דבורה ברלינר ונסים ישעיה גזרו עונש של מאסר עולם על חאזם שביר (20) ועטייה אברמוסא (23) מחאן יונס, שהורשעו ברצח של פועל הבניין אייזיק רוטנברג לפני כחודשיים, באתר בנייה בפתח תקווה, כמבחן קבלה לניצי הפת"ח.

השופטים הדגישו בגזר הדין, כי בלבם של הנאשמים ושל אחרים, המהרהרים במעשי עבירה מן הסוג הזה, יש אמונה כי גם אם יחטאו ברצח של יהודים, יבוא היום וישולחו לחופשי. "כל מה שבית המשפט יכול לתרום לעניין זה הוא להבהיר, בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, כי מדובר בנאשמים שידיהם מגואלות בדם של חפים מפשע, ושסכנתם אינה טעונה עוד הוכחה. ולכן, אם יהיה מי שיהרהר בשילוחם לחופשי, הוא יצטרך לקחת על מצפונו את האפשרות שיחזרו ויפגעו בחיי חפים מפשע נוספים, עד כדי גרימת מותם," קבעו השופטים. "מדובר בשני בני עוולה חסרי מוסר ומצפון, אשר צלם אנוש אינו נחלתם", קבעו עוד השופטים.

בכתב האישום נטען, כי חאזם שביר ועטייה אברמוסא עבדו כפועלי בניין בפתח תקווה. בשעות הבוקר של ה־29 במרס 94', לאחר שוידאו כי אייזיק רוטנברג (69), נמצא לבדו בקומה החמישית של הבניין ברחוב בלפור פינת חפץ חיים בפתח תקווה, הם הפתיעו אותו בעת שגבו היה מופנה אליהם והנחיתו עליו את גרזניהם ופצעוהו באופן קשה. הנאשמים נטלו מאייזיק את תעודת הזהות, ארנקו שהכיל 250 שקל וכן את מפתחות רכבו, ונמלטו מהמקום. רוטנברג אושפז בבית החולים במצב של חוסר הכרה ומת מפצעיו כעבור יומיים.

פרשת הסמים בחיפה

הוארך מעצר תלמיד תיכון החשוד בהספקת חשיש לקטינה

(ע). תלמיד כתה י"ב בבית ספר תיכון חיפני חשוד בהדחת קטינה לשימוש בסמים. שופטת השלום החיפנית, רחל חוזה, ציוותה אתמול להאריך את מעצרו של החשוד, העומד לפני בחינות הבגרות, ב־6 ימים לחקירה.

לטענת המשטרה, סיפק החשוד סמים לקטינה, תלמידת בית ספר חיפני, והדיח אותה לשימוש בסם. נציגת המשטרה אמרה, שיש בידי המשטרה ראיות לכאורה, המבוססות על עדויות מורים ותלמידים, הקושרות את החשוד לפרשת הפצת סמים והדחת קטינה לשימוש בחשיש.

החשוד טען להגנתו, שנהג לגלגל סיגריות טבק בבית הספר, ודחה את גירסת המשטרה, שהספיק והדיח קטינה לשימוש בסמים.

כדי להסיר את החשד ביקש להיבדק ב"מכונת אמת" ולעבור בדיקה של דגימות שתן ודם. כן ביקש להשתחרר כדי שיוכל להתכונן לבחינות הבגרות.

נציגת המשטרה טענה, שהחשוד נהג בתחילה לספק לקטינה את הסם ללא תמורה, ובהמשך, כשזו התמכרה לשימוש בסמים, תבע ממנה לשלם עבור הסמים, שסיפק לה.

חיפני שהרג את כלבו נידון למאסר על תנאי

(ע). מאיר רטדר (33) מחיפה, שהרג את כלבו לאחר שהטיח אותו בעמוד ברזל לפני 6 שנים, הורשע אתמול בבית משפט השלום בחיפה באשמת הריגת בעל חיים ונדון ל־3 חודשים מאסר על תנאי.

התביעה טענה, שהנאשם הטיח את הכלב מגזע פודל בחוזקה בעמוד הברזל ומשהכלב נחבל ושתת דם, בעט בו הנאשם עד שהכלב נפח את נשמתו ומת.

הנאשם הורשע על פי הודאתו. הוא הביע צער על המעשה.

השופט גזר על הנאשם, המתקיים מקצבת המוסד לביטוח לאומי, 3 חודשים מאסר על תנאי למשך שנתיים.

מת הנער העולה שנפגע בקטטה בנצרת עילית

ולדיסלב יורגלביץ' (19) נפגע בראשו בקטטה על ריקוד עם נערה שפרצה בדיסקוטק לעולים ☐ שלושה נעצרו בחשד לגרימת מותו

(ע). ולאדיסלב יורגלביץ' (19), עולה חדש מנצרת עילית, שנפצע אנושות בראשו במהלך קטטה שאירעה בין צעירים בליל שבת בנצרת עילית, מת שלשום בערב בבית החולים רמב"ם בחיפה. גופתו נשלחה לנתיחה לאחר המוות במכון לרפואה משפטית באבו כביר. בידי משטרת נצרת עילית שלושה חשודים בגרימת מותו של הצעיר.

מעצרם של שניים מהם הוארך אתמול בבית משפט השלום בנצרת. מעצרו של נער בן 16 הוארך ב־6 ימים ומעצרו של החשוד האחר, דימיטרו ארגונוב (19) מנצרת עילית, הוארך בהסכמתו על ידי השופט ראיק ג'רג'ורה ב־48 שעות. זאת, כדי לאפשר לו להיפגש עם עורך דין. מעצרו של נער בן 17,5, אשר היה יחד עם המנוח, הוארך כבר שלשום בבית משפט השלום בנצרת ב־4 ימים.

בליל שבת הגיע יורגלביץ', יחד עם חברו בן ה־17,5, לדיסקוטק השוכן במקלט והמיועד לעולים חדשים בנצרת עילית. במקום התפתח ויכוח בין השניים לבין צעירים עולים אחרים מי ירקוד עם נערה מסויימת.

הוויכוח הפך לאלים ובסופו של דבר, התפתח לקרב מהלומות מחוץ לדיסקוטק. במהלך הקטטה, נפל – ככל הנראה – ירגלביץ' על אבן שפה במדרכה ונפצע בראשו. הוא עזב את המקום, שב לבית הוריו ועלה על משכבו, לאחר ששתה כוסית וויסקי.

משלא התעורר במהלך השבת, הזעיקו הוריו צוות מד"א, ולאחר שנבדק, הוזעקה משטרת נצרת עילית. הוא פונה תחילה לבית החולים העמק בעפולה, אך בשל מצבו החמור, הוחלט להעבירו לבית החולים רמב"ם בחיפה.

להחזיר את הדגים לנהר

עשרות אלפי דגיגונים הוכנסו אתמול לנחל אלכסנדר, במסגרת פעולה להחייאת הנחל, שנפגע מהתמוטטות מתקן הטיהור של נתניה. כיום לא מוזרם ביוב ממתקן הטיהור, והמגמה היא להקים פרוייקטים של קייט ונופש לאורך הנחל. (צילום: אלון רון/ ישראל סאן)

בן 58 חשוד שהכניס את אחייניתו הקטינה להריון

(ע). נערה בת 17.5 הרתה לדודה בן ה־58 והפילה את ולדה – נטען בכתב אישום שהוגש לבית המשפט המחוזי בתל אביב נגד הדוד, תושב השרון.

התביעה מציינת, כי אביה של הנערה עזב את אשתו וילדיו ובעקבות כך, שרר מחסור בביתה. הנאשם החל לספק את צרכי המחיה של המשפחה ונהג לקנות למתלוננת מתנות ובגדים ולתת לה כספים.

הנאשם אף העסיק את המתלוננת בעבודות נקיון במשרד בהרצליה, ובין השניים נוצרו יחסי תלות, מרות והשגחה.

במועד בלתי ידוע, בהיותה בת כ־15.5, הגיעה המתלוננת למשרד. הנאשם ביקש ממנה שתרד לקומה השלישית בבניין ותיכנס עימו לאחד החדרים הריקים, שם קיים עמה יחסים. מאז אותו ארוע ועד ל־10 באפריל 94' בעל הנאשם את המתלוננת פעמיים בשבוע במקומות שונים במשרד, בביתו, בביתה של המתלוננת ובבתי מלון שונים.

הנערה הרתה וב־21 באפריל 94' בוצעה לה גרידה במרכז הרפואי רמת מרפא ברמת גן.

התביעה מייחסת לנאשם עבירות של בעילה אסורה בהסכמה ועבירת מין במשפחה.

סוגיה משפטית: האם חייל נחשב עובד מדינה ?

(ע). האם מעמדו של חייל הוא כמעמדו של עובד מדינה ? בסוגיה משפטית זו יצטרך להכריע ביהמ"ש המחוזי בת"א.

לבית המשפט הוגש ערעור על החלטת שופט השלום בת"א רן גבאי למחוק קובלנה פלילית שהגישה חיילת נגד רופא צבאי:

בקובלנה נטען, כי הרופא היה בשירות מילואים בתל השומר. הוא שוחח בטלפון בחדר שבו ישבה הקובלת, ששירתה באותה יחידה. לאחר שסיים לשוחח בטלפון, אמרה לו החיילת, כי היא מחכה לשיחה חשובה. לטענתה, הרופא ביקש את פרטיה ומשסירבה, לקח אותה למפקדה על מנת להתלונן עליה. החיילת האשימה את הרופא בתקיפה, בכך שגרר אותה בכוח, משך אותה והיכה אותה.

שופט השלום בתל אביב רן גבאי קבע, כי הנאשם הוא עובד מדינה ואין להגיש קובלנה נגדו בשל מעשה שעשה תוך מילוי תפקידו, אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה. היועץ בחר שלא להתערב בהליך המשפטי ואי לכך, מחק השופט גבאי את הקובלנה.

החיילת ערערה לבית המשפט המחוזי וטענה, כי חייל אינו עובד ציבור וטעה השופט שלא פירש את אי התערבותו של היועץ המשפטי כהסכמה להמשך ההליכים.

עיתונאי "מעריב" שפרסם שמו של קטין נקנס ב־300 שקל

(ע). עיתונאי שפירסם שמו של קטין נקנס בבית משפט השלום בתל אביב ב־300 שקל וחויב לחתום על התחייבות כספית של 2,500 שקל להמנע מעבירה דומה בשנתיים הבאות.

התביעה טענה כי הנאשם, עופר פטרסבורג (30) מ"מעריב" פירסם לפני 4 שנים כתבה בעיתונו אודות אדם המשיג כספי מזונות מהומוסקסואל וגם מדיח את בנו לכך. בכתבה פירסם הנאשם את פרטיהם המזהים של האב ובנו.

פרקליטו טען להגנתו, כי מדובר בעבירה שנעברה לפני כארבע שנים, כאשר היה הנאשם עיתונאי חדש וצעיר שפעל מתום לב וללא כוונה רעה. התביעה הסכימה לחתום על עיסקת טיעון עם ההגנה, וציינה כי הנאשם הודה באשמה והעונש המוצע לבית המשפט הינו מקובל במקרים שכאלה.

השופט יצחק בראו החליט לאמץ את הסדר הטיעון, בציינו כי ההסדר הוגן, צודק וסביר.

הצמיחה המהירה במשק נבלמה כתוצאה מהסגר בשטחים

עצירה בפעילות ענף הבנייה □ המדד המשולב ירד ב־0.2%, אך הביקושים התייצבו ברמה גבוהה והמדד גבוה בכ־3% לעומת סוף '93

□ יאיר מידן

נבלמה הצמיחה המהירה של המשק, כתוצאה מההשפעה הממתנת של הסגר בשטחים, שהביא לבלימת הפעילות בענף הבנייה. לפי נתוני בנק ישראל, ירד המדד המשולב לבחינת מצב המשק בחודש אפריל ב־0.2 אחוז, לאחר שבשלושת החודשים הקודמים היתה התרחבות מהירה בפעילות.

גם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה פרסמה אתמול אומדנים חדשים, המצביעים על מגמת האטה בפעילות הריאלית בחודשים מרס־אפריל, לאחר הגידול הבולט ששנרשם בתחילת השנה. עם זה הרגישו בבנק ישראל, כי נתוני המדד המשולב מלמדים על כך שחלה התייצבות של הביקושים במשק ברמה גבוהה, ושרמת המדד המשולב גבוהה בכ־3 אחוזים לעומת סוף השנה השעברה.

לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ביצועי המשק ברבע הראשון של השנה טובים, והתוצר המקומי הגולמי במחירים קבועים עלה בשיעור שנתי של כ־8 אחוזים, בהמשך לעלייה של 13 אחוזים במונחים שנתיים במחצית השנייה של '93.

נתוני בנק ישראל אינם מבשרים עדיין היפוך במגמת הפעילות החיובית של המשק, אך יש בהם שינוי לא־חיובי בהשוואה לחודשים הראשונים של השנה.

באשר לרכיבי המדד: מדד המסחר הקמעונאי ירד באפריל ב־1.3 אחוז. מדד היבוא עלה בחודש זה ב־2.8 אחוז, ומספר משרות השכירים במשק נכון לחודש מרס עלה ב־0.2 אחוז – נתון המצביע על יציבות באינדיקטור זה. מדד הייצור התעשייתי לחודש מרס ירד ב־1.7 אחוז.

כאמור, נתונים אלה על התפתחות המשק בחודשים מרס־אפריל מצביעים על ירידה בכל האינדיקטורים לעומת החודשיים הראשונים של השנה. הירידה היא תוצאה של ההשפעה הממתנת של הסגר בשטחים, שהוטל מאז אירועי הטבח בחברון בחודש פברואר. גם לירידת הבורסה היתה השפעה ממתנת על הפעילות הכלכלית.

יצוא הסחורות ירד בשיעור שנתי של 11 אחוז, לאחר עליה של 28 אחוז בינואר ובפברואר. יבוא הסחורות, ללא דלק ויהלומים, ירד ב־34 אחוז בשיעור שנתי. מספר התיירים הנכנסים הצטמצם ב־21 אחוז בשיעור שנתי, לאחר גידול של 50 אחוז בחודשיים הקודמים. יבוא מכונות וציוד ירד ב־62 אחוזים. יבוא תשומות, ללא דלק, הצטמצם ב־33 אחוז. שיווק מלט ירד ב־80 אחוז. עם זה, יבוא מוצרי השקעה במרס ובאפריל עדיין גבוה ב־28 אחוזים במונחים שנתיים מהרמה שנרשמה בנובמבר ובדצמבר אשתקד. יבוא התשומות היה גבוה גם הוא ב־7 אחוז.

על אף הנתונים המצביעים על האטה של ממש בפעילות הריאלית כתוצאה מהשפעות הסגר, הרי ביצועי המשק ברבע הראשון של השנה במונחים שנתיים חיוביים למדי, ומבטיחים תוצאות כלכליות סבירות יותר לכל '94.

ואלה שיעורי הגידול במונחים שנתיים באינדיקטורים השונים ברבע הראשון של השנה: תמ"ג – 8 אחוז, תוצר עסקי – 13 אחוז, תוצר ללא שינוי במלאי – 14 אחוז, צריכה פרטית – 12 אחוזים, צריכה פרטית לנפש – 10 אחוזים, צריכת מוצרים בני קיימא – 22 אחוזים, השקעה בנכסים גבוהים – 14 אחוזים, השקעה בענפי המשק – 21 אחוזים, יצוא סחורות ושירותים – 12 אחוזים, יצוא סחורות ושירותים, ללא יהלומים – 10 אחוזים, יבוא סחורות ושירותים – 12 אחוזים, וללא יהלומים – 18 אחוזים.

מסתמן הסדר מוסכם בוועדת פוגל:

שינוי ייעוד של קרקעות יותנה בהסכמת החקלאים ויוגבל ל־30%

□ עודד ליפשיץ, יוסף גלילי

מנכ"ל משרד החקלאות, יונתן בשיא, הציג אמש בישיבת ועדת פוגל הצעה מוסכמת מטעם התנועות הקיבוציות, תנועת המושבים, ומשרד החקלאות.

עיקר ההצעה שהוגשה בסעיף השנוי במחלוקת של יזמות החקלאים בקרקע שברשותם, אחרי שייעודה ישונה.

ההצעה שונה מההצעות שפורסמו עד כה בתקשורת, ולדברי בשיא היא זכתה לתמיכה מצד רוב המשתתפים בישיבה.

בניגוד לצפוי, לא העלה יו"ר הוועדה, מנכ"ל האוצר אהרן פוגל, הצעה משלו.

לפי הצעתו של בשיא, כל שינוי בייעור הקרקע יותנה בהסכמת החקלאים המחזיקים בה. היקף הקרקע שייעודה ישונה יוגבל לכ־30 אחוז מכלל משבצת הקבע של כל יישוב חקלאי.

משהושגה הסכמת החקלאים – הקרקע תעבור לידי המדינה, שתקבע את ייעודה החדש ותציע אותה ליזמים במכרז. בדרך זו תישמר השליטה בתכנון בידי המדינה, ויוסר החשש שיזמים "מאכערים" וספקולנטים יקבעו עובדות בשטח, ויפגעו בתכנון הלאומי והאזורי הכולל.

הזוכה במכרז יעביר לידי החקלאי שהחזיק בקרקע 30 אחוזים מהתמורה עבורה, או יחזיר לידיו 35 אחוז מכלל השטח שבו זכה. החקלאי יוכל לפתח יזמות עצמית בשטח שיחזור לידיו.

לחקלאי תישמר האופציה שנקבעה בהחלטה 533, לחזור למינהל קרקע שייעודה שונה תמורת פיצוי, וכן תישאר בתוקפה האופציה ליזמות עצמית של חקלאים בתחומי התעשייה והתיירות, כפי שנקבע בהחלטה קודמת של מינהל מקרקעי ישראל, מספר 441.

קיבוצים שיקבלו פיצוי על קרקע או זכות ליזמות, יעבירו חלק מהתמורה לקרן, שתשמש לפירעון חובות בקיבוצים בפריפריה. ראש מטה הסדר חובות הקיבוצים, אריאל הלפרין, הציג בישיבה מודל לקרן כזו, שלפיו כ־5 אחוזים מכלל הקרקע או תמורת הקרקע של כל קיבוץ אורבני יועברו לקרן.

כיוון שהנושא ספציפי לקיבוצים, סוכם שהדיון המפורט יתקיים בוועדת המנכ"לים שליד מטה הסדר הקיבוצים, ולא בוועדת פוגל.

הוועדה דנה גם בפישוט ובזירוז ההליכים הבירוקרטיים המעכבים היום את הבנייה.

טרם הוחלט אם להטיל את המשימה על גוף קיים – משרד השיכון, משרד הפנים, או מינהל מקרקעי ישראל – או להקים גוף מיוחד שיופקד על הנושא ויתאם לזירוז הבנייה בשנים הקרובות.

בשיא צופה, שהוועדה תוכל לסכם את עמדתה בישיבה או שתיים, ולהעביר את סיכומה להכרעה בדרג המדיני.

לדעתו, צפוי עימות סביב הדרישה אחרת של החקלאים: לעגן את ההסדר שיתקבל בהסכם חתום בין הממשלה לבין החקלאים, שימנע בעתיד נסיונות להפקיע בכוח שרירותית קרקע מידי המחזיקים בה.

בגדי אל־על החדשים

הג'מבו השני מבין שלושה מטוסי בואינג 400־747 החדישים שרכשה אל־על בהוצאה כוללת של 450 מיליון דולר, נחת אתמול אחה"צ בנתב"ג. המטוס יצא מסיאטל ואסף בלוס־אנג'לס ובניו־יורק 450 נוסעים. עוד באל־על: מדים חדשים שעיצבה חברת תדמית נלבשו אתמול לראשונה (צילום: ישראל הדרי)

פורז: בונוס סמו אלף שקל לראשי חבי' החשמל — שערורייה

□ בצלאל עמיקם

ח"כ אברהם פורז (מרצ) הגדיר את הבונוס בסך 100 אלף שקל, שקיבל יו"ר דירקטוריון חברת החשמל עדי אמוראי, וכן בונוס דומה שקיבל מנכ"ל החברה משה כץ, כ"שערורייה". הוא התלונן בנושא לפני שר האנרגיה משה שחל.

פורז אמר, כי מדובר בחברה מונופוליסטית, שכל קשר בין רווחיה לבין היכולת הניהולית שלה הוא מקרי בלבד. גם עובדים בכירים בשירות המדינה, שחוסכים לה כסף רב, אינם זוכים לבונוסים, אמר.

750 מיליון דולר יושקעו בהרחבת מפעלים באיזור ים המלח

□ פאר־לי שחר

750 מיליון דולר יושקעו בהרחבת מפעלים באיזור ים המלח – מסר אתמול מנכ"ל מפעלי ים־המלח, אורי בן־נון, במהלך סיור באיזור של מנכ"ל משרד ראש הממשלה, שמעון שבס.

שבס הדגיש, כי בשנתיים האחרונות הורשה הבנייה ביישובי האיזור לאחר הפסקה של שנים רבות. "ראש הממשלה הבטיח לכם, כי הממשלה תמשיך לסייע בפיתוח האיזור אם יהיו יזמים שירצו להשקיע כאן," אמר

203 פועלי שטחים נעצרו ללא רשיון בתחומי הקו הירוק

היחידה לאכיפת חוקי עבודה במשרד העבודה והרווחה עצרו בשבוע החולף 203 עובדי שטחים, שהועסקו בענף הבנייה בתחום הקו הירוק ללא רשיון.

120 מהעובדים נעצרו בירושלים, תוך הפעלת אלימות פיזית נגד מפקחי היחידה. נגד העובדים נרשם דו"ח, והם הוחזרו לשטחים.

בין העצורים היו גם 15 מנועי שב"כ ומשטרה, שכניסתם לתחום הקו הירוק אסורה מטעמי ביטחון.

במהלך השבוע שעבר נפתחו 190 תיקים נגד מעסיקים שעברו על חוק שכר המינימום. 61 ממעסיקים אלה כבר הסדירו את חובם ושילמו את ההפרשים הנדרשים בשכר.

יאיר מידן

שולי חיימזון מונתה למשנה למנכ"ל הביטוח הלאומי

שולי חיימזון, מתעובדות הבכירות לשעבר במוסד לביטוח לאומי, מונתה אתמול על־ידי שרת העבודה והרווחה לתפקיד המשנה למנכ"ל המוסד לביטוח לאומי. חיימזון תהיה אחראית גם למינהל וארגון בביטוח הלאומי.

השרה נמיר ציינה, כי העדיפה למנות לתפקיד את חיימזון, בזכות היכרותה המקיפה את מערכת הביטוח הלאומי, כישוריה ונסיונה.

חיימזון תיכנס לתפקידה כבר בימים הקרובים, במקומו של המשנה למנכ"ל גדעון קדמון, שפרש מתפקידו לצורך השתלמות אישית במינהל ציבורי.

השרה נמיר הוסיפה, כי היא באה במינוי החדש.

יאיר מידן

מטבע חוץ בנק הפועלים 30.5.94

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			3.2915	3.3380	3.3113
דולר אמריקני	1	2.97	3.11	3.0216	3.0643	3.0400
מרק גרמני	1	1.81	1.90	1.8385	1.8645	1.8486
לירה שטרלינג	1	4.50	4.70	4.5566	4.6209	4.5880
פרנק צרפתי	1	0.52	0.55	0.5371	0.5448	0.5410
ין יפאני	100	2.85	2.98	2.8962	2.9371	2.9110
גילדן הולנדי	1	1.61	1.69	1.6395	1.6627	1.6486
פרנק שווייצרי	1	2.13	2.22	2.1549	2.1853	2.1691
כתר שבדי	1	0.38	0.40	0.3912	0.3968	0.3934
כתר נורבגי	1	0.42	0.44	0.4238	0.4298	0.4267
כתר דני	1	0.46	0.48	0.4693	0.4760	0.4719
מרק פיני	1	0.55	0.58	0.5578	0.5658	0.5623
דולר קנדי	1	2.15	2.24	2.1796	2.2104	2.1957
דולר אוסטרלי	1	2.15	2.30	2.2199	2.2513	2.2324
ראנד דרום־אפריקאי	1	0.71	0.85	0.8320	0.8438	0.8400
פרנק בלגי	10	0.87	0.93	0.8929	0.9056	0.8981
שילינג אוסטרי	10	2.57	2.69	2.6107	2.6476	2.6284
לירה איטלקית	1,000	1.87	1.96	1.9021	1.9290	1.9119

ושוב ירידות

□ כתבנו הכלכלי

ירידות השערים חזרו אתמול לשוק המניות, לאחר יומיים של עליות. עודפי ההיצע שורמו בשעות הבוקר למניות הסתכמו בכ־140 מיליון שקל, והן גררו ירידות במניות הקלות והכבדות:

בסיכומו של יום ירד מדד המשתנים ב־2.3 אחוז, לרמה של 194.8 נקודות. מדד מניות המעוף ירד ב־2.6 אחוז, לרמה של 194.7 נקודות, מחזור העסקאות הסתכם בכ־214 מיליון שקל.

ההסבר לירידות היה הידיעה הרשמית על ההאטה בקצב הצמיחה במשק, וכן היעדרם של גופים מוסדיים בעמדות הרכישה.

בין המניות שבלטו אתמול: טבע, שירדה ב־4 אחוז כתגובה למשבר קס"ח והשפעתו האפשרית על חוב הקופה לחברה, ירדה ב־5% לאחר ירידה של 10 אחוזים יום קודם, כור ירדה ב־5.5 אחוז, כיל ירדה ב־4%, בזק ולאומי ירדו בכ־2%.

במסחר ניכרה פה ושם סלקטיביות: כך עלו לה נסיונל ב־8 אחוז ואוסם ב־3 אחוז וטמפו ירדה ב־10 אחוז.

בכרם היתה מגמה מעורבת, ובאג"ח היו תנודות מתונות לשני הכיוונים.

פיתוח ישראלי: יריעה פלסטית מפחיתה השימוש במתיל־ברומיד

□ יוסף גלילי

מפעל פלסטופיל הודיע סיים לאחרונה פיתוח יריעה פלסטית חדשה, המאפשרת הפחתה ניכרת בתצרוכת המתיל־ברומיד לצרכים חקלאיים, בהתאמה למגבלות שהוטלו על השימוש בחומר בשל פגיעתו באוזון.

המדובר ביריעה בעלת רמת אטימה גבוהה, החוסמת את התנדפות המתיל־ברומיד ומספקת מענה הן לדרישות האקולוגיות והן לצרכי החקלאי, באמצעות הפחתה של 50 אחוז בכמות החומר הנדרש לשימוש.

פלסטרופיל השקיעה 2.5 מיליון דולר בקו ייצור חדש שפתחה לאחרונה, לצורך ייצור היריעות החדשות.

היריעה החוסמת היא פיתוח נוסף בשרשרת יריעות "חכמות" המיוצרות בפלסטופיל, והמעניקות מגוון פתרונות מקוריים לבעיות שונות של ניהול סביבתי, כמו מצבורי פסולת.

הסכמה עקרונית להפסקת אש בין הממשלה למורדים ברואנדה

המורדים דורשים לדון עוד בקטל ההמוני של בני טוטסי על־ידי צבא הממשלה

קיגאלי, (ע"ר). כוחות המורדים והממשלה של רואנדה הסכימו אתמול עקרונית על הפסקת אש, אך המורדים הודיעו כי הם רוצים לדון בנושאים הקשורים בקטל ההמוני בפגישה נוספת שתתקיים השבוע – כך מסרו משתתפים בשיחות.

ומשלחת של מורדי רואנדה אמרה, כי היא מעוניינת שהצבא והממשלה יודיעו בשיחות נוספות ביום חמישי, מה בכוונתו לעשות בעניין מעשי הטבח, בעיקר של בני שבט טוטסי, שבוצעו בעיקר על־ידי הצבא ומיליציות של שבט הוטו.

המורדים גם דורשים תשובה לדרישתם לסגור את תחנת הרדיו הפרטית של שבט הוטו ר־ט־ל־מ, המסיתה למעשי טבח וקוראה גם להילחם נגד שבט טוטסי, והכן יותר.

המורדים ציינו, כי לאחר מכן אפשר יהיה לדון בפרטי הפסקת האש שהציעה משלחת האו"ם ברואנדה.

שני הצדדים הסכימו כי יימשך פינוי הפליטים באמצעות האו"ם, דרך קווי החזית.

נציגי המורדים והממשלה נפגשו אתמול בקיגאלי לראשונה לשיחות על הפסקת אש, בתיווך האו"ם, בניסיון להביא לסיום הקרבות שגרמו למותם של חצי מיליון בני־אדם.

"המטרה הראשונית של השיחות היא להגיע להסכם הפסקת אש, שישפר את תנאי החיים של העם ברואנדה, ויאפשר לארגוני הסיוע להגיע ולעזור," אמר ראש משלחת הממשלה, הגנרל מרסל גאטסינזי. "אין לי ברירה, אלא להאמין לרצונם הטוב של אנשי החזית הפטריוטית הרואנדית," הוסיף.

בשעת הפגישה נשמעו עדיין קולות ירי בסביבות קיגאלי, שם נראה שהמורדים מנצחים. המורדים כיתרו אתמול את מחנה קאסיורו, אחד המאחזים האחרונים של כוחות הממשלה בקיגאלי, מסר דובר של המורדים בבירה. הוא ציין, כי המורדים יורים אש מרגמות ונשק קל לעבר המחנה, וכי התחמושת שבידי חיילי הממשלה הולכת ואוזלת.

יותר מחצי מיליון בני הוטו ברחו מהעיר, והם נמצאים כעת ליד העיר גיטאראמה, מסר ארגון הצלב האדום. המורדים הודיעו, כי כבשו את המחנה הצבאי ניינזה שליד גיטאראמה.

מקורות באו"ם מסרו, כי שני הצדדים היריבים הסכימו לחדש את פינוי האורחים שנלכדו מעבר לקווי החזית בבירה, יום לאחר שמבצע הפינוי נדחה עקב בעיות ביטחון.

"הפינוי נמשך, ומאות אורחים הועברו כבר הרחק מקו החזית," מסר מקור באו"ם.

גופתו של הונקר הובאה לשריפה בצ'ילי

שומר בית־הקברות בסנטיאגו, רוברטו הרננדס, מביט בגופתו של מנהיג גרמניה המזרחית לשעבר אריך הונקר, שמת ביום ראשון בגלות בגיל 81. גופתו של המנהיג הקומוניסטי הובאה לשריפה, לאחר שנדחתה בקשתו להיקבר בקבר משפחתו בעיירה וויבלסקרשן שליד נויקירשן בגרמניה. רשויות העיר הודיעו, כי מעמדו של הונקר כתושב פגן (צילום: איי.פי)

הסרבים הפגיזו את נמל התעופה של טוזלה הנמצא בפיקוח האו"ם

טוזלה, (ע"צ). שדה התעופה טוזלה־דוברובה, הנמצא בפיקוח האו"ם, הופגז אתמול בצהריים – נמסר בשיחה טלפונית מבסיס חיל־האוויר הנמצא במרחק של כ־20 ק"מ דרומית־מזרחית לטוזלה.

"אנו מופגזים כעת, וכולם נמצאים במקלטים," אמר הקצין התורן בבסיס.

ההפגזה החלה כמה דקות קודם לכן, שעה שעמדה לנחות במקום הטיסה היומית של כוח ההגנה של האו"ם.

לא ברור אם ההפגזה גרמה לקורבנות, או לנזק, כיוון ששדה התעופה נסגר, וכל חיילי האו"ם היו במקלטים.

"הסרבים הודיעו אתמול בבוקר, כי הם אינם יכולים לערוב לבטחון שדה התעופה," אמר מקור צבאי.

"איננו יודעים מה הסיבה למצב הרוח הרע שלהם, אבל אנו מודים לאלוהים על שהם טרחו להודיע לנו קודם לכן על כוונתם להפגיז," הוסיף המקור, שביקש להישאר בעילום שם.

כן פתחו הסרבים במתקפה באיזור סאפנה, כ־30 ק"מ מזרחית לטוזלה, מסר ראש לשכת הקשר לעיתונות של הגייס השני בצבא בוסניה.

"רוסיה תצטרף לנאט"ו כנראה ביוני"

מוסקווה, (ע"ר). רוסיה תצטרף כנראה לשותפות בברית נאט"ו כבר בחודש יוני – מסר מקור רוסי בכיר לכתבי סוכנות הידיעות אינטרפאקס.

המקור, שביקש לשמור על עילום שמו, אמר כי שרי ההגנה והחוץ של רוסיה ימליצו בפני הנשיא בוריס ילצין, לחתום על המסמכים הרוסים עוד לפני צאתו לביקור רשמי באיטליה בתחילת יוני.

בשבוע שעבר הבטיח שר ההגנה הרוסי, פאבל גראצ'ב, כי רוסיה תחתום על הסכם השותפות לקשרים צבאיים הדוקים יותר, למרות שלא קבע תאריך לחתימה.

מוסקווה, המתנגדת להתרחבות נאט"ו עם צירופן של מדינות מזרח אירופה, דחתה את חתימתה בחודש שעבר, בתלונה כי מעמדה כמעצמת־על לא בא לידי ביטוי.

גראצ'ב אמר ביום רביעי שעבר לשרי ההגנה של מדינות ברית נאט"ו בבריסל, כי רוסיה מעוניינת במערכת יחסים מיוחדת עם נאט"ו בנושאי ביטחון, ורוצה ליצור "מנגנון אקטיבי" שבעזרתו תוכל מוסקווה לדון עם מדינות הברית בסוגיות אלה.

ואולם נאט"ו מעוניינת להימנע מכל אפשרות של יחסים מועדפים עם רוסיה, העלולים לפגוע באינטרסים של מדינות מזרח אירופיות אחרות, שהיו בעבר מדינות לווין של מוסקווה, ומעוניינות להצטרף לברית המערבית שבה חברות כיום 17 מדינות.

סגן המזכיר הכללי של נאט"ו, סרג'יו באלאנצינו, אמר ביום שישי כי הוא מקווה שרוסיה תחתום בקרוב על הסכם השותפות, אך הוסיף כי לדעתו לא סביר שמוסקווה תצטרף לפגישה של שרי החוץ של מדינות הברית, שתתקיים בחודש יוני באיסטנבול.

צנעה: הידיעות על 50 אלף הרוגים בתימן — הגזמה

צנעה, (ע"צ). הידיעות על 50 אלף הרוגים במלחמה בתימן, שמסר פקיד בכיר בליגה הערבית – מוגזמות" – אמר אתמול דובר רשמי בצנעה.

"בימים הקרובים נפרסם את מניין ההרוגים, וכן פרטים על הנזקים לרכוש, לאחר שיסתיימו פעולות ההערכה," הוסיף הדובר, שדבריו צוטטו על־ידי סוכנות הידיעות סאבה, שבשליטת כוחות הצפון.

בהודעה שפרסם אתמול העיתון הסעודי "אל־ריאום" אמר הממונה על ההסברה בליגה הערבית, טלעת חאמר, כי בקרבות בתימן, שפרצו ב־5 במאי, נהרגו יותר מ־50 אלף בני־אדם ונגרמו נזקים לרכוש בשני הצדדים, הנאמדים ביותר מ־10 מיליון דולר.

בתוך כך מסר העיתון הירדני "אלאסואק" מוושינגטון, כי דו"ח סודי שהגיע לידי גורמים בכירים בסקטור התחבורה בארה"ב, באירופה ובכמה ממדינות המפרץ, ולידי חברות הנפט הגדולות, עוסק באיום אפשרי על תנועת השיט בתעלת סואץ כתוצאה מסגירה אפשרית של מיצר באב אל־מנדב בעקבות מלחמת תימן.

מומחים: שני מחזות שיוחסו לשייקספיר נכתבו בידי מארלו

לונדון, (ע"ר). שניים מהמחזות המוקדמים של ויליאם שייקספיר נכתבו כנראה על־ידי בן דורו כריסטופר מארלו – כך עולה מבדיקה ממוחשבת של עבודותיו.

שני חוקרים – מדען המחשבים רוברט מטיוז וחוקר הספרות תומס מריאם – נעזרו בעבודתם במחשב שתוכנת כדי ללמוד מהניסיון, כמו תאי מוח רגילים.

הם נתנו למחשב לבדוק את מחזהו של שייקספיר "הנרי השישי", מול שני מחזות אנונימיים – "המאבק" ו"הטרגדיה האמיתית של ריצ'רד הדוכס מיורק" – המיוחסים למארלו.

הממצאים פורסמו אתמול ב"בטאון לספרות ובלשנות". החוקרים מקווים שבעקבות הממצאים יוגבר שיתוף הפעולה בין מדעני המחשבים לבין חוקרי האמנות.

נסיון התנקשות בחיי ראש ממשלת יפן לשעבר אוסוקאווה

אלמוני ירה לעברו בחזית מלון בטוקיו – והחטיא

טוקיו, (ע"ר, ע"צ). אלמוני פתח אתמול באש לעבר ראש ממשלת יפן לשעבר, מוריהירו אוסוקאווה, אך לא פגע בו – מסרה התקשורת היפנית.

האלמוני ירה לעבר ראש הממשלה לשעבר בחזית מלון בטוקיו. הוא נעצר מייד על־ידי אנשי המשטרה שליוו את הוסוקאווה, מסרו כתבי הרדיו והטלוויזיה.

אוסוקאווה הודיע ב־8 באפריל על התפטרותו מראשות הממשלה, לאחר שבמשך שבועות אחדים ניהל מאבק עם האופוזיציה, שהאשימה אותו במעורבות ב"פרשיות לא כשרות".

בגדד: המלך פאהד טיפש, שקרן, שיכור וזנב של חזיר

בגדד, (ע"מ). שר החוץ העירקי תקף בחריפות רבה את מלך סעודיה פאהד, בתגובה על דבריו נגד עירק בנאום לעולי הרגל למכה. מחמד סעיד אל־צחאף כינה את פאהד "טיפש", "שקרן", "שיכור", "זנב של חזיר" ו"בעל ברית של הציונות".

בהודעה לסוכנות הידיעות העירקית אמר שר החוץ, כי "המלך פאהד שיכור בטפשות רבה כשהאשים את עירק בעקיפת ההחלטות מועצת הביטחון בערמה. ידוע לכל הערבים המוסלמים, שפאהד הטיפש מתחיל את יומו בלגימת יין, כמו שכהמות לוגמות מים מעופשים. קשה מאוד למצוא אותו פיכח, אפילו בפגישות רשמיות."

הטילים הרוסיים אינם מכוונים עוד לארה"ב ולבריטניה

מוסקווה, (ע"ר). מאתמול לא מכוונים יותר הטילים הרוסיים לעבר ארה"ב ובריטניה, בהתאם להסכמים שנחתמו השנה בין רוסיה לשתי המדינות המערביות – אמר מפקד כוח הפיקוח על מערכות הטילים, שצוטט על־ידי סוכנות הידיעות אינטרפאקס.

הגנרל איגור סרגייב הדגיש, כי הטילים אינם מכוונים יותר לאף מטרה. כן ציין, כי ההחלטה זו תגביר את הבטיחות בכל הקשור לנשק הגרעיני, ותמנע אפשרות לשיגור בלתי־מאושר של טיל, שכן טילים אלה אינם יכולים להמריא ללא תוכנית טיסה.

נשיאי רוסיה וארה"ב חתמו בינואר, במפגש הפיסגה שהתקיים במוסקווה, על הסכם שלפיו הטילים בכל אחת ממדינותיהם לא יכוונו כלפי המדינה השנייה. בריטניה הצטרפה להסכם בפברואר.

התחדשו המהומות בדרא"פ: 27 הרוגים בסוף השבוע

דרבן, (ע"צ). האלימות התלקחה מחדש בדרום־אפריקה, ובסוף השבוע נמנו 11 מקרי רצח בחבל קוואזולו־נאטאל ושישה מקרים נוספים ביוהנסבורג – הודיעה משטרת דרום־אפריקה.

רוב מקרי הרצח היו על רקע פלילי, ולא פוליטי, מסרה המשטרה.

הרציחות אירעו לאחר תקופה שקטה למדי, שנמשכה מאז הבחירות בסוף אפריל.

התקרית החמורה ביותר היתה בנדוונדה, צפונית לדרבן, עיירה שהיתה זירת התנגשויות בין תומכי הקונגרס הלאומי האפריקני לתומכי מפלגת החופש אינקאתה. כעשרים אנשים חמושים בנשק אוטומטי פלשו לחווה לגידול קנה סוכר, והרגו ארבעה בני־אדם.

ביוהנסבורג תקפו אלמונים תחנת מוניות ציבורית, במהלך מריבה בין שתי חברות הסעה. בתקיפה זו נהרגו שישה בני־אדם ונפצעו שישה נוספים.

ניאו־פאשיסט איטלקי מציע לסגור הומוסקסואלים במחנות ריכוז

רומא, (ע"ר). אחד ממועמדי הברית הלאומית – המפלגה הניאו־פאשיסטית האיטלקית – לבחירות האירופיות, פיירו בוסקארולי, הציע לסגור את ההומוסקסואלים במחנות ריכוז. העיתון של המפלגה, "איל סקולו", התייחס להומוסקסואליות כאל פשע ותומך בדברי בוסקארולי.

נפגשים בשלישי, בכל שבוע - הקיבוץ באופן קבוע
הקיבוץ
שבועון - העיתון לתנועה הקיבוצית

המשכים

רמון מסרב

המשך מעמוד ראשון

של קופת חולים מימי אישפוז גדולות יותר מההוצאות, אולם למרות זאת, הגירעון גדל.

עוד ציין, שלמעשה, חייבת ההסתדרות לקופת חולים מזה למעלה משנה כ־500 מיליון שקל. רמון סיפר, שבפברואר התקיימה ישיבה בין ראשי ההסתדרות, הנהלת קופת חולים ושר האוצר במהלכה התבקשו כל הפקידים לצאת מן החדר ונותרו בו רק שר האוצר ומזכ"ל ההסתדרות אשר סיכמו ביניהם לדברי רמון שעד סוף חודש יוני ימשיך האוצר להעביר כספים לקופת חולים שיקוזזו מתשלומים לבתי חולים ממשלתיים. מדובר בסכום של כ־180 מיליון שקל וכך הולך וגדל החוב של קופת חולים לבתי החולים הממשלתיים. לדבריו זאת היתה החלטה צינית שנועדה לגרום לכך שהאוצר ימשיך לסייע להברפלד למען הבחירות להסתדרות וכך הוקרבו טובתם של המבוטחים לטובתו של הברפלד.

רמון טען, שמאז פברואר לא התקיימו דיונים בענייני הכספים של קופת חולים, עד לימים האחרונים. הוא האשים את שר האוצר על שלא תבע את חובה של ההסתדרות לקופת חולים משנת 93 ודרש שהאוצר ימשיך להזרים כספים כאילו הבחירות להסתדרות התקיימו ביולי או באוגוסט. "אם האוצר המשיך להזרים כספים עד לבחירות – אין סיבה שלא ימשיך לעשות זאת עד שאתחיל לכהן בתפקידי. אני מוכן להתחיל מחר בבוקר, ועד אז לא אשתתף בדיונים על קופת חולים. זאת בושה שבגלל 200 מיליון שקל, מאיימים לסגור את קופת חולים, להכריז על כונס נכסים ולהפסיק את הזרמת התרופות. זאת בושה שאולי נובעת מהפאניקה אליה נקלעו באוצר, בחשש ממבקרת המדינה שתפרסם דו"ח חמור על האירועים האחרונים והשיקולים הפוליטיים של שר האוצר ומזכיר ההסתדרות היוצא", אמר רמון.

לדבריו, הוא לא ביקש מהמנכ"ל, אביגדור קפלן להתפטר, וגם לא מבקש שיחזור בו. הנהלת קופת חולים היתה נגועה בנגע השיקולים המפלגתיים, אמר, ולכן נוצר המשבר. רמון אמר שכאשר ייכנס לתפקידו, הוא יוכל לפתור את הבעיה בשיתוף פעולה עם שר הבריאות אותו בירך על כניסתו לתפקיד.

מבוי סתום

המשך מעמוד ראשון

רמז לכך נתן שר המשפטים פרופ' דוד ליבאי, שאמר אתמול כי ההחלטה בשאלה האם יש למנות מפרק מפעיל זמני, צריכה להביא בחשבון האם ניתן להמתין בטיפול במשבר עד לחילופי השלטון בהסתדרות, והאם ניתן לקיים את השירותים הרפואיים בלי התערבות מסיבית של הממשלה.

שר המשפטים השיב, כי הממשלה לא תוכל להזרים כספים לקופת־חולים בלא שההסתדרות תמלא את חובותיה הכספיים לקופה, ובמידה וזה לא יתקיים, בלי שימונה לקופה מפרק מפעיל זמני. ליבאי הוסיף, כי מליאת הממשלה כולה תצטרך להכריע בשאלת מינוי מפרק מפעיל זמני. לכשתתקבל החלטה כזו, תפנה פרקליטות המדינה דורית ביניש לבית המשפט בשם הממשלה, בבקשה למנות מפרק מפעיל זמני לקופת החולים.

הבוקר אמורים שרי האוצר והמשפטים להיוועד פעם נוספת, כדי לבחון את כל האפשרויות לטיפול במשבר בקופת חולים. לא מן הנמנע כי היום תתקבל הכרעה סופית בנושא המפרק הזמני לקופת חולים.

אתמול החליטה מועצת המנהלים של קופת חולים, כי אם לא יושג הסדר כספי מניח את הדעת בימים הקרובים, יגישו חבריה התפטרות קולקטיבית ב־15 ביוני, אם לא יושג הסדר עד אז. מלאי התרופות הולך ואוזל וחברות הפרמצבטיקה הגדולות "טבע" ו"אגיס" הפסיקו כבר לפני מספר ימים להזרים תרופות.

הארגון הארצי של עובדי קופת חולים וכן איגוד הרופאים מאיימים להשבית את הקופה אם יוחלט על מינוי כונס נכסים. חובות הקופה לחברות התרופות מגיעים כיום לכ־100 מיליון דולר, כאשר 60 מיליון חייבת הקופה ל"טבע".

בידי "טבע" שטר בטחונות הכולל את מישכון בית החולים מאיר בכפר סבא. הקופה ממשיכה לקבל שירותים מספקים קטנים בלבד. מנהלת "טבע" נמסר אתמול, כי למרות המשבר בקופת חולים, ממשיכה חברת התרופות בייצור הרגיל ומגבירה את אספקת מוצריה לבתי המרקחת ולבתי חולים פרטיים.

חקירה בנסיבות

המשך מעמוד ראשון

הוזנק צוות רפואי שניסה להחיות אותו, אך זמן קצר לאחר מכן מת החייל מפצעיו ורופא קבע את מותו. לדברי ישראל גריני, חובש מילואים שהגיע למקום, "הפצוע שכב על האדמה, רצנו אליו, והתחלנו לעבוד עליו במטרה להצילו. הוא היה במצב אנוש, ולא הצלחנו. הוא מת לנו בידיים".

כוחות מתוגברים של צה"ל הגיעו למקום האירוע, ופתחו בסריקות נרחבות אחר היורה. מפקד משרד הקישור והתיאום הצפוני־פלסטיני קיבל עידכון אודות המקרה. באיזור שממנו חשבו החיילים כי יורים לעברם, לא נמצאו כל עדויות לכך, והתרמילים שהתגלו היו במרחק רב ובכיוון אחר. בעקבות האירוע, פתח צה"ל בסריקות בתוך שטחי האוטונומיה, בתיאום עם כוחות המשטרה הפלסטינית.

לאחר התקרית, הועלתה סברה כי סמ"ר שיטרית נפגע מאש מחבלים במהלך הירי. אולם מבדיקה ראשונית ועל פי זווית הפגיעה של הקליע בראשו, עלה החשד שהוא נפגע מאש כוחותינו, שהשיבו בירי לעבר המחבלים. ככל הנראה, נורה שיטרית מטווח קצר של כ־5 מטרים, על ידי אחד החיילים שהתעורר והחל לירות מבלי לשים לב כי מטר מטרים לפניו שוכב שיטרית ויורה אף הוא.

אל"מ שאול, מפקד הגיזרה הצפונית, שיחזר אמש את אשר אירע. לדבריו, יש אפשרות שהחייל אכן נפגע מאש כוחותינו. "ייתכן ושיטרית עמד בקו הירי של אחד החיילים, ונפגע כתוצאה מכך. נמשיך ונתחקר את האירוע, במטרה לאמת את אחת האפשרויות".

לדברי אל"מ שאול, מתחקור החיילים עולה, כי נורו לעברם שני כדורים בודדים וצרור נוסף, ואז הם השיבו באש. לדבריו, החיילים פעלו בהתאם להוראות ולתוכניות השמירה והאבטחה במקום. עוד אמר, כי מתחקיר שנעשה בשטח ומשחזור האירוע בעזרת החוליה לזיהוי פלילי של המשטרה, לא נמצאו תרמילים בנקודה ממנה סברו החיילים שיורים עליהם.

אתמול בשעות אחר הצהריים הובא שלמה שיטרית למנוחות בחלקה הצבאית של בית הקברות בגבעת־עדה. הוריו ובני משפחתו התנגדו לנתיחת הגופה, למרות ששלטונות צה"ל ביקשו לבצע זאת, בעקבות החשש שהחייל נהרג כאש כוחותנו.

שיטרית נולד בגבעת־עדה, ושירת שירות סדיר בלבנון. הוא שירת שנה וחצי בקבע, ומאז שהשתחרר מצה"ל עבד בחברת החשמל בתחנת הכוח בחדרה. הותיר אחריו הורים ושישה אחים ואחיות.

גור: הסורים הם הגורם המתסיס בלבנון

סגן שר הביטחון מרדכי גור הצביע על הסורים כגורם המתסיס בדרום לבנון, במטרה לסכל את המשך תהליך השלום. גור, שהיה אתמול אורח ועדת החוץ והביטחון, אמר כי הנסיונות להגיע להסדר נפרד בלבנון נכשלו, ולכן ישראל נוקטת באיזור הביטחון בכל הצעדים הנדרשים כדי להקטין את פעילות הסורי. "תוצאה סופית לכרוך" אמר גור, "תהיה רק בסיום המו"מ עם הסורים."

בצלאל עמיקם

בת 12 מכפר מנדא התחשמלה למוות מפגיעת כבל חשמלי

(עו). סאלוואה סובחי בת 12 מהכפר מנדא שבגליל, התחשמלה למוות שלשום בערב בכפרה, לאחר שנפגעה מכבל חשמלי שניתק מעמוד חשמל. המקרה אירע כשטרקטור פגע בעמוד חשמל בכפר. הדבר גרם לקריעת אחד מחוטי החשמל. לרוע המזל, פגע החוט בילדה שרצה אחרי הטרקטור, והיא התחשמלה למוות. כל הניסיונות להחיותה לא הצליחו. בוחני לשכת התנועה של משטרת מרחב הגליל חוקרים את נסיבות המקרה.

תן טרמפ לחייל

ועדת העלייה החליטה להקים ועדת חקירה לפרשת ילדי תימן

ועדת העלייה של הכנסת החליטה להקים לאלתר ועדת חקירה ממלכתית שתדון בדלתיים פתוחות בבעיית ילדי תימן הנעדרים. יו"ר הוועדה, ח"כ עמנואל זיסמן, כבר פנה לראש הממשלה כדי להעלות בפניו את הדרישה לא לעכב את הקמת הוועדה.

השופט משה שלגי, שעומד בראש ועדת בדיקה לבירור גורלם של ילדי תימן, מסר כי מתוך 470 תלונות על ילדים שנעדרו, נמצאו תשובות ל־390. ל־80 תלונות אין תשובה ברורה, וההתרשמות היא כי מחצית הילדים נמסרו לאימוץ, ולגבי היתר לא ברור שיש ביסוס לטענה שבוצעו מעשים פליליים.

בצלאל עמיקם

קריאה לממשלה לפתור את בעיית זיהום מקורות המים

□ יוסף גלילי

אם לא תתבצע פעילות מיידית לשיפור ושימור מקורות המים של ישראל – ייגרם נזק בריאותי חמור לאוכלוסיה, במיוחד בעונת הקיץ – הבהיר יו"ר לשכת המהנדסים והאדריכלים, שמואל סורק.

סורק קרא למשרדי הממשלה לאחד כוחות ולגייס בעלי מקצוע לפתרון בעיית זיהום מקורות המים גם לדורות הבאים. לדברי סורק, יש צורך גם בפעילות מעמיקה בתחומי החינוך, החקיקה והאכיפה, כדי לצמצם ככל האפשר את סיכוני הזיהום.

הצעה לאפשר מינוי חסרי תואר אקדמי לראשות חברות ממשלתיות

ועדת החוקה של הכנסת קיבלה הצעת־חוק הבאה לשנות את התנאים לכשירותו של אדם להתמנות ליו"ר דירקטוריון או מנכ"ל חברה ממשלתית. היום מחייבות ההוראות למנות מנהל רק אם הוא בעל תואר אקדמי, וצבר ניסיון של חמש שנים לפחות בתפקיד בכיר בתאגיד או בשירות ציבורי.

בדרך זו נמנע מאנשים בעלי ניסיון רב שנים, אך חסרי תואר אקדמי, להתמנות לתפקידים בכירים כאלה. לפי ההצעה, אדם שהוא בעל ניסיון של 12 שנים לפחות בתפקידי ניהול בכירים במגזר העסקי או הציבורי, יוכל לעמוד בראש חברה ממשלתית או להתמנות ליו"ר דירקטוריון.

בצלאל עמיקם

מליאת מועצת העיתונות בחרה את חברי בית הדין לאתיקה

□ כתב "על המשמר"

בהתאם לתקנון מועצת העיתונות, בחרה אתמול מליאת המועצה את חברי בית הדין לאתיקה של מועצת העיתונות. בית הדין מוסמך לדון ולפסוק בתלונות על הפרת כללי האתיקה העיתונאית על ידי עיתונאים ועיתונים, לרבות כתבי עת וכלי תקשורת אלקטרוניים.

המליאה בחרה את חברי בית הדין בשלוש רשימות: רשימה של נציגי ציבור, רשימה של עיתונאים ורשימה של עורכים ומו"לים.

נציגי הציבור הם עו"ד אורי סלונים (יו"ר בית הדין), הרב איסר פרנקל (משנה ליו"ר), יעקב אגמון, השופט שאול אלוני, פרופ' אהרון אנקר, השופטת הדסה בן עיתו, ד"ר דינה גורן, עו"ד אוריאל גורני, עו"ד אברהם ר. הדר, רפאל ורדי, עו"ד אלי זוהר, חנה זמר, פרופ' אסא כשר, עו"ד אביב לוין, אוריאל לין, עו"ד מחמד מסראווה, עו"ד יורם סמואל, עו"ד אברהם פכטר, מוקי צור, עו"ד יחזקאל קרתי, עו"ד עובדיה רחאל, נתן שחם, ויקטור שם טוב, ד"ר נתנ[illegible] שפירא ליבאי, פרופ' עמוס שפירא.

נציגי העיתונאים הם תמר אבידר, אריה אגוזי, רעיה אדמוני־[illegible], שמחה אהרוני, צבי גורן, אלכס דורון, מיכאל הולר, עמנואל הלפרין, יעקב העליון, משה ז'ק, חיה [illegible], גדעון לוי, משה נגבי, גדעון [illegible], גדעון עשת, חיים פייקרס, [illegible] פישביין, חיים פלטנר, דן רביב, [illegible] רועי, יורם רונן, יצחק שור, [illegible] שריד.

נציגי העורכים והמו"לים הם יואל אסתרון, יעקב ארז, דני [illegible], דוד בר־אילן, אבי גולן, עודד [illegible], יוסף הולנברג, שבתאי הימלפרב, אלתר ולנר, משה ורדי, [illegible], ישראל זמיר, צבי [illegible], עמוס יעקבי, יהודה לוי, ארנון מוזס, חנוך מרמרי, אורי פז, ד"ר יורם פרי, שלום קיטל, יוסי קסטנר, שאול [illegible], עמוס שוקן, יאיר שטרן, ונחמן ש[illegible].

חוסייני: לא נפנה המשרדים מירושלים; ירושלים: משרדי אש"ף — רק ביריחו

□ מאר לי שחר, סוכנויות הידיעות

"לפלסטינים אין כל כוונה לסלק את המשרדים הציבוריים־פוליטיים שהקים אש"ף במזרח ירושלים", אמר אתמול פייסל חוסייני, חבר [illegible] רשות השלטון הפלסטיני. חוסייני, שכינס מסיבת עיתונאים בבניין [illegible] אש"ף במזרח ירושלים, ה"אוריינט האוס", אמר עוד, כי הפעילות הפוליטית של הפלסטינים בירושלים חייבת להימשך, וכי ברצונם של פעילי אש"ף לפתוח בירושלים מוסדות נוספים, ככל שיידרש.

חוסייני אמר, כי בתביעתה של ישראל לסלק את המשרדים הפלסטיניים יש משום התחלה של הקרב על העיר. "המשרדים במזרח העיר הוקמו עוד לפני הסכם אוסלו", אמר, "ולכן אין מקום להורות לפנותם ממקומם".

מלשכת ראש הממשלה אמרו אתמול בתגובה לדברי חוסייני, כי לפי ההסכם בין ישראל לאש"ף, כל מוסדות אש"ף חייבים להיות ביריחו, וכי מי שלא ממלא סעיף זה, הוא המפר את ההסכם. לפי שעה, לא הציגה ישראל מועד לפינוי המוסדות. מדובר בעיקר על האוריינט האוס.

הכנסת האריכה את תוקף חוק הליכי תכנון ובנייה

□ בצלאל עמיקם

הכנסת האריכה אתמול בקריאה שניה ושלישית את תוקפו של חוק הליכי התכנון והבניה, הוראת שעה. חוק זה מאפשר אישור תוכניות בנייה בהליכים מקוצרים.

השר לאיכות הסביבה, יוסי שריד ששולל את החוק, נמנע מלהצביע בהסבירו כי אינו מחויב שלא להרים ידו נגד החלטות הממשלה.

יו"ר ועדת הפנים, יהושע מצא שהציג את החוק, אמר כי הוא מביא אותו בצער. "ביום כיפור אנחנו אומרים: חטאנו, עווינו, פשענו, והיום אנו יכולים לחזור על מילים אלה". שר השיכון, בנימין בן אליעזר שתמך בחוק, הבטיח [illegible] לא יופיע בוועדה כלשהי כדי לבקש את הארכתו בפעם החמישית.

שרידי משטרת אום רשרש יהפכו לאתר לאומי וינצחו

□ בצלאל רובין

שרידי משטרת אום רשרש המנדטורית באילת הוכרזו כאתר לאומי. ההחלטה התקבלה ע"י ראש הממשלה בשמשו כשר הפנים, עוד בחודש ינואר השנה. בשבוע שעבר פורסם הדבר ברשומות בקובץ התקנות, החתום ע"י ראש הממשלה בו נאמר: "בתוקף סמכותי לפי סעיף 46 לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה ולאחר התייעצות עם המועצה הלאומית לגנים לאומיים אני מכריז שאתר אום רשרש המצוי באילת הוא אתר לאומי".

הודעות תכנון ובניה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי

קריות

[illegible]

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו ת.ע. 6713/92

בעניין: עזבון המנוחה לובה גולן ז"ל מרח' שד' הילד 20 ר"ג נפטרה ביום 19.5.89.

ובעניין: הזמנת נהנים – ניתנת בזה הודעה כי הח"מ מזמין כל מי שיש לו תביעות כנגד עזבון המנוחה מוזמן בזה להגיש לח"מ, בכתב תוך 90 יום מהיום.

לאחר חלוף המועד הנ"ל יחולקו נכסי העזבון בין יורשיה.

שמשון גולן

מנהל עזבון המנוחה לובה גולן ז"ל, רח' לאה 23 [illegible] 34463

מחלוקת בין ההסתדרות

המשך מעמוד ראשון

את חובות קופת חולים, נמצאים בשיעבוד של מספר בנקים.

בחברת העובדים טוענים, כי מניות ההסתדרות הן חלק מהמאזן ומהתשקיפים וכבר אתמול נרשמה ירידה במניות כור, בעקבות פרסום הידיעה על מכירה אפשרית של מניות אלו. יו"ר האגף לביטחון סוציאלי, שלום חבשוש, מסר אתמול כי אכן, הצדדים המעורבים בנסיון למכור נכסים פיננסיים אינם מגיעים להסכמה. "למזכ"ל ההסתדרות אין מכונת דפוס, אבל למרות זאת נחפש אלטרנטיבות אחרות", אמר חבשוש.

בהסתדרות רווחת הערכה, כי משרד האוצר יזרים בסופו של דבר ובמהירות רבה את הכספים הדרושים להמשך הפעלת קופת חולים. אלטרנטיבה של מינוי מפרק מפעיל או כונס נכסים, היא מסובכת ותעורר קשיים רבים, משפטיים ואחרים, מצב שלא יביא לריפוי מיידי של קשיי הנזילות. כמו כן, סבורים בוועד הפועל, יעדיף שר האוצר המשך הפעלת הקופה עד לכניסת חיים רמון לתפקידו החדש כמזכ"ל, ועד להתייצבות המערכת השלטונית בוועד הפועל ובמוסדות השונים.

עם אילן אור והמשפחה

משתתפים באבלכם

על מות

האם

בית געתון

זה עוד לא הרעש הגדול

אפשרויות רבות פתוחות היום: שמירה על המסגרות הקיימות, אבל עם איוש שונה; התארגנות סוציאל־דמוקרטית חדשה, עם קו יוני־סוציאלי משולב, בעל משקל אלקטורלי רב; היערכות "אחדות לאומית" בין ניצי העבודה ומתוני הליכוד, וגם עליית כוח ימני קיצוני דומיננטי. כל אלה הן רעידות אדמה פוליטיות, אמנם בעלות עוצמה שונה, שמציגות כוח הרס אחר, אבל יוצרות מפה פוליטית חדשה □□□ הכל בהתאם למה שיקרה בקווי השבר. אבל בניגוד לגיאולוגיה, בפוליטיקה זה נתון במידה מכרעת בידי אדם

אריה פלגי

[illegible] וליגאולוגים מנבאים זה זמן רב רעידת אדמה פוליטית רצינית בישראל. כמה תופעות שנרשמו מאששות את תחזיותיהם. אני הייתי מעריך את רעידות הפוליטיות האחרונות כך:

רעידת רמון – 6 בסולם ריכטר הישראלי; ניבעו סדקים חמורים, יש נפגעים, אך עדיין אין אבידות בנפש.

הודעת שרון על התמודדותו לראשות הממשלה – 3 בסולם ריכטר הישראלי – כמעט איננה מורגשת.

פגישת כפר ויתקין, בין ניצי העבודה ומתוני הליכוד – 4 בסולם הישראלי, אבל זוהי תופעה שאסור לזלזל בה. העוצמה המורגשת אמנם היתה חלשה, כי מוקד הרעש עדיין רחוק, אבל יש בו איום בלתי מבוטל על המפה הפוליטית.

כמו בגיאולוגיה כן בפוליטיקה, מלאכת החיזוי של רעשים מפליגים היא קשה, אבל בפוליטיקה היא אפשרית יותר, כי כאן המרכיבים של מחוללי הרעשים ניתנים לאיבחון ביתר קלות וזמן רב לפני התרחשותם.

אין ביטחון בחיזויים, אבל סבירותם גבוהה הרבה יותר.

הרעשים הפוליטיים בישראל מתרחשים על־פי שני קווי־שבר גדולים: הבטחוני והכלכלי־חברתי, כאשר הרעידה היא בשני הקווים בו־זמנית, העוצמה הרסנית במיוחד. ראה המהפך הראשון, שבא אחרי קיטוב כלכלי גובר והולך של עשרות שנים, הואץ ברעש הבטחוני של יום הכיפורים, שארבע שנים לאחריו עלה הליכוד לשלטון. משהו דומה קרה במהפך האחרון. גם כאן המצוקות הכלכליות־חברתיות "תוגברו" על־ידי מצב בטחוני חסר מוצא, והממשלה, ברוב קטן אמנם, הוחלפה.

רבין חש היטב שעליו להרגיע את שני המוקדים, כדי להבטיח חיים סבירים בארץ הקשה הזאת. קרי: גם שלטון יציב וממושך. הבעיה שלו, של כל ממשלה במשטר דמוקרטי, היא ש"ההרגעה" דורשת זמן רב ולרשותו עומדות רק שנים ספורות. ארבע לפי המניין, שלוש לפי המהות. כי חצי שנה מתארגנים, וחצי שנה לפני הסוף כבר נערכים למסע הבחירות החדש. כך שלמעשה, לממשלה הזאת נותרה רק שנה. קוצר הזמן מורגש בכל המחנות הפוליטיים, ולתחושת הזמן השפעה ניכרת על התזוזות.

ההבדל הגדול בין הטיפול בקו השבר הבטחוני לבין זה הכלכלי־חברתי הוא, שבראשון יש שותף חיצוני, שותפים חיצוניים אם תרצו, המתנהגים על־פי רצונותיהם ומשגותיהם; הטיפול בקו השני מצוי כולו בידי הממשלה. נכון אמנם, שתנאי שלום פותחים סיכויים לרווחה אחרת, אבל רק תמרון נכון, מתואם היטב בין השניים, משכנע ציבור לשים את מבטחו, שוב, בשלטון הקיים.

ממשלת רבין האיצה את צעדיה במסלול השלום־ביטחון, אבל לא בצורה הנכונה (הסכם ביניים במקום הסכם קבע), ובשלב זה קשה לשפוט האם תשכיל לבסס את ראש הגשר שאותו הקימה. הפלסטינים כנראה אינם מסוגלים, והסורים אינם רוצים לספק את הסחורה. בהחלט יתכן שחוסר הוודאות יימשך עוד זמן רב, בלי להתחשב בצרכים האלקטורליים של רבין וממשלתו.

המסקנה המתבקשת מכאן היא – לעשות יותר, הרבה ככל האפשר, בתחום הקיום הכלכלי־חברתי. להיתקע באמצע הקדנציה עם בעיות בריאות קריטיות, ועם ענייני שיכון מתישים, זו עדות לליקויים בתיזמון הפוליטי. מה גם שהשיפור היחסי במצב הבטחוני־צבאי, כתוצאה ממה שכבר הושג במשא־ומתן על שלום, בכל זאת הפחית מרכיבי סיכון, ועל־ידי כך שיחרר סכומי כסף שאפשר היה להפנות אותם לצרכים החברתיים החיוניים.

הרעידות הפוליטיות, שאובחנו היטב בכל הסייסמוגרפים התקשורתיים, מצביעות על כך שהתיאום בין שני ערוצי הטיפולים לא צלח. פריצת רמון אל ההסתדרות – בסופו של חשבון, מעבר לאמביציות האישיות – התאפשרה, או התחייבה בגלל הפיגור בהתקדמות אל חברה "רווחת" יותר, עם קיטוב מתון הרבה יותר. גם בהתאם לציפיות שממשלה זו עוררה עם הקמתה ("סדר עדיפות לאומי חדש").

מזלו של רבין, שה"פורץ" הוא יונה מובהקת כחיים רמון. המצב היה הרבה יותר קריטי לממשלה אם הליכוד היה מגיע בהסתדרות להישגי רשימת רם. עם זאת, רק ימים יגידו האם הרשימה הזאת תיתן דחיפה למגמות חברתיות שוויוניות, שדווקא ה"נץ" אפרים סנה דיבר עליהן עם היבחרו לשר הבריאות.

מצד שני, יותר ויותר אנשים בליכוד מבינים, שלקו הבטחוני הקיצוני אין די קונים. הערבים, והקיצונים שלנו, אמנם עלולים "להגביר את הביקוש" לקו הזה, אבל ההיגיון, בינתיים, מלמד שצפויה איזו שהיא התמתנות בעתיד. לכן, אם שימת הדגש על הקו הבטחוני הקיצוני איננה צולחת, אין ברירה לימין אלא לחפש שוב איזו אחדות לאומית, הפעם תחת הסיסמה "הפחתת הסכנות של ויתורים גדולים מדי", וגם הצלת הימין מהצטמקות נוסח ההסתדרות. אם הערבים לא יתפכחו, או אם לא יעשו זאת בקצב סביר, להיערכות כפר ויתקין, אם תרצו לשבר כזה, סיכוי עולה.

בינתיים אפשרויות רבות פתוחות: גם שמירה על המסגרות הקיימות, אבל עם איוש שונה; גם התארגנות סוציאל־דמוקרטית חדשה, עם קו יוני־סוציאלי משולב, בעל משקל אלקטורלי רב; גם היערכות "אחדות לאומית" בין ניצי העבודה ומתוני הליכוד, וגם עליית כוח ימני קיצוני דומיננטי. כל האפשרויות הללו הן רעידות אדמה פוליטיות, אמנם בעלות עוצמה שונה, שמציגות כוח הרס אחר, אבל יוצרות מפה פוליטית חדשה.

הכל בהתאם למה שיקרה בקווי השבר. אבל בניגוד לגיאולוגיה, בפוליטיקה זה נמצא במידה מכרעת בידי אדם.

על המשמר

סחבת מיותרת

הוויכוח בין האוצר לבין ראשיה הנבחרים החדשים של ההסתדרות בעניין האחריות על חובות קופת חולים ועל הדרכים למימון אותם, אינו צריך ואסור שיעכב את הזרמת הכספים המיידית מצד האוצר – לתשלום שכרם של עובדי קופת חולים במרפאות ובבתי החולים, ולמימון התפעול השוטף של הקופה – בין היתר, ברכישת תרופות ואספקתם למבוטחי הקופה. שכן את ההתחשבנויות הכספיות בין האוצר להסתדרות ניתן יהיה לעשות גם מאוחר יותר, לאחר שיגיעו להבנה והסכמה, ואילו ההפרעות והשיבושים הקשים בתפקודה היומיומי של הקופה אינם רק עניין של הטרדה וטירחה מיותרים למבוטחים החולים, אלא הם לעתים קרובות, בבחינת פיקוח נפש ממש, וסכנה מוחשית למצב בריאותם של החולים, שהנזקים מהם עלולים לסבול המבוטחים, בעיקר החולים ביניהם, עלולים להיות בלתי ניתנים לתיקון.

ספק אם איומים או החלטות נחפזות ולא זולות למינוי מפרק זמני, ישרתו את המטרה של מציאת פתרון סביר ומניח את הדעת, בעיקר על דעתם של שבעים אחוז מכלל האוכלוסיה בישראל.

נראה כי גם ההחלטה לחוקק חוק ביטוח בריאות ממלכתי, אשר אינה ברת ביצוע מהיום למחר – ויידרשו חודשים רבים ליישומה – אינה בבחינת טיפול עזרה ראשונה, הנדרש היום לקופת החולים. מאחר שכל פתרון, גרוע יותר או פחות, יחייב בלאו־הכי את הממשלה והאוצר להקצות כספים – עדיף להעביר חלק מהם לתפעולה המיידי של הקופה. מה גם שכל השתהות ועיכוב רק מורזים את דירדורה הנוסף של הקופה, מצב אשר יהפוך את שיקומה מחדש למשימה יקרה פי כמה, וגם זאת, במידה רבה על חשבון האוצר.

האוצר הוא אמנם בעל המאה, אך במקרה זה, אין הוא בעל הדעה היחיד, וחשוב כי הטיפול במשבר קופת החולים הכללית ייעשה על כן, בשיקול דעת מלא ובאחריות מרובה, ובאופן כזה שהקופה החולה אכן תבריא ותתפקד, ולא תהפוך חלילה "לצמח", למעין חוי־מת, או מת־חי.

האחריות הכוללת לבריאות הציבור מוטלת על הממשלה, והיא לא תוכל להתחמק מכך. מאחר שבמקרה זה מדובר ברוב מניינו של הציבור, ובעניינים שבל רחוית בהם עלולה להיות גם קטלנית, ספק אם הממשלה יכולה להרשות לעצמה להזניח או לדחות את הטיפול במשבר. שכן החולים הקשים אמנם אינם מפגינים, הם רק זועקים מכאב, אך בני משפחותיהם הרואים בהפקרת יקיריהם, עלולים למחות ולצעוק ואף לא לסלוח על העוול שנעשה לחוליהם.

בתקווה שהשדר ייקלט היטב

היתה זו בושה גדולה לצה"ל, לו פוליטיקאי זה או אחר היה קובע מתי יוצאים לקרב, ובאיזה מועד יתקיים מבצע צבאי חסוי. בביקורת על הבאת מוסטפה דיראני לישראל יש משום חציית הקווים של הטעם הטוב והטלת דופי בצה"ל, שכל פגיעה בו היא פגיעה בהסכמה הלאומית

אורי אור

מוסטפה דיראני הוא קליינט "שמן", שמוכר לי שנים רבות. אמנם מעולם לא לגמנו יחד קפה, ואף לא נפגשנו משני עברי המיתרס, אך כשנים, כהם הייתי אלוף פיקוד הצפון זרם אלי מידע לא מבוטל על מעלליו של האיש. [illegible] כפיגועים. דיראני [illegible] להתרברב בפעילות [illegible] נגד ישראל ורצועת הביטחון. הוא גם התפאר כי מכר, [illegible] כמשמעו, תמורת בצע כסף, את הנווט רון ארד לידי האיראנים. 300 אלף דולר קיבל [illegible] לא תקיים ורע, של [illegible] 1986, לאחר שרון ארד הוחזק בידיו קרוב לשנתיים.

מבצע לכידתו של דיראני, מיצועו בביתו בכפר קסר נבא שבמרכז לבנון, והעברתו בשלום לישראל, היה נכון ובמקום. חקירתו אימתה פרטים לא מעטים, אותם שיערנו אך לא היינו בטוחים באמיתותם. האיש הזה מעודכן בדברים רבים, מנוסה מאד, בקיא בפרטים ומשמש עדות פיסית למה שנעשה ברון ארד, למרות מרחק הזמן. תפיסתו נותנת לנו בוודאות את הכתובת החדשה אליה נשלח רון ארד.

ללבנונים ולסורים, ולמדינות המזרח התיכון האחרות, החטיפה היא איתות. לישראל זרוע ארוכה, והיא מגיעה רחוק, כשהיא שומרת לעצמה את העיתוי והמקום. קשה לדעת אם החקירה תקרב אותנו לפיענוח מקום הימצאו של רון ארד, בשל מרחק הזמן. אך אין ספק שהיא פתחה במה סימני שאלה על הדרך בה הובל לשם.

חייל שמתגייס לצה"ל, ונשלח לבצע משימות, יודע כי מסורת החילוץ עליה אמון הצבא שלנו שרירה וקיימת. לכל איש ואיש ברור, שאם חלילה ייקלע לסיטואציה בה יימצא בידי האויב – צה"ל לא ישקוט, עד שיחזיר אותו הביתה. כך חונכנו בעבר, וכך יהיה בעתיד. הצבא חרד לשלום חייליו, ואף יסתכן כדי להחזירם אלינו.

כתרים רבים נקשרו לראשה של הפעולה בלבנון. ואכן, מבחינה צבאית זהו מבצע מתוחכם, רב תעוזה ומלהיב.

צה"ל ביצע פשיטה לעומק השטח הלבנוני, כ־80 ק"מ מעבר לגבול. היתה זו פעולה משולבת של יחידת רגלים מובחרת, של חיל האוויר שהטיס אותה ושל המודיעין, שפיזגס את היוצאים לקרב במידע עדכני ומדויק להפליא. המבצע נערך במרחב שלהלכה הינו בריבונות לבנון, אך בפועל נשלט בידי הסורים. לסורים טילי קרקע־אוויר, בסיסים וציוד לחימה מתקדם. המפתח להצלחת מבצע מורכב כזה היא הכנה שקדנית במשך חודשים, איסוף חומר מודיעיני והצלבתו ואימונים מתישים.

ביום הביצוע צריך להתחשב בנתוני מזג האוויר, האם ה"קליינט" נמצא בבית, השמירה עליו, תנאי השטח ועוד אלפי מרכיבים קטנים שבונים את התשבץ. על חיל האוויר לברוק את ציר הטיסה, בטיחותו, הנתיב בו הסיכויים לירי ג.מ. קלושים ביותר. למבצע כזה לא יוצאים אם ההערכה היא שסיכויי ההצלחה אינם מהגבוהים ביותר, אופטימליים ככל שניתן. מהחיילים, היוצאים לדרך נתבעות דבקות במטרה וכשירות מבצעית גבוהה ביותר, ואת אלה קונים רק באימונים ו"קריעת תחת".

אגב, ועל כך רמזו סגן הרמטכ"ל, אין זה המבצע היחיד בדרום לבנון ומרכזו. צה"ל יוצא למשימות מסוכנות ומורכבות הרבה יותר, אלא שלא לכולן הגיעה העת לתת פומבי. הפעולה הנועזת הזאת, שזכתה לפירסום, רק ממחישה למה אנו מסוגלים להגיע. לכן יש להעריך את צה"ל על הרעיון, הפורה, התכנון והביצוע, ולא לעשות גוזמה, שווה ולומר כי בחזית האינתיפאדה, מול מטר האבנים, נכשלנו, ועוצמתנו המרתיעה נפגמה. אין מקום להשוואה מסוג זה.

יש לנו צבא בעל יכולת מפליאה, עם חשיבה מקורית ותעוזה, ותזכורת זו, יותר משהיא חשובה לנו, היא חשובה לאויבינו. לאויבים ולכל מי שמחזיק כשבויים או נעדרים ישראליים ברור, כי ישראל לא תסתפק בחיזור על הפתחים, כפי שעשו למעננו מזכיר המדינה האמריקני, ואפילו הנשיא קלינטון, בפגישתו עם הנשיא אסד בז'נבה. הסורים סירבו להיעתר להפצרות ולבקשות לשחרור מידע כלשהו, ולא נותר לישראל אלא להניח ידה על מקור מידע שעשוי לסייע לה במציאת רון ארד. כל אותן עמותות צדקה, כל אותם ראשי מדינות, לא הצליחו לחלץ ולו גם פירור של מידע.

הבשורה על המבצע המוצלח היתה לאחד הרגעים היפים של העם הזה. חבל חשר התרוממות רוח וגאווה; כלל הברזל שעל־פיו חונכנו, שאין משאירים חייל בשדה, היה לנחלת העם כולו. אך או אז החלו לבקוע השלות הצורמים. ההצלחה המזהירה של צה"ל, צבא העם, של שר הביטחון שנתן את ההוראה, ואומץ הלב של המבצעים, הפכו פתאום לנשוא ביקורתה של האופוזיציה.

החטיפה מעומק לבנון, אמר שאול יהלום מזכ"ל המפד"ל, יותר משנועדה להשיג מידע על רון ארד, או לרכוש קלף מיקוח לשחרורו, היתה פעולה שנועדה להעביר מסר לציבור. הכוונה היתה לשכך מעט את הביקורת הציבורית על הממשלה בעניין רון ארד. הגדיל לעשות רון נחמן מהליכוד, באומרו כי לפעילות צה"ל בלבנון אין שום קשר לשחרורו של רון ארד, אלא למצוקותיה של הממשלה. משה פלד מצומת, אל"מ במילואים, הכריז כי כשלונות רבין במפלגתו, ובייישום הסכם עזה ויריחו, היו מרכיב חשוב בהחלטתו להוציא את צה"ל לפעולה בלבנון.

אני שומע נימות אלה, ונחרד. היתה זו בושה גדולה לצה"ל, לו פוליטיקאי זה או אחר היה קובע מתי נצא לקרב, ובאיזה מועד יתקיים מבצע צבאי חסוי. יש כאן חציית הקווים של הטעם הטוב, והטלת דופי בצה"ל, שכל פגיעה בו היא פגיעה בהסכמה הלאומית.

בעיניי ערימה פעולה מסוג זה על הפעולה בה נהרגו עבאס מוסאווי ובנו, שהיה עימו במכונית. עתה מוחזקים בידינו שני אישים. דיראני והשייח' עבד אלכרים עוביד, שנלכד בצורה דומה ב־1989. כידוע, טובים השניים מן האחד, אם כי אין וראות לגבי השלכת המעשה על מו"מ אפשרי לחילופי שבויים בעתיד. אך החזקת שתי ה"ציפורים" הללו בכלוב ישראלי מחזקת את התקווה שהשדר שלנו ייקלט היטב בלבנון.

הכותב הוא יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת

הנה בא הכונס המפחיד

גדעון עשת, פרשן כלכלי, יסביר דברים שרצינו לשאול, ולא ידענו

איך פתאום נגמר להם הכסף. איך אנחנו שומעים רק עכשיו, שאם לא יעבירו להם 100 מיליון שקלים, הם יצטרכו לעבור לכונס נכסים. זה בטח חוב שהצטבר?

לפי הנתונים, יש לקופ"ח בסוף השנה שעברה חוב של כ־3.5 מיליארד שקל, ושום דבר לא קרה פתאום. הרי התנהל משא ומתן. כאשר קופ"ח פנתה בראשית השנה לאוצר ואמרה, בואו נסדר את השנה הנוכחית – ולא הצליחו להגיע לידי הסכמה. שר האוצר החליט להעביר בדרכים עקיפות 180 מיליון שקל לקופ"ח. אבל מתברר שהסכום הזה, כמובן, לא מספיק ביחוד אם לוקחים בחשבון שהקופה מעריכה, שהשנה יהיה לה גירעון של יותר ממיליארד שקל. כולם ידעו שזה יגיע, וזה הגיע.

זה מקרי, שהמשבר הזה לא התחולל בזמן מערכת הבחירות להסתדרות?

לא, זה לא מקרי. הסיפור היה שבפברואר נפגשו שר האוצר ומזכ"ל ההסתדרות ואמרו, מה אפשר לעשות, ואז התברר להם שאי־אפשר לעשות, כי זה קשור בכל מיני מהלכים מאד מאד רציניים, כפי שהיום מתברר שזה מה שיהיה, ואז אמרו, אז ניתן לכם אספירין למשך כמה חודשים, וזה מה שהיה.

מה יכול לעשות מפרק, כונס נכסים, שלא יכולה היתה לעשות הנהלת קופ"ח?

למעשה, מפרק עושה שני דברים שהנהלת קופ"ח לא יכולה לעשות. מאחר שמפרק הוא מינוי של בית משפט, כאשר הוא מתמנה הוא לא חייב לאף אחד שום דבר, ובמיוחד הוא לא חייב לשלם חובות, והוא לא חייב לכבד כל הסכם שעליו חתומה הקופה.

כולל הסכם עם המבוטחים של הקופה?

זה, אני מעריך, שהוא יקיים, למרות שאני לא בטוח שיש איזה שהוא הסכם מחייב ביניהם. הרי כל הרעיון הוא – ופה אני באמת לא חושב שהממשלה מנסה להתנער מהאחריות שלה. היא בהחלט רואה בעיה רצינית, כי בסופו של דבר שני שלישים מהאוכלוסיה עדיין מבוטחים שם – שהוא לא חייב לשלם חובות. נעשה חשבון קל. יש לך גירעון של 3.5 מיליארד, אז אפשר להעריך שהחוב שהיא צריכה לשלם השנה הוא משהו בסביבות חצי מיליארד. אז כבר פתרנו, בזה שהוא לא ישלם חובות, סכום מכובד. אז קודם כל הוא לא משלם חלק מהחובות, ואז יש לו בעיה הרבה יותר קטנה משיש להנהלה הנוכחית. התרגיל השני שמפרק יכול לעשות הוא דבר פשוט: היום מי שחבר קופ"ח משלם את המס האחיד, דמי הביטוח שלו, ללשכת המס של ההסתדרות. עכשיו, לשכת המס של ההסתדרות לוקחת את הסכום, נניח משפחה מסויימת שצריכה לשלם 200 שקלים, הם מעבירים 150 שקלים לקופת חולים ו־50 שקלים הולכים למימון ההסתדרות. עכשיו, מה שיעשה המפרק הוא דבר פשוט. הוא יודיע למבוטחים: תפסיקו לשלם ללשכת המס, כי היא לא מסוגלת לספק לכם שירותים רפואיים ואת הכסף תשלמו לחשבון הבנק שלי, ואני מבטיח לכם שתקבלו שירות רפואי. אבל אז הוא יקבל מאותה משפחה 200 שקלים ולא 150 שקלים, ויהיה לו יותר הרבה כסף ממה שיש להנהלת קופ"ח היום.

וזה היה קיצה של ההסתדרות.

בדיוק: וזה כל הסיפור. זאת אומרת, מי שהולך על המהלך הזה, וזה מעניין, כי מי שהמציא את הרעיון היה חיים רמון כשהיה שר הבריאות. כדאי להזכיר שהרעיון ללכת למפרק אינו המצאה שהומצאה עכשיו. דנו בה באוגוסט 92', בדיוק חודש אחרי שהממשלה הנוכחית התחילה לתפקד. ואז רמון כשר בריאות, ושר האוצר, אמרו שאי אפשר לקיים את הקופה הזאת בלי טיפול רציני. הם העריכו אז, שהדרך הנאותה היא ללכת למפרק. הם הלכו קודם כל לראש הממשלה, שנתן להם את ברכת הדרך. ואז התערב בזה שר המשפטים, שאמר שפה יש איזו בעיה משפטית לא פשוטה, והצליח להוריד אותם מהעניין, ולכן הלכו אז להסכם ההבראה. המצחיק בפרשה הוא, שחיים רמון כמזכ"ל ההסתדרות יכול לסגור את הבניין וללכת הביתה, כי לא יהיה לו גרוש על הנשמה.

חברפלד טוען, כפי שנאמר בעיתון, שרמון הוא שמעכב את ההסדר בקופה. איך הוא בכלל יכול לעכב את ההסדר?

אם אני מבין נכון, אחד התנאים שהאוצר הציב להסתדרות לצורך ביצוע ההסכם, או לצורך הזרמת כסף, הוא שההסתדרות תמכור נכסים. עכשיו חיים רמון העביר מכתב למבקר ההסתדרות ולכל ראשי האגפים בהסתדרות, והוא מודיע, שכל מכירת נכסים שאינה מתואמת איתו תבוטל בעתיד, כאשר הוא יהיה מזכ"ל ההסתדרות, ולכן הם לא יכולים לבצע בצורה נאותה מהלך שכזה בלי האישור שלו. אגב, מבקר ההסתדרות מצא, שיש בסיס מסויים לתביעה הזאת של רמון, ולכן בכל שהעניין תלוי במכירת נכסים של ההסתדרות, אז יש פה בעיה באמת.

ולסיום, אדם פשוט כמוני, שמשלם כל חודש ממשכורתו החודשית די הרבה כסף לקופ"ח ומפרנס את עצמו ואת משפחתו, צריך לדאוג עכשיו?

לדעתי, בטווח הבינוני הוא לא צריך לדאוג. כלומר, יכול להיות שד"ר אפשטיין צודק ובשבועות הקרובים תהיה בעיה רצינית ברמת השירותים של הקופה, אבל באופן עקרוני אני חושב שלא. אני רוצה לסיים בנקודה אחת: כולם קצת מזלזלים במה שההסתדרות עשתה, אבל צריך לזכור דבר אחד, קופ"ח הכללית מוכנה לעשות היום דבר, שעשתה אותו תמיד, שאף קופה אחרת לא היתה מוכנה לעשות. היא מוכנה לקבל כל אדם, ללא קשר למצבו הבריאותי, ולכן בקופ"ח הכללית יש רמה גבוהה של אנשים יותר קשישים ויותר חולים, ולכן כאן מגיע להם סיוע ממשלתי בצורה הרבה יותר רצינית, וזה שאמור להיפתר על ידי חוק ביטוח בריאות ממלכתי. הבעיה היא, שאפילו אם יחוקקו היום את החוק, ייקח זמן עד שמפעילים אותו. לכן, הפתרון הכי אלגנטי הוא מה שהציע יו"ר ועדת הכספים. הוא אמר, שמרגע שבו מחוקקים את החוק, נתחיל לשלם לקופה את הכסף. כאילו החוק כבר בפועל. כי זה ברור שאם מעבירים את זה למפרק, והמפרק לא משלם חובות לבנקים – הבנקים הרי שייכים למדינה, ואז המדינה מוותרת על כסף. אז אם היא כבר מוותרת על כסף, היא יכולה לשלם אותו ישר.

גדעון עשת, תודה ותהיה בריא.

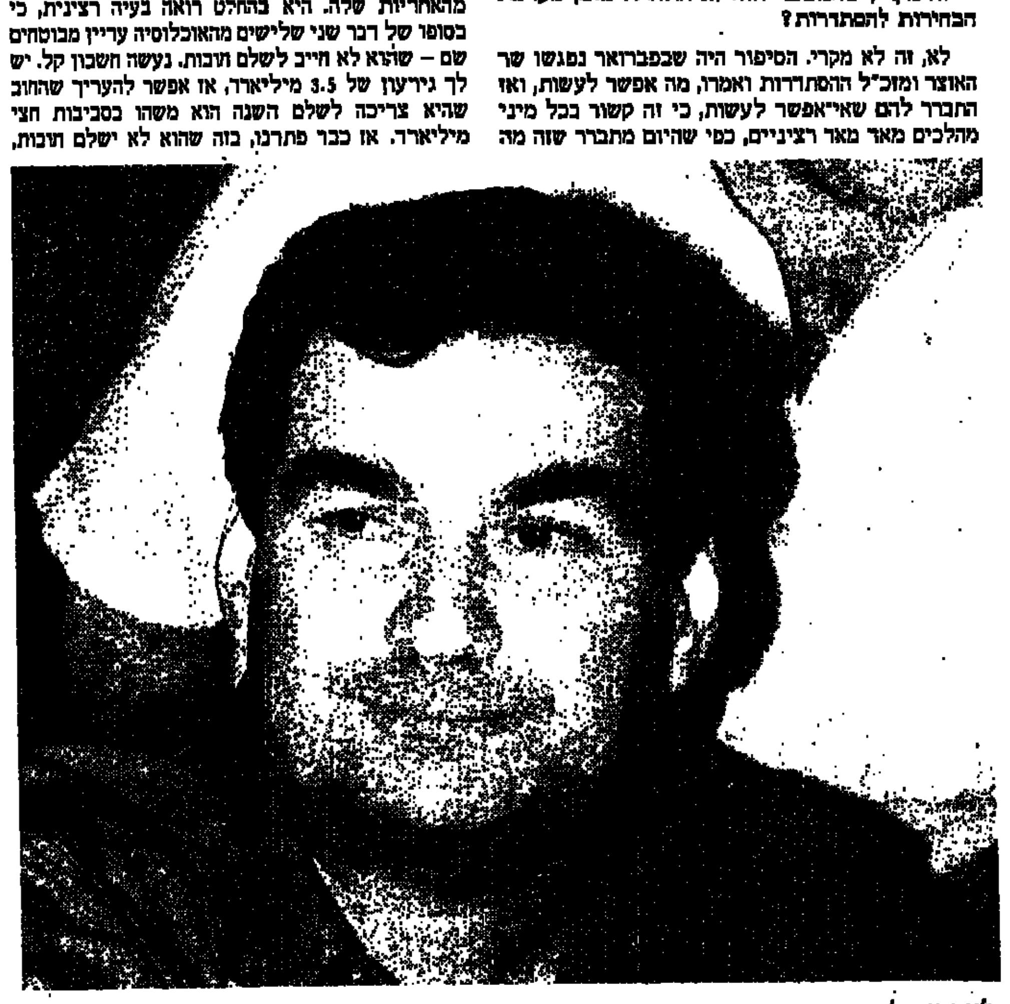

לא יהיה לו גרוש. חיים רמון (צילום: יצחק הררי)

לאפרים אין עור עבה

עם השר יאיר צבן

שני קומוניסטים לשעבר יושבים עכשיו בממשלה הזאת. יש לזה איזו משמעות, או שזה מקרי לחלוטין?

זה מקרי לחלוטין. ואני חושב שמה שמאפיין את שני האנשים האלה, זה לאו דווקא העבודה שציינת, אלא ודאי גם כמה וכמה איפיונים אחרים.

אבל אתה היית מקורבו מאד מאד קרוב. ממש איש סודו של האבא של השר החדש, אפרים סנה – משה סנה.

היתה לי הזכות לעבוד במחיצתו הקרובה במשך 20 שנה. התחלתי כמזכירו האישי וכאחראי לבטחונו האישי, ואחר כך נמשכה ידידות, שהפכה לחברות קרובה עד הרגעים האחרונים.

ואני מניחה שהכרת גם את אפרים סנה בילדותו ובנערותו.

הכרתי את אפרים החל מגיל 7, ומאז אני מלווה אותו בקרבה רבה ובאהדה רבה. ושמח בשמחתו.

לא היה קל להיות ילד של קומוניסטים, או ילד קומוניסט, בישראל בשנים האלה.

מה זה לא קל! יכולים לספר לך זאת אפרים וחברים שלו, ויכולים גם לספר לך הילדים שלי. היה מאד לא קל. הגדילה בתנאים כאלה, שמלכתחילה הם קשים מבחינה חברתית, הופכת אותך לאדם מחוסן יותר או לפוליטיקאי מחוסן יותר, או בקיצור – השר החדש, אפרים סנה, יש לו עור עבה יותר בגלל הילדות הקשה הזאת?

אני לא חושב שמדובר בעור עבה. בפירוש לא. אני חושב שדווקא מבחינת העור, מדובר ברגישויות. לא הייתי רוצה לשלול אותם מאחרים, אבל ודאי הם מאפיינים את החבורה הזאת שמדובר בה. הרבה רגישות, הרבה איכפתיות, הרבה לקיחה ללב של דברים, קושי ביכולת לצפצף ציפצוף ארוך על ביקורת, כאשר היא ביקורת רצינית ועניינית. יש יכולת עמידה, כך אני מאמין, דווקא בפני המתקפות של היריב הרעיוני. היריב האידיאולוגי, היריב הפוליטי והיכולת להיות במיעוט. וזה לא דבר כל כך קל, גם לא בחברה דמוקרטית כשלנו. בשורות שונים, לעמוד על דעתך וגם להישאר במיעוט. זה לא הדבר הנעים ביותר. ודאי שהניסיון הזה, ללא ספק, חישל את הכוח הזה.

אפרים סנה מוכר מאד במפלגת העבודה בשנים האחרונות, אבל החשיפה הציבורית שלו לא היתה ממש רחבה. עזור לנו לזהות את הציבור על כמה תכונות מרכזיות ובולטות של האיש הזה, שאתה מכיר אותו מילדותו.

אני, כמובן, מכיר רק את התכונות החיוביות שלו. בוודאי ברגע כזה מטשטשות התכונות האחרות, שכל אחד מאיתנו נגוע בהן. מה שמאפיין את אפרים סנה זו בגרות, אחריות, רצינות, יכולת התמקדות בנושא, שהוא רואה אותו כמרכזי באותה שעה, זו יכולת להיות דבק במטרה, יכולת לעבוד קשה מאד כדי לקדם את הדברים שהוא מאמין בהם.

מוח אנליטי?

היות שלמושג הזה יש קונוטציות כל כך תוקפניות, אני מהסס להשתמש בו, אבל בהחלט שאיפה לניתוח מעמיק של הדברים, ויחד עם זאת הרבה נעימות ביחסים בכבוד אדם לחברו. אני מאמין שהעובדים שיהיו כפופים לו יאהבו את העבודה המשותפת איתו. אני מכיר הרבה אנשים שהיו גם בצבא תחת פיקודו. והם קשורים אליו עד היום.

נשוחח על המשרד שמקבל סנה. למרות שאתה לא היית מופקד עליו אי־פעם, יש לך במה ידיעות ודעות על מה שמתרחש שם. ומה שמתרחש שם בימים האחרונים, לפחות בקופת החולים הכללית, מצביע על ממש כאוס.

זה משרד שיכול להיות ואמור להיות בתקופה הזאת משרד מרתק. תארי לך שאנחנו כלי הגבון הארץ של החוב של קופ"ח, מדברים – ואז אפרים סנה נכנס לתפקיד, כאשר מדובר על כך שהשבוע, ממש כמעט, לכניסתו, יעבור בכנסת חוק ביטוח בריאות ממלכתי. וכן תראי את הפראדוקס הנורא. פרק נוסף לברכה שכמה למצעד האיוולת. הכנסת תקבל את החוק, שבגללו קבלתו פרש חיים רמון והקים את הרשימה "חיים חדשים בהסתדרות". זה פשוט לא יאומן. והנה הוא מקבל משרד שיכול היה להיות בפתח של תקופה נהדרת והתפתחות עצומות. מה שמתגלה לנו עכשיו בנושא של קופ"ח וההסתדרות, זאת פרשה קשה ביותר. אני אפילו לא נכנס לשאלה מי אשם. אין כאן אשם אחד.

אבל מישהו טייח את תמונת המצב?

לפי הערכתי, היתה מידה חלקית של טיוח, וזה שכמיוחד היה, לצערי, זה שלא אחוז בשער בקרנו לפני 4־5 חודשים, כאשר התבררו העובדות במלואן, והכישלון הכל צף ועולה. היה צריך או לומר, ברגע של הודעה הגדול במפלגת העבודה: חברים יקרים, מי שלא מצביע בעד החוק הזה, כפי שאפשר להעביר אותו בכנסת, נוטל על עצמו אחריות לחוב של 1.5 מיליארד ואחר כך לשיפול כמהלומת קורנס על ראש כולנו.

ולסיום, שר הבריאות החדש לא הולך לטפל רק במשרד הזה?

אני חושב שרבש גם אמור להיות מעורב לריאתה של עכשיו, בתקופה כזאת, אז לא על זה אני [illegible] באמת מאחל לו מכל הלב שיצליח להתמודד עם הקשיים [illegible] נשתדל לעזור לו. אם יהיה מעבר מסודר ורגוע של השלטון בהסתדרות, בלי לסבך את השלטון השלם בדברים שהם ירושות יותר מדי קשות של השלטון הקודם, אני מאמין שההנהגה החדשה בהסתדרות וכמשרד הבריאות יעזרו לו למלא את תפקידו.

שובה של הקופסה הכחולה

הקופסה הכחולה של הקרן הקיימת לישראל חוזרת אל בתי הספר, ואנחנו מדברים על זה עם בני מושקין, מנהל אגף ההסברה של קק"ל

אני בת 34, אבל הקופסה הזאת לא אומרת לי כלום. רק לזקנים היא אומרת משהו?

אני קצת יותר מבוגר ממך, ואני זוכר את הקופסה הכחולה גם בבית הספר וגם בבית. אנו חושבים, שחשוב שתחזור כסמל וגם לגיוס כספים. לידיעתך, בארץ מסתובבת כבר שנתיים וחצי תערוכת קופסה כחולה, שהיתה ב־25 ישובים וביקרו בה 200 אלף איש.

למה הוציאו את הקופסה מבתי הספר?

לא הוציאו אותה. אני חושב שהיא נפלטה החוצה בשקט.

למה שהילד שלי יגיע לביה"ס עם תרומה לקק"ל, ולא תהיה לי האופציה לשלוח אותו עם תרומה לטובת ילדים מוכים, למשל?

יש לך בהחלט האופציה לתרומה לטובת ילדים מוכים. אני טוען, שהכנסת הקופסה חייבת לבוא כחלק ממערך חינוכי מקיף ומסביר. אני חושב שאדמת ישראל היא ערך לאומי ציוני, שאסור לשכוח אותו. גם בשקיימת מדינת ישראל, לא צריך לשכוח את אותיה, כשייכת גם לכל היהודים בעולם – שהם, אגב, ממשיכים לתרום באמצעות הקופסה הכחולה. באוסטרליה מחצית התרומות לקק"ל באות מהקופסה הכחולה.

בזמנו התנהלה בבית הספר תחרות להוצאת, איזו כיתה מביאה יותר כסף, המורה קיבל שבחים על כך וזה יצר לחצים.

אני נגד לחצים כאלה. אם ההגדלה בתרומות באה בעקבות תוכנית חינוכית מקיפה, טוב. בשום אופן לא תחרות. כמות הכסף לא חשובה, הכוונה כאן לערך החינוכי: קק"ל מתרימה משכבות עממיות ולאו דווקא ממיליונרים ועשירים. וצריך גם לזכור, שקק"ל עושה דברים, שהממשלה עם סדרי עדיפויותיה לא היתה עושה – וזאת מכספים לא ממשלתיים. קק"ל מעסיקה היום 3500 מובטלים, לבקשת משרד העבודה. אף משרד ממשלתי אחר לא מעסיק אותם.

איש לא מזלזל בחשיבות קק"ל. מדובר בחופש הבחירה של ההורים והתלמידים.

כיתה שלא תרצה את הקופסה הכחולה, שאיש לא יכריח אותה. הקופסה תיכנס רק כחלק מתוכנית חינוכית. אם יחליט ביה"ס, שילדים מוכים זה ערך לימודי, שיש לכלול בתוכנית הלימודים, ובשבילו יש לתרום, בבקשה. לא אכתיב למנהל בית הספר את התוכנית החינוכית. אבל אם מנהל יחליט, שאדמת ארץ ישראל ופיתוחה זה ערך חינוכי ורוצה כחלק ממנו את הקופסה הכחולה, אסייע לו. להערכתנו, יש מאות אלפי ילדים יהודים ברחבי העולם, שהקשר היחיד שלהם לארץ ישראל זה קניית העץ פעם בשנה לט"ו בשבט.

רופא, גנרל וסוציאליסט

◻ יהודה צור

לעתים רחוקות מתקבלת בחירת שר לממשלה בהסכמה מפלגתית כללית, של כל המחנות, כי אכן מונה האיש הנכון במקום הנכון. זאת היתה התחושה הכללית בקרב חברי מפלגת העבודה, וגם בקרב חברי העבודה בעקבות מינויו של אפרים סנה, שנאלץ לעמוד במטר של נשיקות ופרחים כאשר הגיע למרכז העבודה לקבל את מינויו כשר בריאות מראש הממשלה יצחק רבין.

אפרים סנה הצליח לגבש במשך תקופה ארוכה קבוצה גדולה, שהוא מתכוון שתלך ותגדל, של חברים בעבודה המאמינים בו ובדעותיו, החורגות מן המקובל בקרב תנועות מפלגתו. שר הבריאות החדש הוא דמות רבת פנים: רופא, פוליטיקאי וגנרל (תת־אלוף מיל.), המאמין כי הסוציאל־דמוקרטיה היא הפתרון הטוב ביותר למצוקותיה של החברה, בארץ ובעולם. ד"ר סנה, המומחה בטיפול נפגעי האדם ובדרכים להבראתו, מצוייד בכלים שאם ישתמש בהם נכון יוכלו לפתור, או לפחות למתן חלק גדול מבעיות החברה הישראלית.

אפרים סנה תיכנן מבעוד מועד להיפגש בראשית השבוע עם חברי העבודה בבית המפלגה בתל־אביב, כדי לדון בתוצאות הצפויות של הבחירות להסתדרות, ובבעיות חברתיות ומדיניות הקשורות לדרכה של המפלגה, בעקבות הבחירות האלה. הוא נזהר לא לומר את אשר בליבו לפני הבחירות להסתדרות, מתוך הנחה הגיונית כי אם המפלגה לא תנצח, הדבר עלול לשמש תירוץ להטיל עליו מקצת מהאשמה כי יצא בביקורת רשמיות לפני הקרב. אך ביום ראשון, עדיין אפוף בנגני התהילה וברגשות החיבה שהמטירו עליו חברי הליכוד, הגיע סנה למפגש כשהוא נחוש בדעתו לגולל בפני חבריו את "האני מאמין" שלו דווקא בענייני מפלגתו, החברה הישראלית ועתיד השלום באיזור.

סנה סבור, כי היתה רעידת אדמה בבחירות להסתדרות, וכי הטופוגרפיה השתנתה. מה שהיה אתמול, לא יהיה מחר. לדבריו, מפלגת העבודה ניצבת היום בפני צורך דחוף לענות על הבעיות המדיניות, הבטחוניות והחברתיות של המדינה ושל החברה בישראל. המפלגה לחזור היום על היותה מפלגת־מרכז. הופעת רשימת "חיים חדשים" מסכנת את מפלגת העבודה, מאחר שעל המגרש הביתי שלה נלחמים עתה הכוח החדש והכוח הישן. בינתיים, זכה הכוח החדש של רמון במערכה הראשונה, אולם עדיין יש מבחנים אחרים, וחייבים להתכונן לקראתם.

סנה מרגיש, כי מה שקרה בבחירות להסתדרות, שינה לגמרי את היכולת הלוגיסטית של מפלגת העבודה להסתמך על כוחה בהסתדרות למימון פעולותיה. מעתה, מה שהיה לא יהיה, ואם יהיה למישהו, זה יהיה לאחרים; אם מישהו ייהנה ממשאבי ההסתדרות, תהיה זו רשימת רמון, ואם יוותר משהו קטן, זה יהיה חלקנו, אמר. סנה רואה בכך את הבעיה הקרדינלית של מפלגת העבודה. לדעתו, אפשר דווקא להיבנות מהקשיים האלה, אם יידעו המפלגה, מוסדותיה וחבריה, למצות את היכולות שלהם.

לדעת סנה, בענייני ביטחון אין כמו מפלגת העבודה מסוגלת להציג קבלות על תרומת חבריה לבטחון המדינה. למרות מאמצי הליכוד במשך 15 שנות שלטונו, הוא לא הצליח להוכיח לציבור, מלבד בדיבורים, כי הוא מוביל בענייני ביטחון, והעבודה בשטח נעשתה על־ידי אנשי תנועת העבודה. הם אלה שנשאו, נושאים וישאו בעול הביטחון. מפלגת העבודה מאחדת ביטחון ושלום, קובע אפרים סנה, ומציין שבקדנציה הזאת הצליחה העבודה להציג גם קבלות בכל הנוגע להישגי השלום.

עם זאת, לדעתו, קיימת עתה סכנה שהריצה לשלום בכל מחיר עלולה לגרום לכך שישימו פחות לב למה שיותר חשוב את מפלגת העבודה – דאגה לשלום תוך שמירה לביטחון. האחריות, הוא מדגיש, היא לדעת להתאפק מן ה"יהיה בסדר", שהוא מתכון בדוק לפשלות. עליך לדעת, שכל מה שאנחנו עושים היום, איננו רק עבור עצמנו, אלא גם כלפי ילדינו בעוד עשר שנה, אומר סנה.

הוא סיפר, שכבואו לישיבה ראה שני שלטים תלויים על חזית סמינר הקיבוצים ברמת־אביב: "שלום מביא ביטחון נשק", ו"הגולן לא עוצר טילים". השלטים משקפים, קבע סנה. גם בעת שלום נצטרך לנשק הכי טוב, ולציוד הכי טוב שישנו. מי שחושב כי בעידן הטילים אין חשיבות לשטח, שישאל את הכוויתים. וזה תלוי על חזית סמינר הקיבוצים, הוא אומר. הילדים שלנו, הכי טובים שישנם, ואם הם מתבלבלים בענייני ביטחון כאלה, אני כבר לא יודע מה קורה כאן.

סנה משוכנע, כי גם כאשר יהיו הסכמי שלום עם גבולות ביטחון אמיתיים, תצטרך ישראל לפתח את הצבא הטוב ביותר, מצוייד בנשק הטוב ביותר, מתוצרת כחול־לבן, כולל פיתוחי התעשייה הבטחונית. בהיותה בשלטון, במלוא כוחה, תנועת העבודה ידעה להילחם הכי טוב נגד אויביה. וגם היום, הממשלה הזאת עשתה את הדברים האמיצים והמסוכנים ביותר נגד הטרור, תוך נקיטת הסיכונים הרציניים ביותר, ששום ממשלה אחרת לפניה לא עשתה. ואין לנו מה להתבייש, להיסוס. במשא־ומתן הצליחה הממשלה בעקבות הסכם אוסלו: היא הצליחה להביא לכך שהנוסח הסופי של ההסכם עם אש"ף שמר על האינטרסים החיוניים למדינת ישראל.

לא לוותר בגולן בטרם מו"מ

אשר למו"מ עם סוריה, לדעת סנה אסור לישראל לוותר מראש באופן עקרוני על השטח בגולן, ולדבר על נסיגה מלאה מרמת הגולן, טרם שמתנהל המשא־ומתן. השר החדש תוקף בחריפות את אלה שמוותרים מראש. עם הסורים עלינו לעמוד על כך שתמורת כל דבר שניתן נקבל את שוויו במדויק: צריכה להיות סימטריה, הוא מדגיש. תמורת דבר קטן, יקבלו הסורים דבר דומה. אנחנו מוותרים על הרבה, וגם הם צריכים לוותר על הרבה, ולא במלים. לא יתכן שאנחנו נוותר על קרקע, ונקבל מסוריה יחסים דיפלומטיים מלאים בתמורה, שהם דבר הפיך. סוריה תקבע שגרירות, אך אם תרצה, תוכל לסגור אותה. לעומת זאת, נורמליזציה, יחסי תיירות, מסחר וכלכלה וגבולות פתוחים, את אלה אי־אפשר להחזיר לאחור.

על השלום עם סוריה להיות מבוסס על סידורי ביטחון אמיתיים, כחול־לבן. אנחנו לא רוצים סידורי ביטחון עם צנחנים בורמזיים, ושריונאים זרים. זה לא הולך. דווקא אנו, שתומכים בשלום, צריכים להציג קווים אדומים ברורים, כדי לחזק את השלום טוען סנה, המעיד על עצמו כי הוא רחוק מלהיות נץ טורף, אבל הוא משוכנע שדווקא אלה שרוצים לשמור על השלום צריכים לדאוג לבטחונות שייאפשרו לשמור עליו לתמיד.

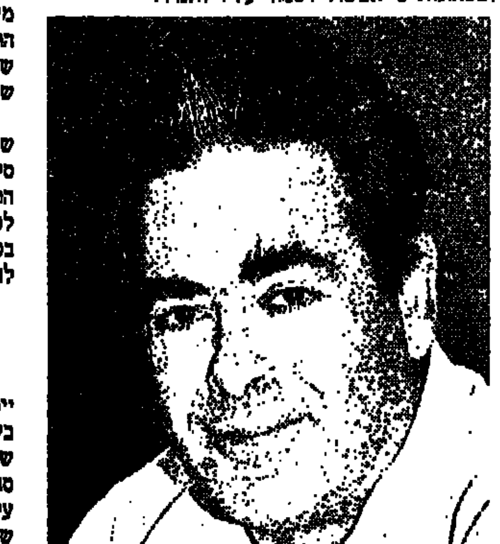

אפרים סנה הוא סוציאל־דמוקרט מוצהר. לדעתו, הפתרון למשבר בעולם הוא הסוציאל־דמוקרטיה, למרות שהיום היא נתונה במשבר. הקפיטליזם הנצלני, כמו העריצות הקומוניסטית, נכשלו. העולם כולו הולך היום לפתרון ביניים, שהוא סוציאל־דמוקרטי בעיקרו. עם זאת, הוא מרגיש, לאחר אביב של ממשלים סוציאליסטים מתונים במערב, נותרו היום למעשה רק שתי ממשלות סוציאל־דמוקרטיות בעולם, בספרד ובישראל. ועכשיו, בעקבות תוצאות הבחירות בהולנד, יש שם ממשלה בהשתתפותם.

בעיה של חלוקת העושר הלאומי

הסיבות לירידת כוחן של המפלגות הסוציאליסטיות, על אף תרומתן הרבה לפתרון בעיות חברתיות, היא לדעתו משום שהמפלגות, מתוך יפיוף־נפש, לא נתנו דעתן לבעיות לאום וביטחון בארצותיהן. הן גם נתנו כוח־יתר לאיגודים המקצועיים, כמו הלייבור הבריטי, שנכשל מפני שניסה לרצות 20% של הבריטים חברי האיגוד המקצועי, אך הזניח את בעיותיהם של 80% מהבריטים, שאינם חברים באיגודים המקצועיים.

בעיה נוספת, שלדעתו היא מן החמורות ביותר, היא שהמפלגות הסוציאל־דמוקרטיות שהגיעו לשלטון לקו במחלת השחיתות, שהלכה והשתוללה, ולכן נאלצו לפנות את מקומן. בניגוד לעבר, כשהסוציאליסטים התמקדו בבעלות על אמצעי הייצור, כדי לשריין את השלטון הסוציאליסטי ולאפשר את הפתרונות לחברה, היום הבעיה היא לא הבעלות, אלא איך מחלקים את העושר הלאומי.

את הערכים האלה הוא ממצה בארבע נקודות עיקריות: הזדמנות שווה לדור הצעיר בראשית דרכו בחיים; הענקת ביטחון לדור הקשיש, לסיים את חייו בכבוד; תמורה הולמת לעובד, ומעטפת של רווחה לעובד, שתאפשר לו לנהל חיים טובים יותר. את כל אלה ניתן להשיג אך ורק בהתערבות המדינה והממשלה בעניינים חברתיים וכלכליים. סנה תוקף בחריפות את האופנה הפושטת היום, בעולם כמו גם בארץ, הניזונה תיאורטית ממוסדים כלכליים למיניהם, הרואים בתאצ'ריזם המבוסס על הפרטה כחזות הכל. בלי מעורבות המדינה, אי־אפשר לפתור את בעיות הבריאות, הרווחה והחינוך, בדיוק כשם שאיש לא מעלה על הדעת שאפשר לקלוט עולים ולספק את צרכי הביטחון בלי שהמדינה תתערב.

מדינות קפיטליסטיות מובהקות, כמו יפן וטייוואן, שהגיעו להצלחה, נהנו מהתערבות המדינה במיגזורים סלקטיביים של כלכלותיהן הלאומיות. זאת צריכה להיות התפישה שלנו, סבור סנה. לא שהמדינה תהיה הכתובת לכל, אך גם למנוע מצב שהמדינה תהיה מחוץ לתחום בפתרון בעיות חיוניות של החברה הישראלית. זאת, לדעתו, צריכה להיות מדיניותה של מפלגת העבודה.

שיבואו לסניפים שנסגרים ויורישו מהעבודה את המפתחות

לשר סנה יש תחושה קשה אשר לעתיד להתרחש אם יימשכו הדיבורים בעבודה על מפלגת שלד שתתכסה בשר רק לקראת הבחירות. לדעתו, לא יתכן שמפלגת שלטון, הרוצה להנהיג את המדינה גם בעתיד, תסגור סניפים ותקים בין בחירות לבחירות ארגון שלדי שכזה. על המפלגה להיות כוח גדל והולך, עם מעורבות עניינית של חברים רבים. אם לקראת הבחירות ב־96 העבודה לא תצליח להדגיש את המסר החברתי שלה, ולהציג קבלות בתחום זה, הוא צופה שהחלל שהיא תשאיר מאחוריה יתמלא על־ידי צומת ומפלגה של עולים מרוסיה, שיורידו את מפלגת העבודה מן השלטון, אותו יתפוס הליכוד. ואז תהליך השלום ייפסק, יוקפא ואפילו יהרס, דבר שעלול להוביל לבוסניה שנייה. אם הימין יהיה בשלטון, ההתנחלויות יצמחו ויגברו העימותים וההתנגשויות.

את זה אפשר למנוע כבר בחודשים הקרובים, סבור סנה. צריך לדאוג לכך שאנשים יקומו ויגידו שאיכפת להם, שיבואו לסניפים שנסגרים וידרשו ממפלגת העבודה את המפתחות, לפתוח אותם מחדש. זה כדרכנו, הוא בטוח. עשינו המון עד היום, ועלינו למצוא את עצמנו מחדש. כל זה אפשרי, אם יהיו אנשים שירצו בכך. אם לא יעשו זאת המסגרות הממסדיות בחודשים הקרובים, אזי אלה שאיכפת להם צריכים לעשות זאת בעצמם, כי זה שלנו, אומר אפרים סנה.

אם לקראת הבחירות ב־96 העבודה לא תצליח להביא קבלות בתחום החברתי, החלל שתותיר מאחוריה "יתפס ע"י צומת ומפלגת עולים מרוסיה, והליכוד יחזור לשלטון ◻◻◻ תהליך השלום יוקפא ואפילו "יהרס, מה שעלול להוביל לבוסניה שנייה ◻◻◻ תחזית של שר הבריאות החדש, אפרים סנה

אין רגע דל

רבין ופרס עסוקים בנושאים חשובים, שאר השרים אינם מחשיבים במיוחד את הקורה מעבר לים – והעולם היהודי נופל כפרי בשל לידי הליכוד, שחבריו אינם מחמיצים כל הזדמנות להטיח האשמות ועלבונות בממשלה

◻ אבנר רגב

בישראל אין רגע משעמם – קבע קריין רשת הטלוויזיה הקנדית באתר הדיווחים על המזרח התיכון, וכמו לאשר את דבריו, באו למחרת התבטאויותיו של ראש הממשלה כלפי ערפאת, הפלסטינים והמתנחלים. כהשלמה לאלה, נוספו גם הכרזותיו של אריאל שרון על מועמדותו לראשות הממשלה, ותגובות חבריו בליכוד על כך.

מהדורת חדשות אחת בארץ מספקת מידע לשבוע שלם בארצות המערב. ויש מי שמעביר זאת אל מעבר לים – כדי לזכות שם בתמיכה שאינו מקבל כאן.

בשבועות האחרונים ביקרו בקנדה חברי ליכוד, ביניהם גם אריאל שרון, שעסקו באיסוף כספים להתנחלויות ולמטרות אחרות.

בהופעותיהם בקהילות השונות, תוקפים אנשי הליכוד את הממשלה במילים חריפות במיוחד. המילים "בגידה" ו"טירוף" חוזרות על עצמן בתדירות גבוהה. ניתן להבין זאת, כאשר הדבר נעשה מפי אישים שאינם חברים בגופים ממלכתיים. אך לאחרונה היו תופעות המצביעות על הידרדרות מסויימת. אישים כמו יו"ר המחלקה להסברה של הסוכנות היהודית – שתפקידם לגייס תמיכה מירבית בישראל בקרב הקהילות היהודיות בעולם הרחב – עוסקים בהתקפה שלוחת רסן על הממשלה בכל הקשור לתהליך המדיני. בהופעותיו בשבוע האחרון בקנדה, תקף יו"ר המחלקה את הממשלה ומהלכיה המדיניים, כאילו הופיע בנאום מדיני בכנסת. רבים מהמאזינים הרימו גבה, אך נמנעו מלהכנס עימו לוויכוח. אך הזרע נטמן, ואם לא תתבצע כל פעולת נגד, הרי שהניצן יפרח ויניב פירות באושים.

תנועת העבודה עושה עצמה כלא מבינה זאת, והתבטאויות ראש הממשלה בשבוע האחרון רק מסייעות להמשך המגמה. מוסדות המפלגה עסוקים בהסתדרות ובחיים רמון, ובשאלה אם המזכ"ל חילי ראוי להמשיך בתפקידו אם לאו. רבין עסוק, ובצדק, בנושאים חשובים יותר. פרס, השותף הבכיר לתהליך המדיני, מטפל בנושאים חשובים לא פחות – והעולם היהודי מוזנח ונופל כפרי בשל לידי הליכוד, שחבריו אינם מחמיצים כל הזדמנות להטיח האשמות ועלבונות בחברי הממשלה, שמשום מה אינם מחשיבים במיוחד את הקורה מעבר לים.

היו"ר מספק להם תחמושת

להצדקת אנשי הליכוד נותר לומר, כי ראש אש"ף מסייע להם כחפץ לב וכיד נדיבה. התבטאויותיו ביוהנסבורג, כמו גם החלטותיו המוזרות אשר לביטול החוקים הישראלים בשטחי האוטונומיה, הביאו את רבין להגיב כפי שהגיב. רבין הבין רק עתה, והכל שמעט מאוחר, למרות שהיו בידיו הערכות ברורות, כי מערפאת הוא יכול לצפות לכל דבר, ואין לבנות עליו. גם החתימה של ערפאת אינה מחייבת אותו. בוודאי כאשר החתימה הוצאה ממנו, כפי שהיה הדבר בקהיר. ערפאת ימשיך בצעדיו, ואם רבין חושב שהכל יקום או יפול על פעולות המשטרה הפלסטינית בשטח, הרי שגם בכך עלולה להיות טעות והסתעה.

בימים האחרונים הבהירו גורמי הערכה מודיעיניים לרבין, שהמשטרה הפלסטינית עושה ככל יכולתה להצליח במשימותיה, וכי יש להתמקד עתה בה, מבלי להתייחס לערפאת. רבין קיבל עמדה זאת, ולכן התבטא כפי שהתבטא. אך ראוי שגם גורמים אלה יבינו, כי כל עוד משמש ערפאת כראש אש"ף, הוא הקובע. ואם יחליט האיש, כי יש מקום להחליף את ראשי המשטרה הפלסטינית, הוא יקבל לכך תמיכה מירבית, גם אם קציני משטרה אלה יצליחו בתפקידם, אליבא דישראל.

רבין ירד עתה בהחלטותיו מדרגה נוספת, כאשר בתחילה קבע שערפאת יביא לו את החטופה, ולאחר שהתייאש ממנו, סימן את עוזריו הבכירים של ערפאת כמי שאיתם ניתן לגמור את העניין. כאשר גם זה לא עזר, מוכן רבין להסתפק במפקדי המשטרה המקומיים. אך מה יקרה אם יתברר, שערפאת הוא הקובע – ואם יסכים רבין לחתום עמו על ההסכם הנוסף?

ראשי הליכוד מנצלים את המצב, ומאחר שקשה להם להעביר את מסריהם לקהל בארץ, הם עושים זאת מעבר לים תוכים להקשבה גדולה. ערפאת איננו דמות מקובלת בעולם היהודי בכלל, והקהילות בצפון אמריקה אינן רואות בו פרטנר להסכמים. במקום שהממשלה ומפלגת העבודה יבינו, שעליהן לפעול גם מעבר לים, הן משאירות את השטח פרוץ בידי הימין, ולא נותר אלא להצטער על כך.

נטל נוסף על השכירים בנימוק של מלחמה בעוני

עבודה

□ אבשלום קווה

"הצעת החוק לצמצום ממדי העוני, שהונחה זה לא מכבר על שולחן הכנסת, עלולה לגרום לאי־שקט במקומות העבודה, לערעור הסכמי העבודה במיגזר הציבורי, שזה עתה נחתמו, ובמיגזר העיסקי, מאחר שכל מגמת החקיקה היא להטיל על ציבור השכירים נטל נוסף תחת הכותרת המרשימה של מלחמה בעוני ורפורמה בביטוח הלאומי" – טוען מ"מ יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים זילוני, העומד גם בראש המחלקה לתחיקת עבודה. לדבריו, "ההצעה מעניקה סמכות מרחיקת־לכת לשר האוצר ולשרת העבודה והרווחה, לחייב תשלומים לביטוח הלאומי בשיעור של 5.35 אחוזים בגין רכיבי שכר שעד כה היו פטורים מתשלום למוסד זה".

הכוונה בעיקר לרכב, טלפון, הבראה, ארוחות. לטענת זילוני, לא זו בלבד שרכיבים אלה ואחרים אינם מהווים עדיין חלק אינטגרלי של שכר העבודה לצורך חישובי ערך שעת פנסיה, הרי שעתה מבקשים להכניס את היד לכיסי השכירים ולהקטין בכך את הכנסתם הפנויה.

בפנייתו אל מזכ"ל ההסתדרות חיים הברפלד אומר זילוני, כי כל מהלך של רפורמה בביטוח הלאומי צריך להיעשות בשום שכל, באופן הדרגתי ותוך התאמה בין הדברים, על מנת שלא יווצר מצב שבעצם החקיקה תוקטן הכנסתם של העובדים. אם רוצים ללכת בכיוון המוצע, אומר זילוני, יש לוודא שהדבר יתיישב עם המגמה הקיימת, לכלול את הרכיבים המדוברים בגדר שכר לכל דבר ועניין".

בהצעת החוק נאמר, כי שרת העבודה רשאית, בהסכמת שר האוצר, לקבוע "סוגים נוספים של תשלומים, טובות הנאה או קצובות שנתן מעסיק לעובד, במישרין או

זילוני. תקדים של עקיפה

בעקיפין, המהווים הכנסה חייבת במס לפי הפקודה". כלומר, לצורך נטילת כספים או הכללת רכיבים המגדילים את נטל התשלומים די בהסכמתם של שני שרים אלה.

בפנייתו להברפלד דורש זילוני שהצעת החוק תכלול הגבלה, לפיה הדבר ייעשה בעצה אחת עם נציגי הארגון היציג על־פי חוק הסכמים קיבוציים, וכן שיהיה צורך באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת. זאת, כדי למנוע עקיפת ביקורת פרלמנטרית על הסכמות והבנות השרים בינם לבין עצמם בנושא כה מרכזי.

הצעת תיקון נוספת קובעת, כי הכנסה פלונית תובא בחשבון לחישוב דמי ביטוח, הכנסה שאיננה חייבת במס לפי פקודה. לדברי זילוני, אסור לפתוח פתח העלול להוות תקדים לעקיפת מהלכים ללא התייעצות עם ארגון העובדים היציג, הסתדרות או איגודים מקצועיים.

להבטיח את זכויות העובדים במקרים של פשיטת־רגל או פירוק

יוזמה נוספת של המחלקה לתחיקת עבודה היא בתחום הבטחת תשלומי שכר ותשלומים נוספים כאשר המעסיקים נמצאים בשלב של פשיטת־רגל, או כאשר תאגידים בהם מועסקים העובדים נמצאים בהליכי התמוטטות ערב פירוק פורמלי. החוק העוסק בעניין זה הוא חוק הביטוח הלאומי, וההצעה לערוך בו שינויים נושאת את הכותרת "ביטוח זכויות עובדים בפשיטת־רגל ופירוק תאגיד".

בשנים 1988־92 הוצאו על־ידי בתי המשפט בישראל למעלה מ־900 צווי פירוק לתאגידים, ובשנים שבין 1991־92 היו למעלה מאלף צווי פשיטת־רגל.

בתקופה שבין אפריל 91 לאפריל 92 ניתוספו לתשלומי המוסד לביטוח לאומי למעלה מ־150 מקרים חדשים הנוגעים לכ־4000 עובדים: רבע מהם תבעו פיצויי פיטורין, מחצית הגישו תביעות שונות לשכר בגין התמוטטות מפעלים וכרבע תבעו פיצויים ושכר כאחד. עם קבוצת עובדים זו נמנו מפוטרי תשלובת שטיחי כרמל באור־עקיבא, נתיבות ונצרת (כ־700 עובדים); תעשיית מזון בנתיבות (100 איש), מפעל באשקלון ובקרית־שמונה (80 עובדים).

ההצעה לתיקון החוק נועדה לסייע לעובדים המבוטחים בביטוח הלאומי כך, שלגבי שכר העבודה שבפיגור תובטח זכאותם ליטול מקדמות הישר מן הביטוח הלאומי. ההצעה אף באה לתקן פגם חמור בהליכים, שכן החוק אינו כולל הוראה המחייבת את המפרק להודיע למוסד את החלטתו בדבר תביעות חוב שהוגשו לו תוך פרק זמן קצוב. הצעת התיקון קובעת, כי מיום קבלתה יחוייב המפרק לעשות כן תוך 30 יום מקבלת כל תביעה לידיו. אם לא עשה כן, יוכל העובד להגיש את תביעתו במישרין למוסד לביטוח לאומי, וזה מצידו יוכל, כל עוד לא סיים את הבדיקה, לשלם לעובד מיקדמה.

לתת לעובד כתובת עד למינוי מפרק

הצעת החוק אינה כרוכה בהגדלת משאבי המוסד לביטוח לאומי, אלא בהקדמת מועד התשלומים למימוש זכויות העובדים. מכספים שנצטברו ונמצאים בידי המוסד. היא גם אינה באה לשנות את הדין המהותי ואת סדרי הדין בעניני פשיטת־רגל ופירוק תאגיד.

בהצעות שגובשו באגף לאיגוד מקצועי נאמר, כי "המפרק יעביר למוסד את התביעה תוך 30 יום מקבלתה בצירוף דין־וחשבון על הגימלה שיש לשלם לתובע ובציון הסכומים שיש לנכותם... לא העביר המפרק למוסד תביעתו של עובד, רשאי העובד להגישה במישרין גם למוסד (לביטוח לאומי)". בעניין מקדמות על חשבון שכר עבודה נאמר בהצעת החוק, כי "לא נתמנה המפרק תוך 45 יום מהגשת בקשת הפירוק, כינוס נכסים או פתיחת הליכי פשיטת־רגל... ישלם המוסד (לביטוח לאומי) מקדמה על חשבון סכום חוב שכר העבודה שכנגד הגימלה שהוא לכאורה זכאי לקבלה לפי פרק זה".

תלויים בגורמים שאינם בשליטתם

בדברי ההסבר להצעה נאמר, כי מימוש זכותם של העובדים לקבלת גימלה על־פי הוראות חקיימות תלוי בגורמים שאינם בשליטתם, בחלקם אף לא בשליטת המוסד לביטוח לאומי. כל עוד לא נתמנה מפרק, אין לעובד כתובת לתגשת התביעה. והצעות התיקון נועדו להבטיח זאת.

מבזקים כלכליים

חברות ישראליות ישותפו בשיפור מערכת הבריאות בצ'כיה

■ משלחת בכירה, המונה 8 אנשי מינהל רכש רפואי מבתי־חולים בצ'כיה, עושה בימים אלה בארץ כאורחות מחלקת אלקטרוניקה וציוד רפואי באגף השיווק של מכון היצוא. הצ'כים מעוניינים בשיתוף חברות ישראליות בתהליך ההשבחה וההפרטה של מערכת הבריאות בצ'כיה, בעזרת ציוד מתוצרת מישראל.

נמסר, שכבר בתחילת הביקור דנו האורחים ברכישת מספר מוצרים מתוצרת ישראל, כגון ציוד סטריליזציה וציוד מתכלה לחדרי ניתוח.

מנהלת מחלקת אלקטרוניקה וציוד רפואי באגף השיווק במכון היצוא, מירה ריצ'מן, מציינת כי משרד הבריאות הצ'כי בחר בקפידה את חברי המשלחת, בהם רופאים המייצגים את מגוון של מוסדות רפואיים במדינה זו, בתי־חולים כלליים ואוניברסיטאות. במשלחת משתתף גם מנהל בית החולים האוניברסיטאי הגדול ביותר באירופה. במסגרת הביקור מקיימים חברי המשלחת סיורים בתעשיות רפואיות ובבתי חולים.

עוד נמסר, כי עד היום רכשו הצ'כים ציוד רפואי בגרמניה, אוסטריה, יפן וארה"ב. בצ'כיה פועלים כ־200 בתי חולים.

אספקת מים בשלט־רחוק

■ מפעל ברמד, בבעלות הקיבוצים עברון וסער, השלים פיתוח של אביזר שליטה (נווט), המאפשר ויסות ובקרת זרימה בשלט רחוק.

הנווט החדש הופעל ערב חג הפסח בקו המים הראשי לאילת, סמוך לצומת יוטבתה, לפיקוד על מגוף ברמד ענקי (16 אינץ'). המגוף שולט על אספקת המים לעיר הנופש הדרומית ומאפשר לאנשי מקורות בקרת לחץ וספיקה באמצעות קשר אלחוטי מחדר הבקרה באילת.

לדברי מנהל השיווק של ברמד, מוסא גרינברג, במקורות מייחסים את אספקת המים הסדירה לעשרות אלפי חוגגי הפסח באילת השנה ליתרונות הנווט החדש.

עוד נמסר, כי הפיתוח החדש זוכה להתעניינות מצד קניינים בחו"ל, ובאחרונה יצאו משלוחים ראשונים למספר מדינות בעולם.

70 שנה לרשת סטימצקי

■ ברשת סטימצקי, החוגגת בימים אלה מלאת 70 שנה להקמתה, החליטו לציין את האירוע בסמל מיוחד ובהדגשת הדימוי על־ידי עיצוב מחודש של אריזות הספרים, השקיות והסימניות. פרסום סימבול פרס, שנענה לאתגר, בחר להציג את סטימצקי כחוליה בהוויה החברתית־תרבותית בארץ.

משרד הפרסום עשה תחקיר על 1925, שנת הקמתה של הרשת, ובחר את האירועים התרבותיים והחברתיים החשובים ביותר בארץ ובעולם באותה שנה. כך, למשל, מונצחים על נייר האריזה החדש חתימתו של ברנרד שו, ציור הליצנים של פיקאסו, סמלו של תיאטרון האוהל, דמותו של הקוסם הודיני ועוד. המסר הוא, "1995־1925, 70 שנה ספרים זה סטימצקי". לסימניות השונות מתלווה סיפור קצר על האירוע, על נייר ממוחזר. האריזות החדשות יופצו לחנויות הרשת לרגל שבוע הספר העברי, בחודש הבא.

גידול של 48% ברווח הנקי של אסם

■ קבוצת אסם סיימה את הרבעון הראשון של 94 ברווח נקי בסך של 11,835 אלפי ש"ח, לעומת 7,986 אלפי ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 48%.

מחזור המכירות (לפני הנחות ומבצעי מכירה) בתקופה האמורה הסתכם ב־192,828 אלפי ש"ח, לעומת 170,578 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול ריאלי של 13%.

המכירות לשוק המקומי הסתכמו ב־174,294 אלפי ש"ח, לעומת 159,317 אלפי ש"ח ברבעון הראשון ב־93, גידול של 9%. בדו"ח הקבוצה צויין, כי הגידול בהיקף המכירות לשוק המקומי נובע בעיקר מהגדלת פלחי שוק במוצרים קיימים, ומהמשך התבססות מוצרים חדשים בשוק.

יצוא הקבוצה ברבעון הראשון של השנה הסתכם ב־18,534 אלפי ש"ח, לעומת 11,261 אלפי ש"ח אשתקד, גידול של 64%. הגידול ביצוא נובע מהגברת המכירות בארה"ב וחבר העמים.

פלסטיק "ידידותי" לסביבה

■ מפעל "פלסטופיל" הזורע, המתמחה בפיתוח ובייצור יריעות פלסטיק ואריזות למגוון שימושים, סיים את פיתוחה של "יריעה" פלסטית חדשה, המאפשרת הפחתה ניכרת בתצרוכת המתיל־ברומיד לצרכים חקלאיים. הפיתוח הוא בהתאם למגבלות שהוטלו על השימוש בחומר בשל פגיעתו בשכבת האוזון.

מדובר ביריעה בעלת רמת אטימה גבוהה, החוסמת את התנדפות המתיל־ברומיד ומספקת מענה הן לדרישות האקולוגיות והן לצרכי החקלאי, באמצעות הפחתה של 50 אחוז מכמות החומר הנדרש לשימוש.

קו הייצור החדש, בו הושקעו 2.5 מיליון דולר, יוצג היום בפני השר לאיכות הסביבה יוסי שריד, במסגרת ביקורו במפעל שבקיבוץ הזורע.

עלייה של 9.7% ברווח הנקי של קבוצת בנק הפועלים

■ הרווח הנקי של קבוצת בנק הפועלים ברבעון הראשון של 94 הסתכם ב־128.9 מיליון ש"ח, לעומת 7.5 מיליון ש"ח ברבעון הראשון אשתקד. שיעור התשואה להון העצמי היה 11.4%, לעומת 0.7% ברבעון הראשון אשתקד, ו־8.8% בכל שנת 1993.

הרווח הנקי מפעולות רגילות הסתכם ב־107.5 מיליון ש"ח, עלייה בשיעור של 9.7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בעקבות החקיקה להגבלת אחזקות הבנק ב"תאגידים ריאליים", והחלטות הממשלה בדבר שינויים במבנה המערכת הבנקאית, לא כולל הרווח הנקי המדווח לרבעון זה סך של 16.3 מיליון ש"ח, הנובע מ"השקעותיו העודפות" של הבנק בתאגידים אלה.

בדין־וחשבון נמסר, כי לרווחיות זו תרמו המשך הגידול בהכנסות התפעוליות; עלייה ברווח מפעילות מימון, למרות אי־זקיפת הכנסות בגין חלק מחובות המיגזר החקלאי וחלקו של הפועלים ברווחי קונצרן כור, הנכללים לראשונה בדו"חות הכספיים של הבנק, ורווחים שנרשמו בעקבות הנפקת מניות אמפ"ל בבורסה של ניו־יורק.

הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הסתכם ב־466 מיליון ש"ח, לעומת 452.2 מיליון בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 3.1%. הגידול ברווח מפעילות מימון נובע מגידול בנפח הפעילות, שכן פער הריבית הכולל ירד מ־1.6% ברבעון הראשון של 93 ל־1.3% ברבעון הראשון השנה. כמו כן, עפ"י הוראות המפקח על הבנקים לא נזקף לרווח מפעילות מימון ברבעון הראשון סך של כ־64 מיליון שקל בגין חלק מחובות המיגזר החקלאי, מציין הדין־וחשבון.

ההפרשה לחובות מסופקים ברבעון הראשון של השנה הסתכמה ב־211.8 מיליון ש"ח, לעומת 179.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה בשנה הקודמת, עלייה בשיעור של 17.9%. ההפרשה נערכה בצורה שמרנית, ועיקרה הפרשה בגין המיגזר החקלאי.

מסחר וקניית טכנולוגיות

■ סמינר בנושא מסחר וקניית טכנולוגיות – הערכות, אסטרטגיות ודגמי ביצוע יתקיים ביום ה', 9.6.94, באולמי סוקולוב בבית העיתונאים בתל־אביב. מטרת הסמינר היא להציג בפני חברות ישראליות הזדמנויות שניתן להפיק כתוצאה ממסחר מקצועי של טכנולוגיות. הסמינר מאורגן ביוזמת לשכת המסחר ישראל־בריטניה בשיתוף מכון היצוא ובהסות בנק המזרח המאוחד לוריאל.

את הסמינר יפתחו יו"ר לשכת המסחר ישראל־בריטניה, גד פרופר, ושגריר בריטניה א. ברנס. ד"ר יהושע גלייטמן, המדען הראשי של משרד התמ"ס ירצה על מסחר תכניות מו"פ בישראל.

ההרצאות המרכזיות יינתנו ע"י מנהלים מחברת B.T.G. הבריטית. אחד מהם ידבר על מסחור טכנולוגיות כמכשיר עסקי, ונורמן דייויס ירצה על הגנה וזכויות של נכסים אינטלקטואליים. מושב אחה"צ יוקדש לשולחנות עגולים בהשתתפות תעשיינים מישראל ואורחים מחו"ל.

עורך אריה פלגי

מפנה דרמטי

רוב מוחלט לסוציאליסטים בהונגריה

□ אריה פלגי

בהונגריה אמנם ציפו לנצחון המפלגה הסוציאליסטית, אבל התוצאה היא בכל זאת הפתעה גדולה. יש לכך שתי סיבות: מנהיגי המנצחים היו קומוניסטים לשעבר; הניצחון היה גורף: הוא מכריע, מעל לחמישים אחוז. לפי פרשנים קרובים לראש הממשלה החדש, הורן ג'ולה, אלה היו הבחירות החופשיות הראשונות באמת מאז ומעולם בהונגריה, במיוחד לאחר התמוטטות המשטר הקומוניסטי ב־1989. בפעם הקודמת המצביעים עדיין היו "מבולבלים", מאוד לא רגילים לבחירות כלליות חופשיות באמת, לכן גם אחוז המשתתפים היה נמוך מאוד. הפעם זה היה רגע אמת נטו. התבררו בו כמה עובדות חשובות: המצביעים הבינו, שאין קשר ישיר בין המפלגה הסוציאליסטית החדשה לבין הקומוניסטים של רקושי, ואפילו לא עם אלה של תקופת קדר, שהיה מתון הרבה יותר. הסתבר גם, שהעם ההונגרי קיצוני הרבה פחות מן התדמית שהודבקה לו. על פי הרושם והרעש, היתה התעוררות ימנית חזקה מאוד בהונגריה – אירדנטית, גזענית, אנטישמית. הורן וחבריו זכו בכל הגידופים האפשריים בשנים האחרונות בכלל, ובחודשי מסע הבחירות בפרט. בכל זאת, הסוציאליסטים זכו ברוב מוחלט, ואנשי צ'ורקה הפשיטסים נמחקו ככוח פוליטי.

חוזרו. ראש ממשלה חדש, הורן

כמובן, שורש המפנה הוא, שהממשלה הקודמת בראשות הפורום לא הצליחה לחלץ את המדינה ממצבה הכלכלי הקשה, ולא השכילה ליצור מעבר נסבל מן המשטר הריכוזי לכלכלת השוק. אין כמו אבטלה המונית, אינפלציה גואה, קיטוב חריף בין מתעשרים למתרוששים – מתכון בטוח לכישלון של שלטון.

בכל התחומים האלה יהיה מבחנו של הורן, אשר יוכל או ייאלץ לשלוט ללא שותפים, כי כלל לא בטוח, שהמפלגה השנייה בגודלה, הקטנה מן הסוציאליסטים בהרבה (ראה משבצת), תהיה מעוניינת להתחלק בעול.

הורן סומך על תמיכה גרמנית רצינית, על פתיחת שווקים כלפי מזרח אירופה, וכמובן – על תקופת חסד ממושכת שיקבל מן העם ההונגרי, שהעלה אותו בצורה מרשימה כזאת לשלטון.

החלוקה הכמעט סופית של 386 המושבים

	אחוזים	מושבים
סוציאליסטים	53.89	209
ברית הדמוקרטים החופשיים	18.13	70
הפורום	9.59	37
איכרים זעירים	6.74	26
נוצרים דמוקרטים	5.70	22
צעירים	5.18	20
אחרים	0.25	2

הודות לכלכלת הצללים

התותחים השתתקו
בגרוזיה – ובמשק
אנדרלמוסיה גמורה

□ לורנס שיטס

התותחים השתתקו ברפובליקה הטרנסקווקזית גרוזיה, אחרי שלוש שנות מלחמה אתנית ומלחמת אזרחים. אך הצצות הותירו אחריהם תוהו ובוהו כלכלי. תנועות בדלניות בצפון ובדרום גירשו את כוחות הממשלה, ונכד היתו למעשה מחדש את [illegible] שלות הארץ בעלת האקלים הנינוחי, השוכנת בהרי הקווקאז מול ים השחור.

אך כיום שער המטבע הלאומי [illegible] הוא 1,025 מיליון לדולר אחד, המטרה הרשמית היא להוריד את שער האינפלציה ל־80 אחוז בחודש. [illegible] ההשקעות הזרות שואף לאפס: [illegible] להגנת המשקיע מבלבלים [illegible]; חוקי המיסים הם [illegible] עמוס של סתירות והרתעה. [illegible] יזמים זרים סוכרים [illegible] לשבועות ולא לחודשים", אמר דיפלומט מערבי: "רבים מהם [illegible] חוששים מן הסיכון. בספר החוקים קיים אפילו סעיף, המחייב עסקים פרטיים למכור 75 אחוז מהשקעותם למדינה. דברים כאלה [illegible] את בואו של הון רציני".

מנהיג גרוזיה, אדוארד שוורנדזה, [illegible] ברוב שלוש שנות התוהו [illegible] נשיא, עדיין מחזיק בשלטון [illegible] ואומר, כי ממשלתו נמצאת [illegible] של שינוי החוקים, כדי [illegible] יותר השקעות. לפעמים הוא [illegible] אישית עם בעלי עסקים זרים [illegible] את גרוזיה. ברגע זה, [illegible] שוורנדזה להחזיר את חמשת מיליון תושבי ארצו לאיזור ההשפעה של מוסקווה בתוך חבר המדינות העצמאיות. שני שלישים מהייצוא של גרוזיה נמכר ב־1993 לרוסיה, למרות המתיחות ביחסים עם מוסקווה, בגלל תמיכתה, כביכול, במורדים באבחאזיה הפורשת.

האינפלציה הגיעה ל־200 אחוז בחודש. התפוקה התעשייתית ירדה בחמש השנים האחרונות ב־90 אחוז. מטבע ה"תלוש" ("קופון") הזמני (היחידה המוניטרית הרעועה מכיון אלו שירשו את הרובל) פוחת תוך יום אחד ב־60 אחוז לעומת הדולר. "אני משתמשת בתלושים רק לקניית לחם", אמרה תושבת טביליסי, ננה ברולדזה, בהביטה אל חלון ראווה של חנות המציעה למכירה מחבתות במחיר שאינו בהישג ידה. שכרה החודשי, 120 אלף "קופונים", כמהנדסת במפעל שאינו עובד, שווה ל־12 סנט אמריקניים. לדבריה, היא מתפרנסת מסריגת אפורות ומקבלת כסף מכנה, העובד במוסקווה.

המצב הזה בלתי נסבל עוד יותר, כשזוכרים את זכויות היתר מהן נהנתה גרוזיה בתקופה הסובייטית. רמת החיים כה היתה מן הגבוהות בבריה"מ, והגרוזים היו עם מיוחד, אוהב שעשועים ומסיבות. "זה שלב מעבר. יידרש זמן כדי להשיג יציבות של ממש", אמר יוזף ארצ'וורזה מיחידת החיזוי הממלכתית.

הרובל הרוסי מחליף כמעט לחלוטין את ה"קופון", המשמש כיום רק לקניית לחם שבקיצוב, או לתשלום החשבונות הזעומים של חשמל או שכר דירה בדירות שבבעלות הממשלה. הנהגת ה"לארי", המטבע הלאומי החדש האמור להחליף את התלושים, נדחתה כמה פעמים, ואפילו משקיפים אופטימיים מודים, שבטווח הקרוב הסיכוי לכך קלוש. "אם נצליח לצמצם את הגרעון בתקציב למינימום, נוכל במחצית השנייה של השנה להוריד את האינפלציה החודשית ל־80 אחוז", אמר שר האוצר, דוד יואובידזה.

לגרעון העצום בתקציב יש חלק נכבד בצניחת ערך התלושים. הממשלה גבתה רק שליש מן המיסים הצפויים, ולמעלה מ־80 אחוז מההוצאות כוסו על־ידי הדפסת כסף. יש המטילים את אשמת האינפלציה על מדיניות האשראי הקל של הממשלה. התקשורת מדווחת לעתים קרובות על מקרים בהם מואשמת הממשלה בשחיתות, בהעניקה אשראי זול לעסקים כושלים.

שוורנדזה כסוף השיער, שר החוץ הסובייטי לשעבר, נחשב בארצו ובחו"ל למדינאי ברמה עולמית, אך לא לאשף פיננסי. באין מלחמה, שתסיח את דעת הבריות, הוא עומד תחת לחץ לשפר את הכלכלה או להסתכן במחאת ההמונים. שוורנדזה מודה שקיימת שחיתות במדיניות האשראי, שתרמה לצניחת "התלוש הזמני". אך לא הוא ואף לא הממשלה מציעים חבילת רפורמות קוהרנטית. "שוורנדזה מסתפק בנקיטת עמדה מתונה", אמר ארצ'וורזה.

בשל הסיבסוד הכבד, החשמל והגאז מסופקים למעשה חינם, למרות שהרפובליקה כבר חייבת לתורכמניסטן 200 מיליון דולר תמורת יבוא הגאז (כ־50 דולר על כל תושב). רק כלכלת מחתרת משגשגת וכסף מקרובי משפחה בחו"ל מצילים רבים מהגרוזים מעוני משפיל.

רחובות טביליסי הומים מכוניות זרות. אלפי אנשים עושים יום יום את הדרך לתורכיה השכנה, כדי לעסוק ב"מסחר" לשם השלמת הכנסתם הדלה. "אלמלא כלכלת הצללים, המצב היה הרבה יותר גרוע", אמר ארצ'וורזה.

(רויטר)

תור ללחם בטבליסי

מאחורי הוֹל סטריט הסיני

בבייג'ינג הורסים אלפי בניינים כדי לבנות מרכז פיננסי. האדמות מופקעות ועל התושבים להסתלק

□ מארק אוניל

בייג'ינג איננה מסתפקת במעמדה כמרכז התרבותי והפוליטי של המשק "החם" ביותר בעולם, אלא מבקשת לגזול את כתר הבירה הפיננסית של האיזור משנחאי והונג קונג. בקרחת בנייה על־פני 1,030 דונם סמוך למרכז העיר, הורסים פועלים 20,000 בתים, מעבירים תושבים לפרוורים וכונים משרדים ל־100 אלף העובדים בתחום הבנקאות, הביטוח והפיננסים.

"מי לא יחוש עצב למראה הריסת בתים, שבעליהם התגוררו בהם במשך דורות", אמר ישיש המביט אל עיי החורבות של בית בייג'ינגי חד־קומתי טיפוסי. "הכל שם צפוף, ורוב האנשים משתמשים בבתי שימוש ציבוריים. אבל מי רוצה לצאת ממרכז העיר ולגור בחברת אנשים שאינו מכיר?" רוב התושבים מועברים, לרבריהם, לדרושינג, כ־20 ק"מ מרחוק של בייג'ינג. "אך מה אפשר לעשות", אמר הזקן, "הוול סטריט הזה הוא פרוייקט ממשלתי, ובסין – האינטרס הפרטי משרת את האינטרס הציבורי. מי יעז להתנגד לכך?"

לא הרחק משלט גדול – המכריז בסינית ובאנגלית: "רחוב הכספים של בייג'ינג" – נעצר צעיר על אופניים. "המצב לא כל כך נחמד כמו בטלוויזיה. אם יעבירו אותנו, מה נעשה בקשר למקומות עבודה ולבתי ספר?" שאל ומיהר לדרכו.

בתים, שבחלקם נבנו בתקופת שושלת מינג (1644־1368), מסומנים בגיר או בדפי נייר להריסה. על אחד הניירות, הנושא חותמת רשמית, כתוב: "כל ארם ויחידת עובדים חייבים לציית לרשויות העיר". בייג'ינג היא המרכז של שבעה משמונת הבנקים בסין, ומצויות בה 28 חברות של ניירות ערך ומשרדים המייצגים כמאה מוסדות פיננסיים זרים. השטח המשרדי כה קטן, שחברות פיננסיות רבות מעדיפות לפעול בבתי מלון ובבתי הארחה, במקום לשלם דמי שכירות גבוהים מאד. הביקוש הרב ושאיפתה של בייג'ינג להפוך לבירה הפיננסית של סין, הניעו את פרוייקט בינוי רחוב פיננסי, שבביצועו הוחל ב־1993 על ידי הריסת 980 בתים.

התוכנית, המכונה בפי כל "הוול סטריט של סין", כרוכה בהרס 2,000 בתי מגורים נוספים ו־60 בניינים אחרים במשך השנה, ובבניית 214,000 מ"ר שטח מסחרי, לרבות שלושה גורדי שחקים ותחנת משנה גדולה לחשמל. לטווח ארוך כוללות התוכניות בניינים ממוחשבים, אולמי מסחר חדישים לסחר במניות, סחורות־עתיד, זהב, מטבע זר ואשראי בין בנקים. לדברי פקידים, נחתמו למעלה מעשרה הסכמים עם חברות זרות, שהתחייבו להשקיע מיליוני דולר בפיתוח. התוכנית כוללת גם מרכזי קניות, מועדונים, מסעדות ושאר הדרושים לרובע פיננסי. בנייני המגורים היחידים יהיו דירות פאר לנסיכי השוק, שמחירן יהיה מחוץ להישג ידם של תושבי בייג'ינג.

חנות כליבו מפוארת, בבעלות חברת פארקסון המלזית, כבר נפתחה ליד המשרד הראשי, המרשים באותה מידה, של הבנק העממי (הבנק המרכזי של סין). שניהם נשקפים אל שדרת השלום הנצחי, הכביש הראשי התוצה את הבירה ומחבר את מרכזי המפלגה הקומוניסטית והממשלה עם כיכר טיאננמן.

עובדים גם במוצאי שבת

עבודת הבנייה מתנהלת ללא הפסקה ונמשכת אפילו במוצאי שבת בלילה, לאור זרקורים. פועלים באחד הבניינים הגבוהים אמרו, שהם עובדים שתי משמרות, מבוקר השכם ועד חצות, בלי ימים חופשיים, ומשתכרים כ־200־400 יואן (23־46 דולר) בחודש. רובם באו מחוץ לבייג'ינג ומתגוררים בחדרים משותפים בתים נמוכים ליד אתרי הבנייה.

שטחים שנוקו מבתים ומוקפים גדרות ברזל מגולוון, ממתינים לבנייה החדשה. הרחבות הסמוכים אליהם, מהעתיקים ביותר בבייג'ינג, נשארו כמות שהם – שדרות עצים ואריזים לרעש. "משפחתי מתגוררת כאן דורות. איננו רוצים ללכת מפה. אך ככה זה, אין מה לעשות", אמרה זקנה שטיילה ברחוב כזה עם נכדה. גבר צעיר, שטייל עם בנו, אמר: "אין לנו ברירה. זה לא כמו בחו"ל. הבית והשטח אינם שייכים לנו אלא לחברה הממלכתית בה אני עובד. המדינה רשאית להרוס את כל הבתים האלה. כבר אין שוויון בסין. הדבר היחיד שנחשב כיום הוא כסף. הסוציאליזם של ילדותי חלף לו".

(רויטר)

עורכת עדה סער

עכשיו שלושים

החיים שלנו חשופים מאד

ערה שלום,

אני כותב לך כמי שעורכת את הדף הזה, שדרכו אני מנהל את החיים שלי. אני רוצה להתייעץ, לשתף, שהרי בסופו של דבר אתם עושים בעיתון מה שאתם רוצים.

אנחנו, נעמה ואני, הגענו למצב שאנחנו מנהלים את חיינו דרך העיתון. מתקשים להגיד, מתקשים לספר אחד לשני, אז מחכים בקפדנות ליום שלישי בבוקר ליד בניין המערכת בתל־אביב, לקחת את העיתון ולקרוא את המדור. לשמוע מה שאי אפשר בבית.

אתמול פגשתי עוד מטורף שמחכה כל שבוע ל"עכשיו שלושים", ושוחחנו קצת על הגיל הזה של שלושים ומשהו. הוא הזהיר אותי שארבעים ומשהו הרבה יותר קשה, ופלט משהו על שינויים הורמונליים.

את מבינה, בשביל לשמוע מה קורה אצל אשתי, אני צריך לנסוע למערכת העיתון, לקרוא את המדור הזה ואחר כך לחזור הביתה מבואס מהמצב. לפגוש אותה בבית צובעת, מנגנת, כותבת, קוראת ועסוקה בהכל, חוץ מכבשנינו כאמת.

ועכשיו אחרי הריון שנגמר בהפלה, זו לא הנערה שהיכרתי. מעניין מה שהריון עושה לאשה, ומעניין מה האימהות תעשה לה, כשהיא תתגשם ביום מן הימים. יש משהו מפחיד בהרפתקה ההריונית הזו, והכוח שאנחנו משקיעים בכך, והמתח סביב העניין והמבטים המקנאים אל האבות המשוטטים עם עגלות התינוקות שלהם בשכונה, כמעט מבלי לחשוב שגם היציאה הזו אל רחובות השכונה השוממים בשבת בבוקר היתה מלווה בוויכוח של 'קח קצת את הילד כדי שאוכל לישון טיפ־טיפה'.

וגם אני מישתנה, מסרב לקבל את השינויים שתורץ בנו הזמן. לא, שלא תחשבי שאין לנו רגעים טובים. אבל מעבר לתפאורה הזו של הבית ומה שמתרחש על הבמה הקטנה שלנו, יש גם את מאחורי הקלעים.

מעניין איך את מתארת לעצמך את מה שאני עובר, כי נעמה היא המככבת אצלך, והיא זו שמשתפת הרבה יותר את כולם כמה שקרה לה.

מה דעתך עדה? אובייקטיבית, תצאי לרגע מהראש של עורכת, תיכנסי לראש של בן אדם. המכתב הזה, אני מבקש שתקראי אותו ברצינות, ושגם תפרסמי אותו. שכולם יידעו מה קורה לי, כי ממילא החיים שלי ושל נעמה חשופים מאד.

מחכה לתשובה,

ערן.

...

בלילה האחרון לא היה לי טוב עם נעמה. כבר בלילה ידעתי, שעל הבוקר אתקשר לשולמית, זו שעובדת במשטרת הגבולות בנמל התעופה. התרגשות שכמעט שכחתי את טעמה, אחזה בי כשחייגתי את מספר הטלפון של שדה התעופה, ועוד יותר כשביקשתי באדיבות את שולמית. כמו ילד קטן שמקבל צעצוע שכל־כך רצה.

"מה שלומך?"

"ככה".

"מה קרה?" אמרתי, כשאני שמח שהיא לא עושה הצגות.

"תתקשר עוד עשר דקות".

"בסדר".

— — —

"את שולמית".

"מה קרה?"

"רוצה לפגוש אותך".

"מתי?"

"כעת. לבוא לשדה?"

"לא, ניפגש אצלי בבית".

"מתי?" הרגשתי שאני בבילבול גדול, ולא הצלחתי לקלוט שברי מילים וקטעי משפטים שלה.

"אני יוצאת בעוד חמש דקות...יש מפתח מתחת לעציץ... תחכה לי במיטה... אני מתגעגעת, יוצאת מדעתי, סע סע כבר, אני לא רוצה לבזבז את הזמן בטלפון".

להט בלתי מוכר לי, מחמיא, גורה, לא משאיר לי ברירה. טעם של סכנה.

...

אני מחכה לה בדירתה כבר למעלה משעה, ולא עונה לטלפון שמצלצל כל כמה דקות. אני סורק את מראה הבית. היא קוראת ספר, המיטה שלה הפוכה, אני מנסה לזהות אם זו מהפכת גבר ואשה, או אשה טרודה, מנסה להבין מתוך החפצים וממה שיש שם, מה עובר עליה.

אני חושב שיש מידה מסויימת של חטטנות, בבדיקה הבלשית שאני מבצע בחדר כליכך פרטי של בחורה, שנתנה בי אמון מלא והכניסה אותי אל ביתה.

שטפתי את הכלים במטבחון, וסידרתי קצת את השולחן הקטן שבפינה. החלטתי שלצלצול הטלפון הבא אענה.

היא נכנסה כמו רוח סערה. השילה מעליה את התיק ושקית הניילון, ובאה אלי בצעדים מהירים. התחבקנו והרגשנו את הלב המשותף, מאיים להתפרץ.

"שלי דופק בגלל שרצתי",

"ושלי דופק בגללך". ריח הזיעה שלה נעים לי מאוד.

"על מה אתה חושב?"

"על ריח הזיעה שלך".

"מגעיל?"

"לא, נעים מאוד".

"אלך להתקלח"

"לא, אין צורך".

"בוא, אני הולכת להתקלח, רוצה להצטרף?"

"כן".

בילינו בערך שעה בתוך המקלחת, שהפכה להיות לשלולית, והמים שורמו מתחת לסף הדלת ובטח כבר הגיעו לרחוב. ניגבנו אחד את השני.

מה קורה אצלך בבית? כמה זמן עבר מאז שנפגשנו? כמה ילדים יש לך כבר? איך אתם בבית? אתה יפה".

"ואצלך?"

"אני חושבת שצריך לאספו אותי. אין בי מנוחה, והשקט שאני מפגינה כלפי חוץ עולה לי בבריאות. לאן נעלמת לי לכל כך הרבה זמן?".

ערן פירסטנפלד

ירוק יותר.

עונת הקימחון והחילדון

סוף חודש מאי תחילת חודש יוני היא תקופה של טיפול אינטנסיבי בגינה, שכולל גיזומים, דישונים וריסוסים, ועדיין אפשר לבצע שתילות של צמחים רב־שנתיים ופרחי קיץ עונתיים.

הקדימו פקיחת עין לריסוסים. מוטב להביט בצמחים פעם ביום או יומיים, ולבדוק צמחים רגישים במיוחד לפני הופעת כנימות או מחלות עלים שיחייבו טיפול יקר ולא תמיד מוצלח בריסוסים. וורדים רכים רגישים לקימחון ולחילדון. עם הופעת סימנים ראשונים של תפטיר לבן על גבי העלים – קימחון, או נקודות צהובות על גבי העלים – חילדון, או נקודות ארומות קטנות בחלק התחתון של העלים, יש לסלק את העלים הנגועים לשקית, ולהעבירה מיד לפח האשפה.

אם נצליח לגלות את המחלות לפני שהן התפשטו על פני כל השיח, נוכל על ידי סילוק חלק קטן מהעלים להיפטר מהמחלה, ולא נצטרך לרסס באופן עיקבי מספר פעמים עד להבראת הצמח. מנסיוני, כנימות מגן ובעיקר כנימות קימחיות וכנימות עלה המופיעות בעיקר באביב, ניתן לסלק על ידי שטיפת העלים בסילון מים חזק מספר פעמים.

כמובן ששטיפת העלים לא תיעשה בשעות בהן יש קרינת שמש ישירה על העלים. אם לא הצלחנו בדרך זו לסלק את הכנימות, יש לרסס את הצמח.

צמחים ששורדים בבית, והם בדרך כלל לא יותר משורדים, בעיקר בגלל מחסור באור ועודף מים, או צמחים הגדלים בעציצים במרפסות, כדאי לסובבם מעט לפעם, כך שבכל פעם חלק אחר מן הצמח ייחשף לאור.

אסור לנקות ולשקם צמחים שסבלו ממחסור באור על ידי חשיפה מיידית לשמש, שכן הצמחים בדומה לאדם שיוצא להשתזף במשך יום שלם בחוף הים לאחר תקופת החורף וללא הגנה, פשוט יקבלו כוויה. לכן יש להרגיל את הצמחים בהדרגה ליותר ויותר אור. צמחים כמו פיקוס, פילודנדרום, מיני שפלרות, דרצנות, קרוטונים בגוניה ועוד, ניתן לגדלם לאחר איקלום, כמעט בשמש מלאה, או לפחות בחצי שמש, כלומר מפנה מזרחי, מערבי או מפנה דרומי המוצל בשעות הצהרים.

ניתן להעביר בתקופה זו צמחים מעציץ קטן לעציץ גדול יותר, כאשר הצמח נמצא באותו עציץ מספר שנים, ורוצים לחרש את מצע הגידול שלו, למשל עקב בעיית המלחת המצע, אם על ידי דישון או כתוצאה ממלחים שונים במי ההשקייה.

בכל מקרה של העברה, יש להשתמש בתערובת מתאימה או בטוף. לא מומלץ להשתמש באדמת גינה, שאיננו יודעים אילו מזיקים ומחלות היא מכילה. אין טעם להעביר צמחים קטנים לעציץ גדול סתם כך, כמו צמח בעל שורשים קטנים בעציץ גדול, עלול נזק השקייה־יתר לסבול מבעיות של עודף מים בקרקע.

מיקי לוז

ספר לבני עשרה

שמן זה אופי

קצת דברים טובים אך לצידם יש גם אכזבות. אבל נועז הוא ברנש אופטימי, לרדרו החיים יימשכו, ולפיצה יהיה גם להבא טעם נהדר.

למרות שהגיבורים מתנהגים בצורה אינטליגנטית ובוגרת, הספר מתאים גם לבני 10. ילדים בחטיבת ביניים ייהנו ממנו מאד.

שתוק, שמן

אורן ציבלין
הוצאת כתר

בועז הוא ילד שמן, מה זה שמן? הר: יש המון מגרעות בלהיות שמן, אתה מתבייש ללכת לים, קשה לך לשרוך נעליים, אתה כל הזמן רעב, אוכל המון והכל צוחקים ממך. לועגים לך. קוראים לך שמן, כי אתה שמן.

ויש גם יתרונות. כיוון שממילא מעליבים אותך וקוראים לך שמן, אתה מתחסן, לא מתרגש, לא נעלב, ואז אתה יכול להרשות לעצמך למרוד במוסכמות, לתקן עוולות, להתייצב מול כל הכיתה, לצפצף – או להעמיד פנים שאתה מצפצף – על מי שנגדך.

בועז אמנם שמן אבל לא אומלל. יש לו משפחה רגילה, תומכת, ההורים בסדר גמור, נודניקים במידה סבירה. אח גדול ומרגיז ובמידה סבירה פלוס). כמה חברים טובים, שהוא בהחלט מסתדר איתם, רוב הזמן. הוא תלמיד טוב, לא דגרן, לא מתחנף למורים, אבל מסתדר איתם. הוא – לפי הגדרתו – שמן סימפטי, בעל מודעות חברתית ושליטה חולנית במצעדי MTV, בעל חוש הומור, רגיש, אינטליגנטי, משתגע על פיצה. גם על ארטיק שוקולד. בכלל על אוכל.

הספר כתוב בהרבה חן והומור, בשטף ובקצב המאפשר קריאה בלי הפסקה. שפה עכשווית, קצת סלנג, אבל לא יותר מדי. הרבה אקטואליה, שאולי תקשה על הדורות הבאים להבין למה הכוונה, אבל ילדים של היום גנובים עליה. למרות שהסיפור מובא בגוף ראשון, יש בו עלילה והתפתחות מלאים מתח. יותר מאשר עלילות בועז השמן, זהו סיפור של שנת לימודים, בכיתה ו' אחת, ברמת־גן.

סיפורם של רותי ושל איציק, סיפור על ידידות, על שינאה ואהדה, על מעילה באמון, על יחסים בין הילדים בכיתה, בין ילדים ומורים, בין ילדים והורים. אחד הספרים הבודדים שלא מורגשת בו הדיעה של המבוגרים. הם קיימים, מדברים, קובעים, מכריעים, מטיפים – אבל כך זה מוצג לקורא מנקודת ראותו של בועז, המספר, ולכן המבוגרים, ההורים בעיקר, אינם מצטיירים כחכמים, צודקים, מסבירים ומכוונים. להפך, לרוב אי אפשר לסמוך עליהם, אם כי יש בהם תועלת.

יש בספר הרבה אוירה, יש בו עלילה מתפתחת בצורה מאוזנת ומרתקת, יש סודות המתגלים מדי פרק, האנשים בו מישתנים, שוגים, חוזרים בהם, משקרים ומתנצלים. מי שמצפה לסוף טוב, למשל לדיאטת פלא שתשיל מבועז 15 קילו ותהפוך אותו למהיזהי חתיך – שיילך לספרים אחרים. כאן הסוף זה לא ממש הפי אנד. בפרקים האחרונים קורים

ספר לילד

ציפור כחולה וגדולה

נועם והעפיפון

מרסלה לונדון
הוצאת הקיבוץ המאוחד

ליל קיץ אחד חלם נועם על עפיפון. עפיפון גדול וכחול, דמוי ציפור ענקית. למרבה המזל היתה לאבא חופשה, והוא גם ידע לבנות עפיפונים, כי סבא היה אלוף השכונה בתחרות עפיפונים. הם בנו איפוא ביחד עפיפון ענקי, דמוי ציפור גדולה, כולה כחולה, ורק מקור לה ארום, כמו אמיתי, ועיניים שממש הביטו בנועם. וזה היה העפיפון היפה ביותר שנועם ראה מעודו. זה גם היה העפיפון הקל ביותר והנייר ביותר, והוא נסק מעלה מעלה, והציפור כאילו התעוררה לחיים וביקשה מנועם לשחררה.

סיפור מלבב, כתוב בפשטות ובחן, נע על הקו הערוך בין מציאות ודמיון, עם סוף מפתיע ואופטימי. לבני 3־6, ורצוי להתכונן שיבקשו עפיפונים.

האיורים של הלה חבקין ערניים מאד, משלימים כסיפור ומשלימים את המסופר בו.

צב"ש

עיצוב כלים ומפות תואמות

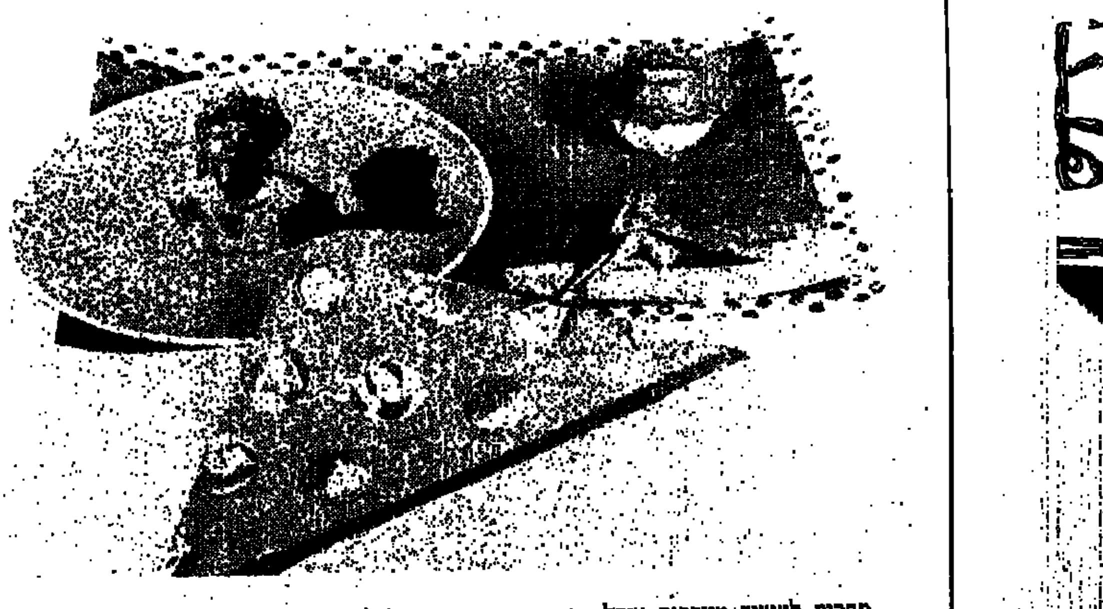

תחרות לעיצוב מערכות אוכל ומפות תואמות, נערכה לאחרונה בחסות מפעל "נעמן פורצלן". בתחרות השתתפו סטודנטים מהמגמה לעיצוב טקסטיל ב"שנקר", וסטודנטים מהמחלקה לעיצוב קרמי ב"בצלאל". הסטודנטים התבקשו לעצב כלים, מפה ומפיות בסגנון עכשווי, בהתייחס לדגמים הבסיסיים הלבנים של חברת "נעמן פורצלן" ולהתאים את העיצוב לכלי.

במסגרת הפרוייקט שנקרא "טריטוריה אישית", נתבקשו הסטודנטים משתי המגמות להתחלק לקבוצות חשיבה ועבודה, למטרת עזרה ולימוד הדדי בעת ההתמודדות עם התחומים השונים – קרמיקה וטקסטיל. הכלים מוצגים כיום בחנות "נעמן פורצלן" שבאוורי חן (במבואות תל אביב), והקהל מוזמן לבוא, לחוות דעה ולהשתתף בבחירת הדגם המוצלח.

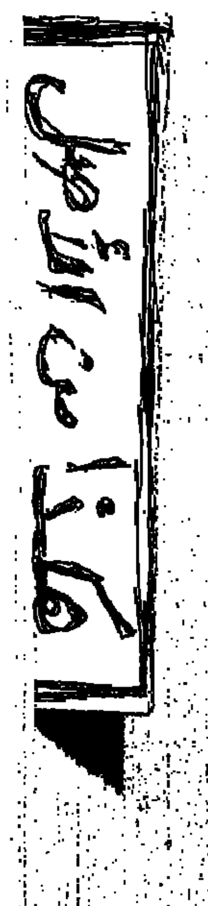

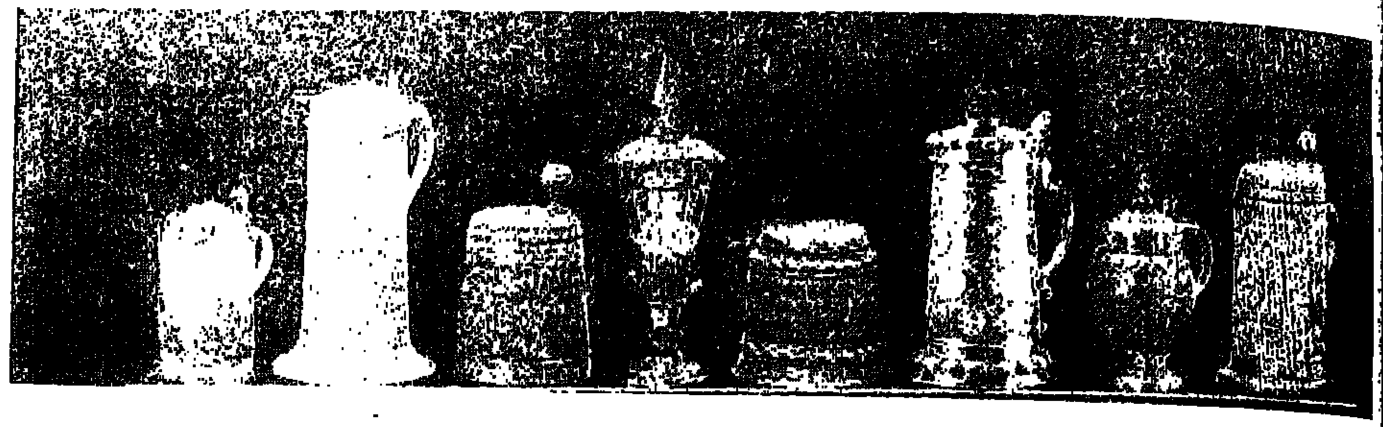

בישול עם בירה

בירה היא מוצר פרה־היסטורי. תהליך היווצרותה טבעי, ויכול להתרחש מצירוף אירועים שיגרתיים. נניח שגרגרי שעורה שנשמרו לצרכי טחינתם נרטבו והפכו לדייסה, או לבליל וסוג, הבליל התחיל לתסוס, התקבל משקה, ומי שטעם ממנו הרגיש על הגוגה. הטעם אמנם מר, אבל זאת מרווה ונעימה, המשקה מרווה וגם משביע, מרומם את הנוח, מדרבן לשיר ולצחוק. ככה זה התחיל, כנראה, על כך מסופר באחד הפרקים הראשונים של "ספר הבירה", בהוצאת ספריית הבישול של רות סירקיס, מיד אחרי מילון למושגי בירה, ומיד לפני האינפורמציה ממה עשויה בירה, מהי אומנות הייצור שלה, סודות האיחסון, ההגשה והמזיגה וקצת התמצאות בין כוסות המתאימות לבירה. זה החלק הראשון, המוקדש למידע כללי.

החלק השני – והוא הנ חונו של הספר – קטן בבישול עם בירה, מסתבר שאפשר להכין: חטיפים ומאכלי ..., מרקים, מאכלי דגים, עופות ובשר, ואפילו מאכלים מתוקים. לעמים רבים, שהבירה היא אצלם למשקה לאומי, יש גם מאכלים ייחודיים המוגשים לידה. בוולש זהו "רריביט", טוסט ... גבינה ובירה, בבלגיה מכינים את הגופרה ... מבצק על בסיס בירה. בדנמרק אופים פשטידה ... לבן, גבינה, פטריות ובלילת בירה. הפונדו השוויצרי לא חייב להיות על בסיס של יין, גם עם בירה ... הצרפתים משתמשים בבירה למרק בצל, איך לא. באנגליה משפרים דגים במעטה בצק בירה. הברווז הצכ"י ממולא בכרוב טרי, ואפוי ברוטב בירה. לנזיד סקנדינבי מוסיפים בכוס בירה בהירה, וכן ל"פלמנגו" – תבשיל ... נוסח בלגי.

כל אלה ועוד הם מתכונים שזהותם הלאומית לא ..., מובאים בספר הבירה, שהוא מאד אסתטי ועשיר בצילומים ובאיורים של כלים עתיקים. ספר בישול למי שאוהב בירה וגם למי שיש לו ספרית בישול ואוהב ... עוד.

צב"ש

מתכונים עם בירה – מתוך הספר:

גביניות בבצק בירה

קל להכיל חטיפים פיקנטיים אלה, המתאימים להגשה עם בירה צוננת. אלה הן קוביות גבינה עטופות בבצק בירה, ומטוגנות עד לפריכות. במקום קוביות גבינה אפשר להשתמש בפטריות, פרחי כרובית מבושלים, זיתים לחם ועוד. אפשר לגוון את הטעם על־ידי הוספת תבלינים שונים לבצק.

1 כוסות קמח

1 כוס שמן

1 כוס בירה בהירה

1/4 כפית מלח

קורט פלפל

1 כפית פטרוזיליה קצוצה

שמן לטיגון עמוק

200 גרם גבינה צהובה, בגוש אחד, מסוג אמנטל או אדם

(או כל דבר אחר שרוצים לטגן בבלילת בירה)

מערבבים היטב את הקמח עם השמן, הבירה, המלח, הפלפל והפטרוזיליה, עד שמתקבלת בלילה אחידה. אפשר לשנות את טעם הבלילה על ידי תוספות, כמו חומרים, טימין (שרנית), חרדל או מעט רסק עגבניות.

מניחים בצד עד שהעיסה תתפח קלות, למשך כ־20 דקות. לפני ההגשה חותכים את הגבינה לקוביות של 2 ס"מ. מחממים היטב את השמן. טובלים את הקוביות בבלילה ומטגנים בתוך השמן חם עד שהן מזהיבות יפה. מגישים חם, בתוספת עלי חסה מסוגים שונים וצנוניות טריות.

"שבלולי" גבינה ובירה

חטיפים עשויים בצק בירה, מתקבלים בצורת "שבלול" ומכילים גבינה פיקנטית. הם מהירי הכנה, מצויינים לאירוח והולכים טוב עם בירה.

100 גרם גבינה צהובה פיקנטית

1/4 כוס חלב

1/4 כוס בירה בהירה

2 כוסות קמח תופח

1/2 כפית אבקת אפייה

2 ביצים

מלח, פלפל

שמן לטיגון עמוק

מרסקים או מגררים את הגבינה. שמים את הגבינה המגוררת במעבד מזון עם להב מתכת. מוסיפים את החלב, הבירה, הקמח ואבקת האפייה. מפעילים לכמה שניות. מוסיפים את הביצים בזו אחר זו, מתבלים בקורט מלח ופלפל ומפעילים עוד דקה או שתיים עד שנוצר בצק חלק וסמיך למדי. אם הבצק סמיך מדי, מוסיפים עוד כף בירה, אם הוא נוזלי מדי מוסיפים עוד כף קמח, ומפעילים לכמה שניות.

מחממים שמן לטיגון עמוק במחבת גדולה. עומק השמן צריך להיות 7־5 ס"מ. מעבירים את הבצק לשקיק זילוף בעל פייה עגולה וצרה. מזלפים את הבצק לתוך השמן החם ויוצרים "שבלולים" בקוטר של כ־7 ס"מ. מטגנים משני הצדדים עד להזהבה. מוציאים בכף מחוררת ומניחים על גבי מגבת נייר לספיגת עודף השומן. מגישים חם.

דג פורל בבירה

דגי הפורל המתבשלים בבירה מתקבלים עדינים מאוד, והוספת התבלינים מעניקה להם טעם מיוחד. המנה קלה להכנה ומתאימה להגשה כשהיא חמה וגם כשהיא קרה.

2־3 דגי פורל מנוקים ומוכנים לבישול

5 כוסות מים

1 כוס בירה בהירה

1 כפית מלח

1/8 כפית פלפל

2 עלי דפנה

3 ניצני ציפורן

10 גרגירי חרדל

4 גרגירי פלפל אנגלי

1 בצל

3 גזרים

1 גבעול סלרי

שוטפים את הדגים במים זורמים ומנקים גם את חלל הבטן. מנערים את עודף המים ומייבשים במגבת נייר. שמים את המים בסיר גדול ושטוח ומוסיפים את הבירה והתבלינים. פורסים את הבצל לטבעות, קולפים את הגזר וחותכים לפרוסות ומוסיפים אל הסיר יחד עם הסלרי. מביאים לרתיחה, מנמיכים את החום ומבשלים את הציר 10 דקות. מסדרים את הדגים בסיר, מכסים ומבשלים במשך כ־20 דקות.

מוציאים את הדגים מהסיר בכף מחוררת גדולה, ומניחים על צלחת הגשה נאה. מגישים עם סלט חסה ועגבניות וחתוכות לקוביות.

הערה: אם רוצים להגיש את הפורלים כשהם קרים, מסדרים אותם בתוך כלי מאורך, מכסים את הדגים בציר, ואת שארית הציר יוצקים לכלי נפרד. מכסים את שני הכלים ושומרים במקרר עד להגשה.

כדורי בשר ברוטב בירה

מנה עיקרית משפחתית, קלה מאוד להכנה, לא יקרה וטעימה ביותר.

כדורי הבשר:

4 פרוסות לחם לבן או 2 לחמניות

500 גרם בשר טחון

2 ביצים

1 בצל

צרור קטן פטרוזיליה

3 כפות שמן

מלח, פלפל

רוטב:

50 גרם מרגרינה

3 כפות קמח

1 כוס בירה בהירה

2 כוסות מרק בשר צח

1 בצל קטן

מלח, פלפל, פפריקה חריפה

1 כף סוכר חום

2 כפיות מיץ לימון

אגוז מוסקט מגורר

שורים את הלחם או הלחמניות ל־10 דקות במים. סוחטים היטב, מפוררים ומערבבים עם הבשר הטחון והביצים. קוצצים דק מאוד את הבצל ואת הפטרוזיליה. מחממים במחבת את השמן ומטגנים בו קלות את הבצל והפטרוזיליה. מוסיפים את הבצל והפטרוזיליה אל תערובת הבשר. מתבלים במלח ופלפל ומערבבים היטב.

להכנת הרוטב: מחממים את המרגרינה בסיר ובוזקים את הקמח. מכינים רביכה כהירה. מוסיפים את הבירה והמרק ומערבבים. קוצצים דק את הבצל ומוסיפים לרוטב. מתבלים בתבלינים לפי הטעם. מכינים מתערובת הבשר כדורים קטנים ומבשלים בתוך הרוטב כ־25־30 דקות, בסיר מכוסה, על אש קטנה. אפשר לטגן תחילה את הכדורים ואז לבשלם ברוטב. מגישים חם עם אורז מבושל.

פרפה בירה מאלט

למי שאוהב בירה מאלט (בירה שחורה), מוצע כאן קינוח קציפתי, בעל מירקם של מוס קליל.

1 כוס שמנת להקצפה

1 כף אבקת סוכר

1/2 כוס בירה שחורה מאלט

2 ביצים מופרדות, לחלבון והחלמון

4 כפות סוכר

1/2 כף אבקת ג'לטין ללא טעם

קליפה מגוררת מחצי לימון

1/4 כפית קינמון

מקציפים את השמנת ואבקת הסוכר עד שנוצרת קצפת. שומרים במקרר. מתקינים סיר כפול: שמים סיר בינוני בתוך סיר יותר גדול ובו מים רותחים. יוצקים לתוך הסיר העליון את הבירה, החלמונים והסוכר, ומקציפים במקצפה חשמלית ידנית עד שנוצר קרם סמיך. מרככים בספל את אבקת הג'לטין ב־2 כפות מי־ברז, מוסיפים לקרם ובוחשים.

מסירים מהחום, מתבלים בקינמון וקליפת לימון ומניחים בצד לצינון. מקציפים את החלבונים ומקפלים אותו לתוך הקצפת. מקפלים את הקצפת בזהירות לתוך קרם הבירה. יוצקים לתוך כוסות הגשה יפות ומקררים במקרר עד להגשה. מקשטים בעלי מנטה ומגישים קר.

עניינים

מרכז תצוגה למטבחים מאיטליה

חברת "דלתא שיר" מקבוצת דלתא, יבואנית ומשווקת רהיטים, חנכה מרכז תצוגה לרהיטי ולמטבחי "אפטי", מתוצרת איטליה, בהרצליה פיתוח (רח' מדינת היהודים 103). במרכז מוצג מבחר גדול של מטבחים בעיצובים חדישים, במבחר גדלים, עיצובים וצבעים.

בתצוגה ניתן לראות משטחי מוזאיקה וכיורי מוזאיקה אינטגרליים, דלתות מתרוממות ודלתות בעיצובים יוצאי דופן, משטחי עבודה עמידים מעץ, דלתות מפורמייקה מכופפת ל־4 כיוונים ובצבעים שטרם יובאו לישראל, תנורי אפייה בעלי דלתות חזית קעורות (יחודי בעולם), ארונות לקולטי אדים מזכוכית מחוסמת ועוד. בנוסף לצבעים הקלאסיים, מוצגים במרכז גם מטבחים ואביזרים בצבעים החדשים "החמים", על פי האופנה העכשווית של המעצבים האיטלקיים וקו "החזרה אל הטבע". מוצגים גוני עץ דובדבן המשולב עם צהוב עז, עץ טבעי משולב בצבעי סלמון וורודים וכרומה.

במקביל פתחה החברה מרכז שיווק ארצי ומחסנים במושב רישפון. במרכזו הגדול (1,000 מ"ר), ניתן לרכוש בשיטת "קאש אנד קארי" (ראה, בחר, שלם וקח) את רוב מוצרי היבוא של החברה, ובהם רצפות פרקט מתוצרת "קארס" (שוודיה), ארונות קיר ומזנונים להרכבה עצמית מתוצרת "בייפק" (גרמניה).

נעליים להתעמלות עם מדרגות

בימים אלו החלה חברת אויה (ארה"ב) לשווק בישראל נעלי אירוביקה חדשות – "סטפ 535" המיועדות להתעמלות אירובית המתבצעת עם מדרגות. הנעל הינה קלה ביותר, עם טכנולוגיה שהינה פטנט בלעדי של חברת אויה הבולמת זעזועים. בסוליית הנעל מורכב קפיץ אומגה המאפשר יכולת ניתור גבוהה יותר למתעמלת. נעלי "סטפ 535" משווקות בצבעי לבן־בורדו. מחירן: 285 שקלים.

נטול עץ ב־29 גוונים

חברת "גרפיטי" העוסקת בשיווק ישיר של מכשירי כתיבה וציור משרדי, תייבא השנה כ־200 טונות נייר צבעוני – פופ־סט נטול עץ, ב־29 גוונים. השימושים בנייר זה הם רבים ומגוונים, החל מהדפסת חומר על נייר צבעוני שמושך יותר תשומת לב, הזמנות לאירועים שונים, צילום חומר משרדי שמאפשר תיוק נוח יותר ע"י חלוקה לצבעים. "גרפיטי" משווקת את הציוד המשרדי באמצעות קטלוג (בהזמנה טלפונית). נייר צבעוני "פופ־סט" נמכר במחיר של 22.61 שקלים לחבילה של 500 דפים, בגודל פוליו או A4.

עם חיוג לטלפון 177־022־9177, או פקס' 9178־022־177 (ללא תשלום), הציוד מגיע ישירות למזמין מאחד מ־4 מרכזי ההפצה של החברה בתל אביב, חיפה, ירושלים ובאר שבע.

אבקה שמחדשת בגדים

מוצר אמריקני לחידוש והלבנת כביסה, משווק בימים אלה בישראל: "קלורקס 2". תהליך ההלבנה מרענן את הצבעים ושומר על צבעוניות האריגים. ניתן להשתמש באבקה בכביסת־יד או במכונה. ממיסים את האבקה במים ולאחר מכן משרים את הבגדים. כאשר הבגד דורש ניקוי יסודי, מגדילים את כמות האבקה ומשרים זמן ממושך יותר. יש שתי צורות אריזה: אבקה בקופסה, ונוזל במיכל פלסטיק. מחיר: 15 שקלים.

טלוויזיה

06.30 חדשות בעברית ובערבית
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 בוקר טוב – פירוט שידורי הבוקר
08.05 שעת כושר
10.15 קשר משפחתי
10.45 אבא לעניין – סדרה קומית
14.00 רכבת ההפתעות – סרטים מצוירים
14.15 הי בינבה
14.30 העמק הסודי – סדרת הרפתקאות קומית
15.00 חרש בעיניים – מאיה להם ואריק לבנה מגישים תוכנית אקטואליה
15.30 פינג פונג – אולפן חי
15.35 תום וג'רי – דור ההמשך
16.00 חדשות
16.05 פינג פונג – אולפן חי
16.15 אורהי דין – בית משפט של ילדים
16.50 פינג פונג – אולפן חי
17.00 ערב חדש – מנחה: ישראל סגל
17.30 פינג פונג – אולפן חי
17.35 וורח'יוד – סדרת דרמה קודית
17.55 פינג פונג – אולפן חי
18.00 היה'קליף – סדרה בהמשכה
18.05 פינג פונג – אולפן חי
18.15 החדשות באנגלית
18.30 אפרופו – דיון בענייני השעה
19.00 חדשות
19.30 משפחה קוסבי – סדרה קומית
20.00 מבט – חדשות, שבשבת
20.55 ההגרלה השבועית של הלוטו
21.00 רוזאן – סדרה קומית
21.25 שיחת ועידה – עם ניסים משעל
22.00 כוח ארום – הסרט השני בסדרה שכתב וביים חיים יבין, רזי אבן גיאב, אחד המשכילים הצעירים ברצועה, ישב יותר משש־עשרה שנים בכלא הישראלי על השתייכות לארגון עוין. הוא מחנוך להסכם בין אש"ף לישראל ואינו מהסס לפתוח ביקורת על ישראל ואש"ף כאחד. בשיחה אתו אפשר לעמוד על המצוקה, על החיכוכים ועל הציפיות של חושבי עזה לקראת בואו של ערפאת
23.00 שעה לחצות – חדשות הלילה
23.05 בנוח – סרט קולנוע בבימוי ובכיכובו של וודי אלן. פילדינג מליש, אמריקאי משועמם, נקלע באורח מוזר לסאן מרקוס, רפובליקה בננות נידחת בדרום אמריקה
00.25 פסוקו של יום

ערוץ 2

14.00 פלטפוס – עידן אלתרמן ואבי גרייניק משתוללים על המרקע
14.05 בובוזים – צרכנות לנוער
14.30 תחת שמי אפריקה – סדרת הרפתקאות חדשה בכיכובם של קתרין באך ורובדם מיצים
15.00 ילדי הקשת – מגזין
15.30 סייק ואנג'לו – סדרת דרמה בדיונית
15.30 דאפי דק
16.00 היפים והאמיצים – אופרת סבון
17.00 החדשות
17.05 זהרוה – (שיח)
18.00 אלף – סדרה קומית
18.30 חוף פרדייס – סדרה על חיי חיירים
19.00 רוק שוק – שעשועון רוק נושא פרסים
19.30 מי הבוס? – סדרה קומית
20.00 החדשות
20.30 גלגל המזל – שעשועון בהנחיית אפרת רוחם וארז טל
21.00 התוכנית של דן מרגלית
22.10 NYPD – סדרת המשטרה החדשה

של סטיבן בוצ'קו. ריוויר קרוסו הוא הבלש ג'ון קלי, שבגיל 28 הגיע לדרגה גבוהה מאוד. הקריירה שלו באה על חשבון נישואיו וסביאה לפירוד משותפו הוותיק. דניס פרנז הוא בלש וותיק וקשוח, ספיקוביץ' בעל הפה הגדול הולך ומסתבך בצרות שמחריפות את בעיית השתייה שלו. שש שווה ונישואין לשוטר. היו, כפי הנראה, קשות מנשוא ללאורה קלי, עורכת דין צעירה ויפהפייה שמתגרשת מגזן לטרות אהבתה אליו, ועוד
23.00 מקום קטן – הר עמשא
23.30 החדשות
23.35 מגזין הספורט העולמי של ג'ילט

רדיו

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה – שעה ראשונה
07.07 לקום עם מוסיקה – שעה שנייה
08.05 לקום עם מוסיקה – שעה שלישית
09.00 תוכניות הבוקר של קול המוסיקה – ג. סופאם: סונטה לחמישה (לונדון ברוק); באך: חמישה־עשר פרלודים ושתי פוגות (גלן גולד); ראמו: אוקראון (בלט במערכה אחת) (ר. שורד – בריטון/ א. מלון, נ'. פלדמן – סופראן/ ד. ויס – קונטרטנור/ ם. לפלויי – טנור/ אוסמבל קולי וכלי ליזאר פלוריסאן/ וו. כריסטי); ה. אורריסן: וריאציות על נושא מאת פ. קופרן (החזי הקאמי של רדיו הולנד/ ד. פורסלין); מוצרט: שלישיית פסנתר בסי־במול מז'ור, ק. 502 (שלישיית פורטה פיאנו . מלנודן, בכלי התקופה); שוברט: סימפוניה מס' 4 בדו מינור (הטרגית) (הוובר באור, בכלי התקופה/ ד. נורדן); רביצי: נוקטורנים בגרסה של רוול לשני פסנתרים (ס. קומבס – וב. סקום); היידן: סימפוניה מס' 15 ברה מז'ור (תזי היידן האוסטרו־הונגרית/ א. פישר); בטהובן: רביעיית כלי־קשת, אופ' 74, הנבל (רביעיית בודפשט); ברטוק: קונצ'רטו מס' 2 לכינור ולתזמורת (1938) (מידורי/ הפיל' של ברלין/ זובין מהטה)
13.57 בימת שיר – בעריכת אילנה צוקרמן – "ישראל הר – קצה החשכה ולחם"
14.06 הדרן – צלילים וקולות בעקבות הזמן – תכניתו של ישראל רליות
16.00 כבקשתך – בעריכת דניאלה נלס באך: סוויטה אנגלית מס' 5 (הפסנתרן אנדרס שיף); באך: פרטיטה מס' 6 (הפסנתרן גלן גולד): ז'. פ. לסואר: אורטוריה לכבוד הכתרתו של שארל ה־10 ("כורוס מוסיקוס" והתזמורת החדשה בניצוח כריסטוף שפרינג)
18.00 מאולפן ההקלטות – בעריכת חיותה דביר – שלומי שבן – פסנתר. מוצרט: אדג'ו בסי מינור, ק. 540; ברהמס: ארבע בלדות, אופ' 10; מרדכי סתר: קפריצ'יו לפסנתר; באך: פרלוד ופוגה בסי מז'ור; רוול: אלבוראדה דל גרציוזו
19.05 צלילים בין ערביים – בעריכת ארלט אבדהם – לוקאטלי: סונטה מס' 5 ברה מז'ור לחליל ולקונטינואו (סטיבן פרסמון – חליל ברוק/ אנתוני פליתי – צ'לו/ קריסטופר הוגווד – צ'מבלו); היידן: רביעיית כלי־קשת ברה מינור, רביעיית הקווינטות אופ' 76 מס' 2 (רביעיית שרון); דבוז'אק: בגטלות לשלישיית כלי־קשת והרמוניום, אופ' 47 (שלישיית קסטלמן/ ברברה הרבך – הרמוניום); מרטינו: טיולים לכינור, חליל וצ'מבלו (צ'. קסטלמן – כינור/ בוניטה בויד – חליל/ ברברה הרבך – צ'מבלו)
20.00 בימת שיר – בעריכת אילנה צוקרמן – ספרים חדשים
20.03 פלסטרינה בראי תקופתו – בעריכת עדנה עוזי
21.00 עניין של הסכמה – REVISITED TROUSSOVA לקראת ביצוע הבכורה הישראלי של המחזור – תשדורות מן העלמה מרוסובה שהלכה לעולמה – מאת קורטאג. חיוחד החכנית ליצירותיו של המלחין
23.00 צלילים לסיומו של יום – דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות – בעריכת רם עברון – יאשה חפץ/ תבנית שנייה: אלנר: קונצ'רטו לכינור ולתזמורת; ומיצירות אלנר, אלדמבו, גודובסקי ורימסקי־קורסקוב

רשת א'

06.06 התעמלות בוקר
06.16 אשמורת בוקר
07.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
07.30 שירים עבריים
07.55 בימת שיר
08.05 חוגה עם בני הורל
08.55 קראתי ספר
09.05 חמר עסיה – פתוח
09.55 מתכון יומי
10.05 מלרדיו – שירות מידע
11.05 אצבע על הדופק
12.05 ארץ מולדת עם רות בקי
13.00 חדשות באנגלית וצרפתית
14.05 בראש צעיר
15.00 פשושים
15.30 מוסיקה אחרת
16.05 שרשרת הזהב
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 מגזין יומי בשידור חי מפסטיבל ישראל
18.05 מנחת ערב
20.00 סכם לחדשות
20.50 ברכי נפשי
23.05 שמירת חפצים

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
09.05 עשר עד עשר
10.05 הכל דיבורים
12.05 בחצי היום
14.05 רועי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ עם יואל רפל
16.05 צבע הכסף
17.05 חמש אחרי החדשות
18.05 היום הזה
19.05 שירים עבריים
21.05 ג'אז ועוד
23.05 אמצע הלילה עם אבי בטלהיים
00.05 יומן חצות
01.05 מועדון הלילה השלישי
05.05 אור ראשון

רשת ג'

06.06 סע לאט
07.05 מעורב ישראלי
09.05 בוקר בוקר עם מוחם פרי
10.05 תוכנית עשר עם אורנה יקיר
11.05 כל יום הוא יום יפה
12.05 אהבה עצמית עם ניל קומר
13.05 לוהט עם שוש עטרי
14.00 עגולה – חדשות הפופ
14.05 חדש חדיש ומחודש
15.00 חולה רדיו
16.05 קופסת הלהיטים
17.05 מצעד הפזמונים הלועזי
20.05 פופ 94
21.05 כוחל המורה
22.05 שיר לאחותי
23.05 חולם בהקיץ

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת – תורת המפץ הגדול – עם פרופ' צבי פירן
06.30 בוקר טוב ישראל, מהדורה ראשונה
07.15 בוקר חדש עם אלכס אוסקי
08.00 בוקר טוב ישראל. מהדורה שניה
09.05 קשה בבוקר עם ארז טל
10.05 וופלה עם סיון דורון
10.49 בילוי היום
11.05 וכון לעכשיו עם קובי מירן
13.00 בצהרי היום
13.15 משהו לצהרים עם אורלי יניב
14.05 העולם שמח עם אברי גלעד
15.05 יש עם מי לדבר עם גדעון רייכר
16.00 שעה לפני עם דוי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 שעה קלה על כלכלה
19.05 המוסיקה במקום
20.00 מבט לחדשות
20.30 לגופו של עניין – מגזין לענייני בריאות
21.05 צ'ק 5
22.05 קול הנ'ז הזה
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה
00.00 יומן חצות
00.10 יומן פסטיבל ישראל
00.15 צפורי לילה עם אורי לופן
02.00 לא רוצים לישון

שידורי גלגל"צ

07.05 סדיוה בדרך עם אמיר אשר
09.05 חשע בכיכר עם מוסי קווים
11.05 שמש עם אלי ישראלי
13.05 מיזוג אוויר עם ארי שמאי
14.05 בטריה עם מלכיאל גרוסמן
15.05 שבוע דוב עם דובי לנץ
16.05 חכם בבביש עם רון לוויטל
18.05 נלגלאה עם לאה נוו
20.05 דרייב אין עם ורב רביד
22.05 לילה טוב עם רונית כפיר

קולנוע

תל אביב

גורדון: האמת שלא תיאמן. 18.30, 22.00; אמון הדרי. 20.00.
גן העיר 1: בודהה קטן. 14.10, 16.45, 19.25, 21.55.
גן העיר 2: בית הרוחות. 14.20, 16.55, 19.35, 22.00.
גת: ארץ הצללים. 16.50, 19.20, 21.50.
דיזנגוף 1: לבן. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50.
דיזנגוף 2: רומיאו בן־זונה. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50.
דיזנגוף 3: הפסנתר. 11.00, 15.10, 19.30; הפיתוי הכי יפה של חיי. 13.05, 17.15, 21.50.
דקל: פילדלפיה. 19.30, 21.50.
הקולנוע: חוג שמחת המזל. 16.30, 19.15, 21.45.
חן 1: עדה באפלה. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 2: אנג'י. 11, 14.30, 17, 19.30, 21.50.
חן 3: פשעו אילם. 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50.
חן 4: מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.25, 21.55.
חן 5: בכוות זרון. 17.00, 19.30, 21.50.
טיילת 1: בשם האב. 17.00, 19.30, 22.00.
טיילת 2: העיתון. 17.00, 19.30, 22.00.
טיילת 3: הצטלבות. 17.00, 19.30, 22.00.
לב 1: קליפורניה. 12.15, 14.00, 17.00, 19.40, 22.00.
לב 2: קיקה. 12.00, 14.10, 16.50, 19.30, 21.50.
לב 3: שלום לפילנש. 14.00, 17.00, 19.00; פופאן. 12.00, 21.40.
לב 4: עירום. 12.00, 17.00, 19.40, 22.00; פופאן 14.15.
מוזיאון: האישה שייצרה שמן שומשום. 17.00, 19.45, 22.00.
מקסים: עידן התמימות. 19.15, 21.40.
סינמטק: אורלנדו. 17.30, 19.45, 21.45.
צפון: קיקה. 17.00, 19.30, 21.50.
רב אור 1: אנג'י. 17.00, 19.30, 21.50.
רב אור 2: תמונות קצרות. 17.30, 21.00.
רב אור 3: בודהה קטן. 16.30, 19.15, 21.50; תמונות קצרות. ה 21.00.
רב אור 4: עידן התמימות. 16.35, 19.15, 21.50.
רב אור 5: שארית היום. 16.35, 19.15, 21.50.
שחף 1: רשימת שינדלר. 17.00, 20.45.
שחף 2: מקס ומוריס. 17.30, 20.00, 22.00.
תל אביב 1: האקדח מת מצחוק 33.3. 17.30, 20.00, 22.00.
תל אביב 2: העיתון. 17.00, 19.30, 22.00.
תל אביב 3: בשם האב. 17.00, 19.30, 22.00.

ירושלים

גיל 1: האקדח מת מצחוק 33.3. 13.30, 17.00, 20.00, 22.00.
גיל 2: זקנים חסרי מנוח. 13.30, 17.00, 19.45, 22.00.
גיל 3: חיק שקואי. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00.
גיל 4: רשימת שינדלר. 13.30, 17.00, 20.30.
גיל 5: העיתון. 13.30, 17.00, 19.45, 22.00.
גיל 6: מקס ומוריס. 13.30, 17.00, 19.30, 21.45.
גיל 7: קליפורניה. 13.30, 17.00, 19.30, 22.00.
גיל 8: בשם האב. 13.30, 16.30, 19.15, 21.45.

חיפה

אורלי: ארץ הצללים. 18.45, 21.15.
רב גת 1: עדה באפלה. 16.40, 19.00, 21.20.
רב גת 2: רק עוד עד אחד לרצח. 16.45, 19.00, 21.20.
רב אור 1: אנג'י. 16.40, 19.00, 21.20.
רב אור 2: מאהב אחד יותר מדי. 16.40, 19.00, 21.20.
רב אור 3: קיקה. 19.00, 21.20; חתולים בצמרת. 16.45.
רב מור 1: מאהב אחד יותר מדי. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 2: פשעו אילם. 16.30, 19.00, 21.20.
רב מור 3: ארץ הצללים. 16.30, 18.55, 21.25.
רב מור 4: עדה באפלה. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 5: אנג'י. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 6: פילדלפיה. 16.30, 18.50, 21.20.
רב מור 7: בכוות זרון. 16.30, 19.00, 21.20.

אשדוד

רון 1: הפסנתר. 19.30, 21.30.
רון 2: רומיאו בן זונה. 19.30, 21.30.

אשקלון

חן 1: האקדח מת מצחוק 33.3. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 2: רשימת שינדלר. 17.30, 21.00.
חן 3: עדה באפלה. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 4: מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 5: מקס ומוריס. 16.40, 19.20, 21.50.

נתניה

חן 1: מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 2: פשעו אילם. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 3: עדה באפלה. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 4: אנג'י. 17.00, 19.30, 21.50.

ראשון לציון

חן 1: מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 21.50.
חן 2: אנג'י. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 3: עדה באפלה. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 4: פשעו אילם. 17.00, 19.30, 21.50.
נעמן: בודהה קטן שלי. 19.30, 21.45.
ראשון: יחסים משתנים. 19.30, 21.45.
רון 1: רק עוד עד אחד לרצח. 19.15, 21.30.
רון 2: אבדן חושים בטרוסה. 19.15, 21.45.
רון 3: בית הרוחות. 17.00, 19.15, 21.30.

חולון

גל 1: האקדח מת מצחוק 33.3. 20.00, 22.00.
גל 2: מקס ומוריס. 17.30, 20.00, 22.00.
גל 3: עדה באפלה. 16.45, 19.30, 22.00.
גל 4: מאהב אחד יותר מדי. 19.45, 22.00.
גל 5: רשימת שינדלר. 17.00, 20.30.

באר שבע

אשל: הצטלבות. 17.00, 19.30, 22.00.
רב נגב 1: עדה באפלה. 17.00, 21.50.
רב נגב 2: האקדח מת מצחוק 33.3. 17.00, 19.30, 21.50.
רב נגב 3: בכוות זרון. 17.00, 21.50.
רב נגב 4: זקנים חסרי מנוח. 19.30, 21.50.

חדרה

לב 1: עדה באפלה. 17.00, 19.30, 21.50.
לב 2: עירום. 17.00, 19.40, 22.00.
לב 3: זקנים חסרי מנוח. 17.00, 22.00.
לב 4: האקדח מת מצחוק 33.3. 19.40, 21.50.

ר"ג – גבעתיים

אואזיס 1: עדה באפלה. 19.30, 21.50.
אואזיס 2: האקדח מת מצחוק 33.3. 17.00, 19.30, 21.50.
אואזיס 3: בכוות זרון. 17.00, 21.50.
רב גן 1: אנג'י. 17.00, 19.30, 21.50.
רב גן 2: ארץ הצללים. 16.45, 21.50.
רב גן 3: מאהב אחד יותר מדי. 17.00, 19.30, 21.50.
רב גן 4: בשם האב. 16.30, 19.10, 21.50.

פתח תקווה

היכל 1: האקדח מת מצחוק 33.3. 17.30, 20.00, 22.00.
היכל 2: העיתון. 17.00, 19.30, 22.00.
היכל 3: זקנים חסרי מנוח. 17.00, 19.30, 22.00.

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ג' 31.5
ב־22.00 – סויסה ויצפאן תחילה... עם מאיר סויסה ואלי יצפאן.
ב־21.30 – "מגדי בלוז". מגדי בר־און פותח את הגרון... (צוותא 2)

שירותי חירום

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקווה – טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

בתי חולים

תל־אביב והמרכז

"שיבא" תל־השומר – *
"בילינסון" פתח־תקווה – *
"איכילוב" תל אביב – *
"וולפסון" חולון – *
"אסף הרופא" צריפין – *
* כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

"לניאדו": נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ע"כ: ילדים, עיניים, אורתופדיה, ביקור חולים: פנימית, נשים "שערי צדק": כירורגיה, א.א.ג.

בתי מרקחת

בת ים: גני בת ים, הנביאים 3
חולון: אהרון, הופיין 52
ירושלים: קופ"ח הכללית שטראוס א, אבינדורי 3
נתניה: נתניה, הרצל 11
פתח תקווה: מרכז השרון, אהרון קציר 7
רמת גן: קופ"ח הכללית, הרא"ה 8
תל אביב: דיזנגוף, דיזנגוף 132; קופ"ח הכללית, אמסטרדם 7–9; תורנות לילה מיוחדת עד השעה 03.00 בימים א – ה, "בן־יהודה", בן יהודה 142; עד השעה 24.00, בימים א – ה ובמוצ"ש סופרפארם רמת־אביב, איינשטיין 40
חיפה: דרך הים, דרך הים 209

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יסגור סיוע בימים א'–ה' בין השעות 08.00–20.00 בימי ו' 08.00–13.00. טלפון: 03–433300

יד ביד

– אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה. ירושלים – 02–263358; ת"א – 226027 (24 שעות); חיפה – 04–229488 (11.00–20.00); גליל מערבי – 04–820222.

רוקח הלבן – 03–204327, ימי א', ג', ה' 19.30–23.30.

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ה'. 222732, ארגון הורים ארצי "קו פתוח", אוזן קשבת לילדים ובני נוער 03–621515 (24 שעות).

עזרה ראשונה לשיניים

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל.
בחיפה: רחוב הנפן 26, קומה נ', טל. 523566, פתוחה כל יום בימים, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה: המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00. אחרי חצות בתיאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל. 294869, 03–285822
מרפאת שיניים תורנית 24 שעות גם בשבתות וחגים בתיאום טלפוני איתורית 5449911 מנוי 4318. רח' יהודה המכבי ת"א.
"S.O.S Doctors" ביקורי בית ע"י רופאים 24 שעות ביממה. טל: 03–5033939

סיוע לקורבנות אונס

לדעתנה ואיזור השרון: טל' 052–32432 א', ה' בשעות 17.00–21.00. תל־אביב 03–234819; חיפה, 04–660111; ירושלים, 02–24554; 059–72245.

אלי

– עזרה באלימות כלפי ילדים במשפחה טל. 6956763, 261070. פועל מ־08.00 עד 22.00

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים – טל' 02–610303
ער"ן תל־אביב – טל' 03–5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א – 03–6961113
ער"ן חיפה – טל' 04–672222
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) – 04–988410
ער"ן נתניה – טל' 053–625110
ער"ן כפר־סבא – 052–913999
ער"ן באר־שבע – טל' 057–418111
מוקד: מוקד הירום – אס.או.ג.ב: שרות טיפול ומרץ לב, חיפה: 24 שעות ביממה, טל. 04–679999

מגן דוד אדום

ירושלים, ת"א, חיפה – טל' 101
רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים – טל': 5793333; לוד רמלה – 101, טל': 08–221022; אשדוד – טל': 065–93334; מבשון – 101, טל': 04–931401; נהריה – טל': 04–823333; בת־ים – טל': 5511111; באר־שבע – טלפון: 057–74767; שחיל בשוב דן, טל': 03–330848; פתח תקווה – 101, 93; חצור – 06–938233; 9311111

רכבות

מירושלים לת"א דרום: 07.25, 16.00
מרחובות לת"א דרום: 06.00 (מלוד), 06.40, 07.30, 15.20, 17.15 (עד לוד), 18.50 (עד לוד).
מת"א דרום לירושלים: 07.25, 16.00
מת"א דרום לרחובות: 06.10 (מלוד), 06.35, 14.35, 16.30, 18.00
מת"א מרכז לחיפה: 06.00, 06.25, 07.18*, 08.03, 08.42*, 09.00, 10.30*, 12.00, 13.00*, 14.00, 15.00*, 15.57, 16.35, 17.00, 18.00, 19.00, 20.15
לנהריה: 06.25, 12.00, 14.00, 15.00, 15.57, 17.00
מחיפה בת־גלים לת"א (מחיפה מרכז 5 דקות לפני היציאה מבת־גלים): 05.30, 06.00, 06.20, 06.42, 07.15*, 07.35, 08.20, 09.05*, 10.05, 11.00*, 11.56, 12.55*, 14.30, 15.30*, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30
לנהריה (מחיפה מרכז 5 דקות לאחר היציאה מבת־גלים): 05.47, 07.58, 09.48, 12.07, 13.23, 15.26, 16.00, 17.30, 18.30
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 05.50, 06.35, 07.25, 09.13, 10.57, 13.22, 15.24, 16.33, 17.30, 18.42
קרונועים: ברכבות מהירות בקו תל־אביב–חיפה – מת"א מרכז: 15.30, 17.47; מחיפה בת־גלים: 13.40, 16.10

לוח זמני רכבות בימי ו' וערבי חג בלבד

מירושלים לת"א דרום: 07.25, 13.00
מרחובות לת"א דרום: 07.30, 13.30 ועד לוד
מת"א דרום לירושלים: 07.25, 13.00
מת"א דרום לרחובות: 07.00 (מלוד), 12.45
מת"א מרכז (ע"ש סבידור) לחיפה: 06.00, 07.04, 08.00*, 08.53, 10.00*, 11.00, 12.00, 13.00, 14.05
מת"א מרכז לנהריה: 06.00*, 10.00*, 12.00
מחיפה בת־גלים לת"א (מחיפה מרכז 5 דקות אחרי היציאה מבת־גלים): 06.00, 06.30, 07.30*, 08.34, 09.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.00
מחיפה בת־גלים לנהריה (מחיפה מרכז 5 דקות אחרי היציאה מבת־גלים): 06.33, 10.13, 11.37, 13.13 (עד קריית־מוצקין), 14.00
מנהריה לחיפה ולת"א: 06.30, 08.30, 10.25, 11.00, 12.30, 12.50, 14.40 (עד חיפה בלבד)
קרונועים: ברכבות מהירות בקו תל־אביב – חיפה מת"א מרכז: 12.30, 10.10, 10.05
מידע אודות שרותי הרכבת:
תחנת ירושלים: 02–733764
תחנת ת"א מרכז: 03–5421515
תחנת חיפה בת־גלים: 04–564321
* רכבת מהירה
** החלפת רכבת בחדרה

ישראל נגד מראדונה

נבחרת ישראל תתייצב הערב (19.00, ר"ג, שידור ישיר בכבלים) מול סגנית אלופת העולם, ארגנטינה, עם כוכב העל שלה, במטרה להפסיק להיות שק האימון המסורתי לפני המונדיאל ● אוחנה נפגע ולא ישחק, חזן מגן ימני, עטר בקישור

□ נפתלי כהן

נבחרת ישראל תתייצב הערב (19.00, באיצטדיון ר"ג) למבחן יוקרתי ברמה הגבוהה ביותר, במשחק הבינ־ארצי נגד סגנית אלופת העולם ואלופת דרום אמריקה, נבחרת ארגנטינה.

בפני כדורגלני ישראל תעמוד משימה לא קלה: לנסות ולעצור כוכבי ענק כקלאודיו קאניג'ה, גבריאל בטיסטוטה, ומעל כולם, כמובן, מס' 10, דייגו ארמנדו מראדונה האחד והיחיד.

המשחק בין ישראל לארגנטינה הוא למעין מסורת, לאחר שהארגנטינים הגיעו לארץ הקודש לפני שני המונדיאלים האחרונים, במקסיקו ובאיטליה. ב־1986 זכתה ארגנטינה בתואר, ולפני ארבע שנים הסתפקה בסגנות.

הנבחרת הארגנטינית תעלה לכאן בהרכב התקפי, במטרה להשיג ניצחון סיכום את פיות המבקרים בארצה, בעקבות ההפסד האחרון 1:0 לאקוואדור. ככל שהמונדיאל מתקרב גובר הלחץ על המאמן, אלפיו באסילה, הרואה במשחק נגד ישראל הזדמנות חד־פעמית להעלות את המוראל של השחקנים וליצור אווירה אוהדת בכלי התקשורת.

כוכב הנבחרת הארגנטינית, אוסקר רוג'רי, אמר אתמול: "ישראל היא המזל שלנו, תמיד כשאנחנו משחקים כאן אנחנו מצליחים. אני בטוח שכך יהיה גם הפעם. ניצחנו פעמיים בעבר, וננצח גם היום".

מנגד, רוב שחקני נבחרת ישראל הביעו תקווה שישראל, שלא ניצחה מעולם אלופת עולם, תצליח לעשות זאת היום, בפעם הראשונה.

באימון המסכם של הנבחרת, שנערך בשעת בוקר, נפגע חלוץ בית"ר ירושלים, אלי אוחנה, בשעה שהחליק לכדור עם השוער, רפי כהן, שפגע בו בלי כוונה. ספק אם אוחנה יוכל להשתתף במשחק היום, ונראה כי חברו לקבוצה, רונן חרזי, ישחק בהתקפה, לצדו של "האנגלי", רוני רוזנטל, שכמו "הצרפתי", טל בנין, הגיע מחו"ל כדי להשתתף במשחק היוקרתי.

המאמן, שלמה שרף, תירגל את אלון חזן כמגן ימני, ובכך ויתר כנראה על הרעיון לפתוח עם הבאר־שבעי, שמעון ביטון, מה שיאפשר לראובן עטר לשחק בקישור. עטר אמר: "יש לנו נבחרת טובה, וההרגשה אצל השחקנים נפלאה. אני בטוח שהאיצטדיון יהיה מלא. בכל משחק בין־לאומי, אני מנסה לעשות עבודה טובה, על אחת כמה וכמה כשאני הולך לשחק נגד דייגו מראדונה, שהוא השחקן שהכי נהניתי לעקוב אחריו אי פעם. המשחק נגדו צריך להיות חוויה אדירה. אני הולך לשחק עם החולצה מס' 10, ואני מתכוון להחליף אתו את החולצה".

שרף אמר אתמול: "נבחרת ארגנטינה לא הרשימה אותי באימון באיצטדיון ר"ג, אבל שחקנים ברמה כזו יכולים להתעלות גם לאחר אימון קליל. אני תמיד מאמין באפשרות לנצח, והדוגמא לכך היא הניצחון בצרפת, שאיש לא האמין שניתן להשיגו. התקדמנו בשנתיים האחרונות, ויש לנו נבחרת טובה עם כשרונות גדולים כראובן עטר, רונן חרזי, חיים רביבו, איל ברקוביץ' וטל בנין".

הרכב הנבחרת שיפתח במשחק: בוני גינצבורג, אלון חזן, ניר קלינגר, אלון חרזי, משה גלאם, רוני לוי, טל בנין, איל ברקוביץ', ראובן עטר, רוני רוזנטל, רונן חרזי (אלי אוחנה).

המשחק יועבר בשידור ישיר בערוץ הספורט של הטלוויזיה בכבלים, וברדיו, ברשת ב' ובגלי צה"ל.

בטוח לא יזיק: דייגו ארמאנדו מארדונה וחבריו לנבחרת ארגנטינה הטמינו אתמול פתקים בכותל המערבי בירושלים: לא בטוח אם זה יעזור להם במשחקי גביע העולם, אבל להזיק, זה בטח לא יזיק (צילום: שטיין/הרדי)

חוליט לא ישחק במונדיאל

הכדורגלן ההולנדי, שחזר בסוף השבוע לנבחרת לאחר 13 חודשים, בניצחון על סקוטלנד, כעס על המאמן, דיק אדבוקט, שהחליפו — והודיע על פרישה סופית

הכדורגלן ההולנדי הנודע, רוד חוליט, הודיע באמסטרדם כי לא יצטרף לנבחרת ההולנדית במשחקי המונדיאל בחודש הבא בארה"ב.

הרקע לפרישה המפתיעה של חוליט: הסכסוך הממושך בינו לבין מאמן הנבחרת ההולנדית, דיק אדבוקט.

בליל שבת האחרון חזר חוליט ולבש את מדי האוראנג' של הולנד, במשחק הרעים הבין־ארצי באוטרכט, נגד סקוטלנד, שבו ניצחו ההולנדים 1:3. זו היתה הופעתו הראשונה בנבחרת, לאחר ש־13 חודשים קודם לכן הודיע על פרישה מן הנבחרת.

למרות הדיווחים על הצטיינותו של הכדורגלן, בן 31, ששיחק העונה בסמפדוריה האיטלקית ובעונה הבאה יחזור למילאן, נראה כי הוא לא היה שבע רצון מיחסו של אדבוקט, שהחליף אותו בתחילת המחצית השנייה, בואדיווסן, שאף כבש את השער השני, ובעקבות כך באה הודעת הפרישה המחודשת שלו.

קולומביה ניצחה את מילאן 1:2

נבחרת הכדורגל של קולומביה, שכבר הגיעה לארה"ב, ניצחה בפוקסבורו את מחזיקת גביע האלופות האירופי, מילאן, 1:2, במסגרת ההכנות למונדיאל.

מן הדקה ה־30 שיחקה הקבוצה האיטלקית בעשרה מכדורגלניה, לאחר שאחד משחקניה הורחק.

משחקה הבא של קולומביה יהיה ביום ששי, באותו מקום, נגד צפון אירלנד.

★ נבחרת מכסיקו ניצחה במכסיקו־סיטי את אלופת הולנד, איאקס אמסטרדם, 1:2, לעיני 110 אלף צופים.

דייגו לרבין: אתה אחד המנהיגים החשובים בעולם

□ משה רוזנברג

נבחרת ארגנטינה, סגנית אלופת העולם במונדיאל האחרון, תקיים הערב בר"ג, כידה המסורת שלה, את המשחק האחרון לפני המונדיאל מחוץ לבית מול נבחרת ישראל.

ארגנטינה, שהיתה אלופת העולם לפני 8 שנים, וגם אז שיחקה את משחקה האחרון מול ישראל, מאמינה במזלות כפי שציינו אתמול ראשי המשלחת: "זה טוב לסיים את ההכנות בארץ הקודש כי מסתבר שזה מביא לנו מזל".

אתמול בוטל אימון הערב של הנבחרת עקב העייפות הרבה של השחקנים מהטיול לירושלים. במהלך הטיול ביקרו שחקני ארגנטינה בלשכת ראש הממשלה ונפגשו במקרה עם יצחק רבין. עיקר ההתעניינות של התקשורת נסובה סביב הדו־שיח בין יצחק רבין לכוכב ארגנטינה, דייגו ארמאנדו מארדונה.

יצחק רבין: "אני בשעותי הפנויות משחק טניס, אבל מתעניין גם הרבה בכדורגל. בצעירותי שיחקתי כדורגל עד אשר נפצעתי ואז עברתי לנושאים אחרים".

מארדונה: "לדעתי אתה אחד המנהיגים החשובים בעולם. אני מעריץ את ישראל מאחר שארץ זו יודעת להילחם על עקרונותיה".

מאמן נבחרת ארגנטינה, אלפיאו באסילה, נקב אתמול בהרכב שיפתח היום במשחק ואמר לכלי התקשורת שהרכב זה ירדוף גם במשחקי המונדיאל. לפי ההרכב ניתן להבין כי ארגנטינה תשחק במערך התקפי, עם שלושת החלוצים המפורסמים שלה: באטיסטוטה, קאניג'ה ובאלבו שיצא למעשה קשר התקפי שתומך כל הזמן בהתקפה.

לגבי השוער הראשון הרי שהוא לא יוכל לשחק עקב פציעה ממושכת. את מקומו של סרג'יו גויקוצ'אה, ימלא איסלאס.

שווי השחקנים של ארגנטינה מוערך ב־50 מיליון דולר, יש אומרים אף יותר. אתמול גם במהלך הביקור בירושלים הטמינו שחקני הנבחרת פתקים בכותל והמסר שלהם היה ברור – להצליח במונדיאל.

על מארדונה השתגעו מאות מעריצים, בעיקר ישראלים יוצאי ארגנטינה, והוא מיהר לנפנף אותם ועזב במהרה את הכותל.

המשחק הערב יהיה במסגרת הכתרת כדורגלן העונה של עיתון "מעריב". מצפים ל־35 אלף צופים.

ההרכב: איסלאס, סנסיני, ראוסקין, רוג'רי, צ'מוט, סימאונה, רדונדו, מארדונה, באלבו, קאניג'ה, באטיסטוטה.

רולאן גארוס: קריקסטין הפסיד לגרמני דריקמן

הטניסאי האמריקני־יהודי, ארון קריקסטין, בן 26, הפסיד בסיבוב הרביעי ברולאן גארוס בפאריס לגרמני הצעיר, הנדריק דריקמן – 6:4, 6:4, 6:4. קריקסטין הדיח בסיבוב השני את המדורג שני בעולם, מיכאל שטיך מגרמניה.

השבדי, מאגנוס לארסון, ניצח באותו סיבוב את הפרואני, חיימה איזאגה, 3:6, 2:6, 2:6. הספרדי, אלברטו בראסאטגי, ששיחק בארץ בטורניר ריקליס, ממשיך להפתיע. אתמול הוא ניצח את הארגנטיני, חאווייר פראנה 2:6, 0:6. הארגנטיני פרש במערכה השלישית בגלל מיחושי בטן.

היום ייערכו שני משחקים מסקרנים ברבע הגמר: המדורג ראשון, האמריקני פיט סאמפראס, יתמודד עם בן ארצו, ג'ים קורייר, שזכה באליפות זו ב־91 וב־92. הספרדי, סרג'י ברוגרה, המדורג ששי, שזכה אשתקד בטורניר, יתמודד עם המדורג רביעי, אנדריי מדבדב מאוקראינה.

בין הנשים ייערך משחק רבע הגמר בין המדורגת ראשונה, שטפי גראף מגרמניה, לארגנטינית, אינס גורוצ'אטגי.

★ קבוצת אמדי ליונס הוציאה תקליט, ושמו "מטורפים, מטורפים לכדורגל", לכבוד נבחרת קאמרון, שתשתתף במונדיאל בארה"ב. השיר הולחן על ידי המוסיקאי הקאמרוני, מאנו דיבאנגו.

דירקמן הזמין חדר במלון — "רק עד שאפסיד"

הנדריק דירקמן תיכנן לצאת השבוע לחופשה. במקום זה, הוא ישחק ברבע הגמר ברולאן גארוס.

"כאשר הזמנתי חדר במלון, אמרתי להם כי אעזוב אחרי שאפסיד, ובוודאי לא ציפיתי להישאר כאן" – סיפר הגרמני האלמוני, לאחר שניצח אתמול את ארון קריקסטין. "המאמן שלי אמר לי כי אוכל לצאת לחופשה קטנה מיד לאחר שאפסיד, אבל לאמיתו של דבר אני מעדיף לשחק כאן".

הצעיר, בן 19, מהעיר בילפלד שבצפון גרמניה, הגיע לרולאן גארוס כאלמוני ממש. באליפות הפתוחה של אוסטרליה הוא הצליח לעבור את המוקדמות, אך נוצח בסיבוב הראשון. דירקמן לומד להיות סוכן מכירות תעשייתי, וסיפר כי אין הוא מתכנן להיות טניסאי מקצועני ב"פול־טיים־ג'וב".

"הייתי רוצה להמשיך בלימודים שלי, אך אם לא אוכל למצוא זמן לכך, אשוחח עם הספונסר שלי ונקבל החלטה" – אמר הגרמני, שהיה מדורג עד אתמול במקום ה־89 בעולם.

יוסטון קרובה לגמר

ניצחה 78:80 ביוטה ועלתה ליתרון 1:3 בגמר המערב

יוסטון רוקטס עלתה ליתרון 1:3 נגד יוטה ג'אז, והיא בדרך לגמר הפליי־אוף, לאחר שניצחה במשחק מספר 4 ביניהן בגמר המערב 78:80.

יוסטון היא הראשונה שניצחה בחוץ מבין ארבע הקבוצות שמתמודדות עדיין על האליפות, לאחר 7 משחקים שהיו בשני הגמרים האיזוריים.

הרוקטס זקוקים לניצחון אחד כדי להבטיח הופעה בגמר, והם יכולים לעשות זאת כבר הלילה, כשיארחו את יוטה במשחק מס' 5.

יוטה החמיצה הזדמנות מצוינת לזכות במשחק, למרות שפיגרה במחצית 38:31, ו־60:50 בתום הרבע השלישי. לקראת הסיום הצליחו הג'אז לחזור מ־7 מינוס, 54 שניות לסיום, כשג'ון סטוקטון חטף כדור וסיים במתפרצת. אחר כך קלע שלשה וגרם לסאם קאסל לבצע עליו עבירה, 13 שניות לסיום, במצב 80:78. ליוטה היה הרבה זמן לקלוע סל שיוויון או שלשת ניצחון, אך תום צ'יימברס זרק כשהוא לא מאוזן וההזדמנות הוחמצה.

יוסטון לא הצליחה להפעיל את חאכים אולאג'ואן, שקלע רק 16 נקודות, אלא שהשמירה הכפולה והמשולשת שהופעלה עליו נוצלה ע"י הרכזן, קני סמית, שקלע 25 נקודות וממש שרף את יוטה. קארל מלון, שסבל מבעיות בקיבה, קלע 25 נקודות וג'ף הראנסק 18.

אמש לאחר חצות הסתיים המשחק הרביעי בין אינדיאנה לניו־יורק, כשהניקס הובילו 1:2. המשחק החמישי יהיה מחר בלילה בניו־יורק.

קימלמן עוזרו של בירנבוים בעתודה

□ יאיר עמיקם

חיים קימלמן מונה אתמול לעוזר מאמן נבחרת העתודה, אבי בירנבוים. מינויים של השניים אושר אתמול על ידי נשיאות איגוד הכדורסל. בירנבוים החל באימון הנבחרת שלשום, עוד לפני שהמינוי אושר. קימלמן משמש כעוזרו של אפי בהפועל הרצליה.

השניים ישמשו בתפקיד בינתיים רק למשימה הקרובה של העתודה – אליפות אירופה, בתחילת יולי בסלובקיה.

קלווין רוברטס אושר כישראלי

הכדורסלן האמריקני, קלווין רוברטס, בן 32, קיבל אתמול היתר מנשיאות האיגוד לשחק במעמד של ישראלי בליגות הבכירות, למרות שבפתיחת העונה הבאה יחסרו לו מספר שבועות להשלמת 3 השנים לאזרוחו.

רוברטס, הנשוי לישראלית, שלח מכתב בקשה מיוחד (נענה בחיוב.

נפגשים בשלישי, בכל שבוע – הדף הירוק באופן קבוע
שבועון – העיתון לתנועה הקיבוצית

השבוע בקיבוץ הארצי מס. 267

המבקר הפנימי חודר לקיבוץ

נושא הביקורת הפנימית בקיבוץ ומינוי מבקר פנים, קיבלו לאחרונה תאוצה מוגברת. הדבר בא לביטוי בצורות שונות, בחוברת שהוצאה על ידי התק"ם, בכנסים שונים שעסקו בנושא, במאמרים בעיתונות התנועתית. העניין הובא לדיון גם בחוגי המבקרים, והחל להעסיק קיבוצים רבים.

יש הרואים בכך את אחד מצרכי השעה, ויש הרואים בכך כורח שנכפה עלינו ואין להימנע ממנו. מכאן גם התאוצה שתפס הנושא.

הצורך לדעת רבים נובע ממצבי המשבר שאליו נקלעה התנועה הקיבוצית בעת האחרונה. יש הסוברים שאילו היתה הביקורת הפנימית מתפקדת כחלק אינטגרלי של הניהול, או חלק מסיבות המשבר היו נחשפים מבעוד מועד.

גורם נוסף שמשמש גורם מאיץ לטיפול בנושא ומהווה במידת מה כורח חיצוני הוא, עובדת קבלת "חוק הביקורת הפנימית"*

חוק זה מחייב חברות ציבוריות בביקורת פנימית מסודרת ובמינוי מבקר פנים. לאחרונה מפעלים רבים בתנועה הקיבוצית החלו להנפיק את מניותיהם בבורסה ולגייס כסף מהציבור. מרצונם או בעל כורחם הם הפכו לחברות ציבוריות בורסאיות שחוק הביקורת הפנימית מחייב אותם.

כך או כך, המבקר הפנימי חודר לחצר הקיבוץ. עלינו לזכור שבקיבוצים רבים המפעלים הם מקור הפרנסה העיקרי של הקיבוץ. מדובר בקיבוצים שהמפעלים מהווים למעלה מ־60% אתנו. כאמור, חלק גדול מהם פנו לבורסה.

ואם על חלק גדול ממילא חל החוק, מדוע לא להחיל גם על היתר בצורה מחושבת מתוכננת ומרצון. "עין הביקורת" לא תעשה כל רע למערכות הקיבוציות, אלא רק תיטיב עימן. בסך הכל "הביקורת הפנימית" אינה דבר שלילי. מסתבר שלא פעם הידיעה בלבד על קיומה של ביקורת מביאה לידי כך שיערך סדר בנהלים, יקפידו על נהלי קבלת החלטות, לעיתים פועלים בכדי לרצות את הביקורת, ובלי משים כולם יוצאים נשכרים. וכל זאת עם או בלי חוק.

במה עוסקת הביקורת הפנימית, ובמה עשוי המבקר הפנימי לעסוק?

לשון החוק בסעיף 4 א' קובעת: "המבקר הפנימי יבדוק בין היתר: 1. אם הפעולות של הגוף הציבורי שבו הוא משמש מבקר, של נושאי משרה וממלאי תפקידים באותו גוף, תקינות מבחינת השמירה על החוק, על הניהול התקין, על טוהר המידות, על החיסכון, על היעילות ואם הם מועילות להשגת היעדים שנקבעו להן".

בפיסקה אחרת: "...יבדוק בין היתר את ניהול הנכסים וההתחייבויות של הגוף הציבורי, ובכלל זה את הנהלת החשבונות שלו, וכן את שמירת הרכוש, החזקת הכספים והשקעתם".

4. "אם ההחלטות בגוף הציבורי נתקבלו על פי נוהלים תקינים".

4 ב'. "המבקר הפנימי יערוך את הביקורת על פי תקנים מקצועיים ומקובלים". מסתבר שלא השאירו את המבקר הפנימי בודד במערכה ודאגו לציידו בכלים מתאימים העונים לצרכי עבודת הביקורת שנעשית מכוח החוק.

מבחינת הקיבוץ וניהולו – כללי התנהגות אלה הם טבעיים כך שאין כאן כל בעיה לאמצם גם אם מדובר במפעל שעליו חלה החובה ובין שמדובר בחצרו של הקיבוץ, אלה גם אלה לא נותר להם אלא להטמיע את הביקורת כחלק אינטגרלי בניהול, ולראות בביקורת כלי עזר ושירות לקיבוץ, לחברה, למשק על ענפיו השונים.

האם הביקורת נחוצה?

לגבי ביקורת חיצונית, רואה חשבון, לא נשאלת השאלה בכלל. האם הביקורת נחוצה, התשובה מובנת מאליה. הביקורת החיצונית עוסקת בעיקר באימות השורה התחתונה, כתוצאה של נכונות הפעולות שנעשו והביאו לתוצאה האמורה.

מאידך, הביקורת הפנימית מתייחסת מלבד לנכונות הפעולות: "האם נכון היה לעשות ולפעול כפי שנעשה? כלומר התייחסות למהות.

למשל: יכול להיות מצב שבו נרכש ציוד וגם נתקבל מימון מתאים, הושקעו כספים והכל תקין מבחינה חשבונאית טהורה. הביקורת החיצונית אף תציין כמקובל, שנתקבלו ההוראות והסברים מניחים את הדעת ומספקים... הכל כרגיל.

הביקורת הפנימית תישאל על יעדי ההשקעה ואם ביצוע הרכישה אכן, הצדיק את המטרות. בקיצור, הביקורת הפנימית היא אויב "הפילים הלבנים", שכידוע אין בהם מחסור בנוף הקיבוץ.

לכן היה מוזר לשמוע רכז משק אחר אומר: "אם תהיה לידי ועדת ביקורת או מבקר, כי או אחוש בחוסר אמון בסיסי ואתפטר". אין כמובן טענה מגוחכת מזו. ורכז המשק שאינו מרגיש נח בביקורת על מעשיו כשליח ציבור – יש יסוד להניח שאינו נוהג כהלכה, שאם לא כן מה עליו לחשוש? הביקורת עשויה להגביר את האמון. גם מוסדות ובעלי תפקידים שפעולתם חשופה לציבור האמון בהם יגבר.

מהם תפקידי המבקר?

• אחד מתפקידי המבקר בקיבוץ הוא: זיהוי מוקדי הבקרה החרושים ודאגה לתקינותם. מן הדין לראות בביקורת צורך ניהולי מדרגה ראשונה, ובכלל זה את המבקר הפנימי: כמתריע, וזאת כחלק משרותו למערכת.

• על המבקר לבדוק את אופן קבלת ההחלטות ואת דרך ביצוען. לא פעם, מסיבות שונות, אין דעת הגורמים המבצעים נוחה מהחלטות שנתקבלו, ובעיקר כאשר אלו נתקבלו בניגוד לדעתם. הביצוע אף הוא אינו מניח את הדעת, ואינו תקין – על המבקר הפנימי לחשוף ולטפל בנושאים מעין אלו.

• על המבקר הפנימי להיות "כלב השמירה" של הנהלים ושל התקנונים, וכן להשגיח שלא ייקלעו לפעולות בלתי חוקיות שלא ברצון.

מי צריך ויכול להיות מבקר פנים בקיבוץ?

יש השואלים מי יכול למלא את התפקיד של מבקר פנים בקיבוץ, אם בכלל צריך, האם על המבקר להיות חבר קיבוץ ולערוך ביקורת בקיבוצו או ממקום אחר?

יש הגורסים שלא רצוי שמבקר הפנים יהיה חבר בקיבוץ אותו הוא אמור לבקר. כשם שלא רצוי שרופא יהיה חבר בקיבוץ שבו הוא מכהן כרופא, יש טעם מה בטיעון זה אך אין בשום פנים חד משמעי. בכל מקרה, רצוי שהמבקר, מלבד שליטתו ברזי המקצוע ותקני הביקורת, יהיה בעל הכרות מלאה עם אורח החיים הקיבוצי ו"שגעונותיו". על כן ייתכן שיש להעדיף מבקר מקיבוץ אחר. אם זאת אין זה דבר מוחלט.

במידה וישנו מועמד מתאים הזוכה לאמונם של חברי קיבוצו, הוא יכול להיות גם חבר באותו הקיבוץ.

המבקר אינו בא לטפל בנושאים הנוגעים לצנעת הפרט. רצוי גם שהמבקר יקבל הכשרה לתפקידו ולא יעסוק בתפקיד ביצועי בקיבוצו בעת היותו מבקר פנים.

ועדת ביקורת, הרכבה ותפקידה

אין ערך רב לעבודת המבקר אם אין לצידו ועדת ביקורת. מי צריך להיות חבר בוועדה זו? יש האומרים כי הוותיקים, זקני העדה ובעלי הנסיון. ויש האומרים – הצעירים והנמרצים המצויים היום בראש הפעילות הקיבוצית. להערכתי, חשוב לבחור את האנשים המתאימים ביותר ללא קשר לגילם, אך עם מידה רבה של ניסיון קיבוצי.

בכל מקרה, יש להפעיל את ועדת הביקורת הן בהכנת תוכנית שנתית לביקורת, הן בייעוץ למבקר והן בקבלת הדו"חות ובדיקתם.

מתי להפעיל ביקורת בקיבוץ?

לאחר שכבר נקבע שרצויה ביקורת בקיבוץ, עולה השאלה מתי יש להפעילה.

יש הסוברים שעת משבר ותולשה היא הטובה ביותר. אני סבור ההיפך: שדווקא בעת שהקיבוץ חזק הן מבחינה חברתית והן מבחינה כלכלית, זה הזמן הטוב להכנסת המבקר. הוא יתקבל טוב יותר ואף ישמש כמודל לחיקוי.

למי להגיש את הדו"חות ובאיזו צורה?

חלק מפירות עבודתו של המבקר הם הממצאים שנמצאו, והבאתם בכתב במסגרת של דו"חות ביקורת, דו"חות המוצגים לפני הגופים המבוקרים, ועדת הביקורת, המזכירות ושיחת הקיבוץ או המוסד שיבוא במקומה.

בדרך כלל יש לפרסם את הדו"ח ככל הניתן מהר וקרוב לזמן הביקורת. להכות בברזל בעודו חם.

לסיכום: הביקורת בקיבוץ היא סם חיים ויש להיערך ולכוונה בצורה מבוקרת, חכמה ויעילה.

גדעון כספו, משמר־העמק. כיום מבקר פנימי באורנים ובסמינר הקיבוצים

פעילות סטודנטים בקליטת עליה

התנועות הקיבוציות ומשרד הקליטה רואים בנושא קליטת העולים החדשים, משימה חשובה ביותר, ומעוניינים בהרחבת מעורבות צעירי הקיבוצים בפעילות הקליטה באתרי קרוואנים ובקהילה.

במסגרת שיתוף פעולה בין כל הגורמים הללו המתבצע השנה, נרתמו סטודנטים קיבוצניקים הלומדים בירושלים ובתל־אביב לפעילות בשני אתרי קרוואנים. הסטודנטים גרים באתרים, משלמים שכ"ד נמוך ביותר, ומבצעים פעילויות מגוונות בעזרה לעולים. תמורת פעילות זו הם זוכים למילגה ממשרד הקליטה. הסטודנטים העוסקים בפעילות מגלים התלהבות רבה לעניין, ומרגישים שהפעילות שהם מבצעים משמעותית ביותר לקידום קליטתם של העולים. כל הגורמים המעורבים, כולל הסטודנטים, מעוניינים בהמשך הפרוייקט ובהרחבתו.

לאחרונה סוכם על הרחבת הפרוייקט בשנה הבאה. סטודנטים מהקיבוצים, שיהיו מעוניינים להשתתף בפעילות זו יוכלו להגיש בקשה לפעילות תמורתה יוענקו להם מילגות פר"ח.

פירוט:

1. באתר הקרוואנים חוף הכרמל שבחיפה, בו נמצאים עולים מהעדה האתיופית, יוקצו לטובת הסטודנטים כ־15 מגורונים (סה"כ כ־30 סטודנטים).

הסטודנטים יטלו חלק כ־4־6 שעות שבועיות בפעילות האתר, ובתמורתה יזכו למילגה ולמגורים בשכ"ד מסובסד.

באתר הקרוואנים גבעת המטוס בירושלים שבו כבר מתקיימת פעילות, יש עדיין מספר מקומות מצומצם.

2. באזורי קליטה בערים: תל־אביב, באר־שבע ויבנה תינתן אפשרות לדיור בשכ"ד מסובסד לסטודנטים הפעילים בקליטת עליה.

3. ניתן גם להשתתף בפעילות קליטה ללא מגורים בישובים הבאים: שדרות, אופקים, נתיבות, קרית גת, עפולה, נצרת, צפת – גם כאן יזכו הסטודנטים למילגת פר"ח.

לפרטים נוספים והרשמה ניתן לפנות לח"צ הקיבוץ הארצי: 03־6925350

בברכה,

עופר נווה

פעילות הסטודנטים באתר גבעת המטוס

גבעת המטוס הינו אתר קרוואנים בדרומה של ירושלים.

באתר אוכלוסיה הכוללת עולים מאתיופיה, ממדינות חבר העמים וכן ישראלים ותיקים המתגוררים במקום בשל מצוקת דיור.

החל משנה זו פועל במקום בית סטודנט הנוטל חלק בפעילות הקהילתית המתקיימת באתר. בפרוייקט, המשותף לקכה"א ולבני עקיבא, נוטלים חלק סטודנטים בני־קיבוצים, וסטודנטים אחרים, אשר עוסקים בפעילות מגוונת באתר, הכוללת עבודה בגני ילדים וצהרונים, פעילות במועדוני ילדים ונוער, חניכה אישית של תלמידים, עבודה באולפנים ופעילויות נוספות הנעשות בתאום עם מנהלת האתר ותחת אחריותה.

המגורים באתר קרוואנים וההכרות עם האוכלוסיה המתגוררת בו הינה חוויה התורמת רבות להכרות עם חלק מן הבעיות החברתיות הקיימות בארץ, על כל מורכבותן, ויכולה להעמיק את רמת המעורבות של הקיבוץ ובני הקיבוצים בנעשה בחברה בישראל. משום כך אנו רואים חשיבות רבה בגיוס סטודנטים מן הקיבוצים, המעוניינים במעורבות חברתית, ואשר יכולים להשתלב בפרויקט זה ודומיו. הכוונה להגדיל את מספר המשתתפים בו בשנה הבאה, במגמה ליצירת מסגרות קבע אשר יהוו קרקע לפעילויות אשר יעמיקו את הקשר בין התנועה הקיבוצית, לבין החברה הישראלית בכללה.

עומרי רון

קיבוץ גשור

ברכה

הנני בא לברך את החברים שיזמו את הוצאת הגול לכבוד בתי ספר תרבות בפולין ובגליציה.

אני שהנני חניך בית הספר תרבות בעיירה וגלניצה (גליציה) נזכר בהזדמנות זו במורים העבריים והפטיג ואומגר שהתמסרו לבית הספר הזה בכל רמח איבריהם. הם לימדו אותנו לא רק עברית, תנ"ך אלא גם ערכי ציונות והומניות. היו פתוחים לתנועות נוער ובעיקר של השומר הצעיר שהיתה להם מלוא הערכה. בית ספר זה היה מקובל בעיירה כמחנך ומפתח אופיו וחושיו של הילד. הקורסים התקיימו אחר הצהריים ובערבים על מנת לא להפריע ללימודים לפני הצהריים לבתי ספר הפולניים. התשלום היה אפסי ומשום כך יכלו להגיע לבית הספר הזה גם קשיי יום ומיעוטי יכולת.

רוב חניכי ביה"ס תרבות הגיעו במשך הזמן ארצה, הרבה מהם בקיבוצים: עין המפרץ, ניר דוד והמעפיל. ועוד רבים הגיעו ארצה ותרמו לא מעט בבניין הארץ והגנתה.

עד היום רובנו נפגשים מדי שנה ע"י המצבה שהקמנו ומזכירים את בית הספר, את המורים, את החניכים וגם את אלה שלא זכו להגיע ארצה.

ברצוני לציין שבית הספר הוא היה יהודי ורבים מאתנו זוכרים אותו לטובה עד היום הזה.

בתודה,

דב בריק

קיבוץ המעפיל

יומן המזכירות

1) מטות קיבוצי הליווי:

בהשתתפות רגי חבויניק שגוייס לתאם את הנושא בקבוצת קיבוצי הליווי. לכאורה הקריטריון היחיד לפיו נקבע מיקומו של קיבוץ בקבוצה זו הוא כושר החזר. למעשה יש קיבוצים שיש להם כושר החזר אך זקוקים לליווי והדרכה בבניה מחדש של מערך ניהולי, ויש שאין להם כושר החזר אבל אינם זקוקים לליווי, ואין להם מקורות פרנסה. כושר ההחזר הוא פרמטר כלכלי. בעוד שליווי הקיבוץ חייב להיות מערכתי: שילוב של כלכלה וחברה.

סוכם: א. רגי גויס כמתאם קיבוצי הליווי והוא כפוף ישירות למזכירי התנועה.

ב. רגי יוזמן לכל פורום העוסק בקיבוצי הליווי.

ג. רגי יצורף כמשקיף למזכירות הרחבה.

ד. רגי אחראי לדווח למחלקות המתאימות על ההתפתחויות בקיבוצי הליווי ולהתריע על התפתחויות חריגות.

ה. צוות הליווי המצומצם יתכנס אחת לשבוע, יכין תוכנית הבראה כלכלית וחברתית לכל אחד מקיבוצי הליווי, ויקיים מעקב אחרי ביצועה.

הרכב הצוות: רגי (רכז), השי רובין, פאולה גלוזמן, המלווה הכלכלי, המלווה האיזורי, העובד/ת סוציאלי, ובשעת הצורך – המלווה הצמוד מטעם הבנק.

ו. אחת לשבוע יתכנס צוות שירוכז אף הוא על ידי רגי, ויכלול את מזכירי הקיבוץ הארצי, מתאמי האגפים ורכזי מחלקות הכלכלה והחברה, לדיווח קצר ולדיון עקרוני.

ז. המזכירות הפעילה תקבל דיווח שוטף בכתב ובעל פה על מצב קיבוצי הליווי.

ח. החלטות עקרוניות הקשורות לגורל קיבוצי הליווי יוכרעו במזכירות הרחבה ובמועצת הקיבוץ הארצי.

ט. רגי יכין תוכנית ביקורים בקיבוצי הליווי, כל קיבוץ צריך להיות מבוקר אחת לחודש לפחות. רגי יכין מערכת הדרכה למלווים הצמודים מטעם הבנקים.

י"א. בחירת המלווים הצמודים תיעשה על ידי השי, רגי ופאולה, ותאושר במזכירות הפעילה.

י"ב. בעוד שלושה חודשים תחזור המזכירות ותדון בנושא על סמך הניסיון שירכש, ואז תוגדרנה ההפשרות והכפיפויות הנדרשות.

2. אי התייצבות של קיבוצים שהוזמנו לישיבת המזכירות:

לישיבה הוזמנו קיבוצים שלא התייצבו לדיון על חובותיהם לתנועה.

סוכם: א. המועצה קיבלה בשעתו נוהל מיוחד לקיבוצים שאינם עומדים בתשלומיהם. בהתאם לנוהל זה נפגשים נציגי הקרן עם הקיבוץ, נציגי הקיבוץ מוזמנים לישיבת המזכירות התנועה.

נציגי התנועה יוזמנו לשיחות הקיבוץ. הנושא יועלה לדיון במועצת התנועה ויינתן לו פרסום.

ב. המזכירות רואה בחומרה אי הופעה של קיבוצים שהוזמנו לבירור.

ג. תינתן אפשרות לנציגי הקיבוץ להיפגש עם נציגי התנועה והקרן.

ד. נציגי התנועה יסבירו את עמדתם בשיחה כולל שלב המזכירות התקיים.

ה. במידה ולאחר כל הפגישות האלה לא יוסדרו התשלומים, יועלה הנושא לפני מועצת הקיבוץ הארצי.

ו. הודעה בכתב על הליך תימסר לקיבוצים.

3) טיפול נקודתי בקיבוצים שהדבר נדרש:

בהמשך לדיון שנערך בנושא בישיבת המזכירות הפעילה ב־29 באפריל מסרו אמרי רון, המתאם הכלכלי ורגי חבויניק, מתאם קיבוצי הליווי, דו"ח על פגישות שנערכו בנושא בפורומים התנועתיים והממשלתיים העוסקים בנושא. הכוונה לכלול את עיקר הטיפול הנקודתי בקיבוצים בתקציב המדינה לשנת 1995, ולשם כך חייבות התנועות לסכם את דיוניהן לא יאוחר מיוני. הכוונה לרכז את המאמצים בפתרון בעיות פרנסה ובניה. לא יפורסמו שמות קיבוצים בלי הסכמתם להכלל בהסדר ומבלי שיש תוכניות.

סוכם: ליפות את כוחו של הצוות שנבחר לכך בישיבה הקודמת, רגי – רכז, השי רובין, אמרי רון, יונתן כהן, פאולה גלוזמן, ואברי דביר, להכין תוכנית מפורטת.

4) מדור לשוויון המינים:

ב־30.1 השנה קיימה המזכירות דיון על תפקיד המדור, וקדמה בברכה הצעה לתת דגש בפעילות של המדור על יזמות, בהתבסס על העובדה שעיקר האבטלה, הגלויה והסמויה בקיבוצים, נופל על קהל החברות. מאחר ובינתיים חל שינוי בהרכב ובמסלול המוצע, חזר הנושא ועלה לישיבת המזכירות.

המזכירות שבה ואימצה את עיקרי ההחלטה הקודמת. לפיה יחולקו שלושה ימי העבודה המוקצים למדור בין שתי חברות: אחת שתרכז את המדור ותייצג אותו במזכירות הרחבה, וכן בפורומים נוספים, והשניה תמשיך למדור התעשיה ותעסוק ביוזמות עסקיות, בהיקף מינימלי של יומיים בשבוע.

הוועדה הפרסונלית עם חנן צור מן המדור להעשה ייקבעו את פרטי הביצוע.

5) נושא ההתיישבות הצעירה – הסדר החובות:

נושא הסדר החובות של ההתיישבות הצעירה שנדון על ידי צוות בין־תנועתי שבראשו עמד אילן הדר, רכז המדור להתיישבות צעירה בקיבוץ הארצי. מטעם יחד עבר הטיפול למנכ"ל משרד החקלאות, יונתן כשיא, שהחזר וארמיה – מהקיבוץ הארצי, לא נכללים בהצעת המחזור למרות שקיבוצים ותיקים יותר מן התק"ם נכללו. הקיבוץ הארצי שב ותובע את הכללתם כתנאי להסכמתו להסדר המוצע. ברוח זו סיכמה המזכירות: מזכירות הקיבוץ הארצי עומדת על הכללת הקיבוצים שניר והרדוף בהסדר ההתיישבות הצעירה.

סיכום מועצת התנועה ב־15/5 בגבעת־חביבה

1. הועלו בקריאה ראשונה על ידי חנן בן־דור ההצעות הבאות: חנה קורן מקיבוץ חצור להחלפת טובה דור כרכזת מחלקת החינוך של הקיבוץ הארצי.

רן אסטריק, מקיבוץ החותרים, להחלפת אילן הרן כרכז מחלקת ההתיישבות הצעירה.

לקריאה שניה הצבעה: ניתאי קרן, מרבדים שהחליף את לביא מאירי כרכוז ח"צ הקיבוץ הארצי.

ניתאי נבחר ללא מתנגדים, ואנו מאחלים לו הצלחה מופלגת.

2. דיון בנושא הקרקעות: פתח את הדיון אורי סלע מגרנות, רכז ועדת הקרקעות של הקיבוץ הארצי. הוא סקר את ההתפתחויות והתקנות העוסקות בפיצוי למתיישב במקרה של הפקעת קרקעות. לאחר שנים רבות שהקרקע הופקעה כמעט ללא פיצוי נקבע "פיצוי חקלאי" מדורג לפיצוי בעל, אדמת שלחין ושטחי מטע. פיצוי זה היה קטן, כמה אלפי שקלים לדונם, וכאשר שטח כזה נמסר לגוף שהביא לשינוי ייעודו גרף רווחים נאים. כדי לאפשר קרקעות לבניה ולהתגבר על התנגדות המתיישבים שנבעה מהפיצוי הזעום, הוחלט ב־6/92, בימיו של אריאל שרון כשר השיכון, לאפשר לחקלאי ליהנות מפרי שינוי ייעוד הקרקע. תקנה 533 של מנהל מקרקעי ישראל, כאשר תקנה זו לא הביאה להגדלת היצע הקרקעות ולהוזלת מחירי הדירות, תוקנה ב־10/93 תקנה 611, לפיה הותרו עסקות מקרקעין עוד בטרם אושרו התוכניות השונות.

אחרי החלטות מועצת מנהל מקרקעי ישראל, נוצר מצב שבו חקלאים לא עמדו לפני הפיתוי, וקשרו עסקות עם יזמים ומתווכים. בחלק מן המקרים עסקות גרועות, ואשר בחלקן הוקפאו ולא הועמדו לרשות בניית השיכונים, כשיוה לעליית ערכן. רשויות התכנון איבדו שליטה, ולמעשה יזמים פרטיים קבעו איפה ומתי תיבנה שכונת מגורים.

נמשכים ניוקה שארית הרקמה החברתית. לכן נדרש הממשלה הקפיאו את היזמות בתקנות 533 ו־611, כדי לאפשר לוועדה בראשות סוגל להציע שינויים מקצועות.

נציגי הקיבוץ הארצי והמושבים במועצת המנהל תמכו בהקפאה ומניעת.

נציגי התק"ם התנגדו. ועדת הקרקעות של הקיבוץ הארצי קיימה כמה דיונים והחלטותיה הובאו לאישור המועצה הכלכלית. הוועדה קראה לכינוס מושב מיוחד של מועצת התנועה בהקדם האפשרי כדי לגבש עמדה ישותית. חברים טענו שכל עוד משנים את ייעוד הקרקע המוחכרת על ידי קיבוץ מקרקע חקלאית לקרקע המנוחה לקיבוץ פרנסה אחרת, תעשייה, תיירות וכו... זה נכון רק, ובלבד שלא ייפגע הקיבוץ כגוף יצרני ויוזם. יש מי שלל אפשרות שבה יחיה קיבוץ על רנטות ולא יתייגר על צורותיו השונות.

אחרים הביעו חשש שמא ייפגע אופיו של חבר הקיבוץ, אופיו המיוחד של הקיבוץ ויכולתה של התנועה לקיים עזרה הדדית בין קיבוצים.

היבט נוסף נגע בקשר שבין הקרקעות לבין הסדרי החובות המשלימים, היכולה להעביר מקור כזה מקיבוץ של יד העיר לקיבוצים מרוחקים.

למועצה הוגשה הצעת הוועדה הכלכלית והצעה של מזכירי התנועה. לצד המחאה של חלק מן החברים על הגשת הצעת המזכירים ברגע האחרון, נעשה ניסיון לאחד את שתי ההצעות כשהבסיס הוא החלטות הוועדה הכלכלית. הצעה להפריד את נושא הקרקעות מנושא ההסדר המשלים ירדה ברוב מוחלט מול חמישה נמנעים. כמו כן, נדחתה הצעת הוועדה הכלכלית שהציעה מחאה על ההקפאה הזמנית של תקנות 533 ו־611. הוחלט להעביר את הדיון לקיבוצים ואת הצעת החלופה המובאת להלן להחזיר לדיון למועצה לא יאוחר מעוד חודשים.

הצעות ההחלטה בנושא הקרקעות, כפי שנתקבלה במועצת התנועה:

1. הקיבוץ הארצי רואה את זכותו של המתיישב ליהנות מפרי שינוי הייעוד של הקרקע שהוחכרה לו, זכות שאינה ניתנת לערעור.

הקרקע הוחכרה לנו לעבדה ולשמרה באיזורי הארץ הנידחים, כמו גם במרכז שהיה אז בלתי מיושב. עצם ישיבתנו באזורים אלה תרמה לפיתוחם. ואם עלה ערך הקרקעות, יש לנו חלק מכריע בכך וזכותנו ליהנות מפירות אלה. על אחת כמה וכמה במציאות שבה החקלאות, עליה היתה פרנסתנו, אינה מהווה יותר מקור קיום מספיק.

2. הקיבוץ הארצי קורא לכל העוסקים בדבר לשקוד על שמירת אופיו הייחודי של הקיבוץ, על המסגרת התנועתית ועל עקרונות העזרה ההדדית. בתנועה יש לנו מחוייבות לקיבוצנו בספר, בנגב ובגליל, בערבה ובאיזורים מרוחקים אחרים.

3. החלטות 611 ו־533 נתנו למנהל מקרקעי ישראל סמכויות מלאות, שאיפשרו לו להפעילן ולתרום בכך לגדול עתודות הקרקע לשיכון ולהוזלתם. הקיבוץ הארצי דוחה את הנסיון להאשים את החקלאות בסחבת שנוצרה בשטח.

4) זכותו של המתיישב ליהנות מפירות שינוי הייעוד של הקרקע אינה ניתנת לערעור. בכל הסדר שייקבע יש לשמור על: א. זכותו של המתיישב לבחור בין פעילות ייזומית לבין קבלת פיצוי לפי הערך הריאלי של הקרקע.

ב. הכללים לפיצוי יחולו גם בנושא הפקעות לצרכי ציבור כגון כבישים, מסילות ברזל וכו'...

5. השתתפות הקיבוץ ביזמות בשימוש בקרקע תיעשה בהתבססות הבאות:

א. שינוי הייעוד יהיה במסגרת התיכנון הכולל, הלאומי והאזורי. ב. הקיבוץ יידרש למלא את חלקו בהסדר הכולל של חובות הקיבוצים על ידי העמדת קרקע, או מירות יזמות עליה, בתנאי ולפני שימוש בקרקע אחרת ליזמות.

ג. היקף היזמות לא יעבור אותו שייקבע מתוך משבצת הקרקעות של הקיבוץ.

ד. ייקבע לוח זמנים למימוש היזמות, כדי למנוע שימוש ספקולטיבי של המתנה לעליית ערך הקרקע.

ה. בכל חוזה פיתוח על הקרקעות של הקיבוץ עם שותפים נוספים יהיה חלקו של הקיבוץ לפחות בהיקף שייקבע בתקנות היזום החדשות.

6. במסגרת הדיונים המחודשים בנושא הקרקעות יש מקום להבחנה ושיפור בחוזה החכירה לדורות. יש מקום מיוחד לשנוי סעיף 18 בחוזה הנ"ל.

7. יוזמות הקיבוץ דורשות נסיון והתמצאות. בשטח אורבים יזמים פרטיים וכשלונות יכולים להיות בעלי השלכה קשה. המחלקה המשפטית תסייע בעזרת צוות חיצוני מיומן להדריך את הקיבוצים איך וכיצד לנהוג.

8. מרכיב הקרקעות במסגרת "ההסדר המשלים":

תרומת הקרקעות הנדרשת על ידי הקיבוצים להסדר המשלים תתקיים על פי העיקרון של העזרה ההדדית ובהתאם להחלטות "צוות הגוי להסדר" של הקיבוץ הארצי שנמסרו לוועדת מוזארי ולקיבוצים, ואשר לפיה מוצעת תרומת הקיבוצים לפי המפתח הבא: א. תרומה אחידה – אחוז מהמשבצת.

ב. תוספת תרומה על פי ערך הקרקע.

ג. תוספת תרומה על פי החוב.

9. הקיבוץ הארצי יפעל לביטול החוזה המשולש שיש לקיבוצים שאינם בטיפול המוכנות ואינם בעלי חוב שלה.

10. הקיבוץ הארצי תומך בהקמת רשות־על לתכנון לאומי של הקרקעות שתיוצגנה בו כל הרשויות של התכנון והגורמים הקשורים בשינוי ייעודי הקרקע.

האם האמת היא יוד או מלח?

שלושה חיילים בשירות סדיר נסעו איתי לאחרונה במונית קטנה, במרחק הקטן, הנגמא חישיקל, המפריד בין קיבוצם לבין העיר הסמוכה, אי־אפשר לפתח שיחה של ממש. כדרך כלל, כדי להפשיר את קצה הקרחון של אחות ושל המבוכה, אני פותח בשאלה סתמית, אגבית, מולה.

מאחר שביקשתי לערוך משאל אקראי, פתחתי אותו בשלושת הטרמפיסטים – חיילים צעירים, בני קיבוץ. שאלתי אותם מי מהם יישאר בקיבוץ לאחר השירות הצבאי. הם הגליפו עיניים וחייכו כלפיים, וכמו על פי אות מוסכם, אמרו השלושה פה אחד: "אני לא יודע, אבל אני לא נשאר שם".

התגובות הגמלה להשאירותם הניעה אותי לחקור ולשאול, מה הסיבה העיקרית שבגללה הם אינם בטוחים שיישארו בקיבוץ.

מתגובתם של השלושה עלה, כי קיבוץ הוא מקום קטן שאין מומן בו פעולה, אינו מאפשר מיצוי יכולות וכישורים, דל להרהים בהצעות עבודה מעניינות, מקום שאין בו מן הבחינה הפיסית והגיאוגרפית, מקום שאנשים בו מסתובבים חפויי ראש, מרירים וממוצים, מקום מלוכלך, מקום שלא מספק שום גירויים, מקום ללא עתיד.

שמעתי אותם בקשב רב ובסבלנות, לא יכולתי להפריך או לסתור אף לא אחת מהאבחנות שלהם.

יכולתי, כמובן, להתחיל למנות את שבחי הקיבוץ ולהעמיד מול ההפגנה שלהם "טילי פטריוט" אחרים, כגון: היכן תמצאו עוד מקום שהאוויר בו כה צלול והמנאי בו כה נדיב, שהיכולת ליזום ולפעול, כמעט בכל תחום שהוא, היא בלתי נדלית. ובכלל – היכן עוד אפשר ליהנות מאיכויות החיים הראשוניות, החשובות, היכן ניתן להיות ללא דאגות קיומיות לחוצות, הנובעות מהקשר ההכרחי בין התרומה לבין התמורה? היכן יוכלו להתפנות בראש נקי ללימודים גבוהים ולטייל בעולם כאוות נפשם, כשהם יודעים שהבית יחכה להם, יברך אותם בצאתם וישמח איתם בשובם.

מאחר שלא רציתי למנות את עצמי לסניגור מטעם, וחיות שהנחתי שהשבחים שאני מונה בקיבוץ לא יורשו להם דבר, התכנסתי בשתיקה והבאתי אותם אל מחוז חפצם.

בדרך חזרה דימיתי את האמת ליוד הנמרח על פצע. הוא צורב כמו תבוסה, הוא שורף כאש, אבל הוא מחטא, הוא מרפא.

חשבתי וחשבתי ודימיתי את דברי שלושת החיילים ליוד, הנמרח על הפצעים, ואולי הם לא היו אלא מלח הנזרה עליהם?

אברהם שרון

רשפים

מה לעשות? לעשות

סדנה למיומנות הניהול

דבורה נבו מראיינת את מיכל מיכאלי, רכזת משאבי אנוש

מיכל, מה היו המטרות המוגדרות של הסדנה?

– מטרות הסדנה הוגדרו כנסיון לתת כלים מקצועיים בידי רכזי ועדות וענפים.

ניסינו לבנות תוכנית שמטרותיה – שיפור מיומנויות הניהול ולימוד אופן הכנת תוכנית עבודה.

תוך כדי עבודתה של רותי כמזכירת קיבוץ עלתה בעיה, שרוב רכזי הוועדות חסרים כלים להפעלת הוועדה, וחסר להם ידע בכלכלי בסיסי.

רותי, כאחראית על ענפי השרות והפעילות של הוועדות, ואני, כרכזת משאבי אנוש, בנינו את הבסיס לתוכנית של הסדנה, שהוגדרה כמיועדת לרכזי ועדות וענפי שרות. הדגש היה על סדנה פעילה ולא הרצאות, ובחרנו נושאים, שבעינינו נראו חשובים. הגדרנו לעצמנו, שאחת מן המטרות תהיה שכל משתתף (דהיינו, רכז ענף או ועדה) יכין לסיכום תוכנית עבודה של התפקיד שבאחריותו.

העובדה, שאנשים היו מחוייבים לאיזושהי תפוקה, היתה משמעותית. הצענו פגישה עם הגיזבר ועם מרכז המשק המקומיים, כדי שתיווצרנה נקודות חיבור בין בעלי תפקידים מרכזיים לבין רכזי הוועדות, שתיווצר שפה משותפת.

איך ארגנתן את הסדנה, מי נבחרו כמשתתפים?

– רשמנו לעצמנו את שמות כל בעלי התפקידים בקיבוץ, שקשורים לרותי ובתחום אחריותה.

היעד שלנו היה להגיע ל־22־24 איש, מתוך הנחה שחלק נושרים בדרך.

התחלנו ליצור קשר עם בעלי תפקידים, לברר מי מוכן, מי יכול להשתתף.

פנינו להרבה אנשים – למשל – היה חשוב, שאנשי המוסד החינוכי יקחו חלק, אך כיוון שישיבת הנהלת המוסד מתקיימת בימי ה', לא יכלו להתפנות ולהצטרף לסדנה, שהתקיימה גם היא בימי ו'.

שמענו טענות – "למה דווקא ביום שישי"?

הנימוק שבחרנו דווקא ביום זה הוא, שהיה חשוב שהסדנה תתקיים בשעות הבוקר ולא בשעות הערב.

יום שישי הוא "יום קצר" ממילא, (אילו היינו מארגנים סדנה באחד מימי השבוע האחרים, אנשים קרוב לוודאי לא היו חוזרים לעבודה לאחר סיום הפעילות בסדנה).

מה היו מקורות המימון?

– במימון הסדנה השתתפו קיבוץ אילון ונעמת, כאשר נעמת מממנת יותר מ־40% מעלות הסדנה.

לנעמת היום תחום פעילות רחב בקיבוצים, ואחת ממטרותיה להביא פעילות רלוונטית לחצר הקיבוץ.

תוך חיפוש מקורות מימון, גילינו שנעמת קיבלה לעזור, ואכן התקבלנו בסבר פנים יפות וברצון טוב. גם העצות שקיבלנו היו מאוד משמעותיות לקיום הסדנה.

האינטרס של נעמת הוא להכין קאדרים של נשים, שמנהלות ומרכזות ועדות וענפים.

באילון, העובדה שרוב החברות עברו סדנאות, הן במסגרת עבודתן בחינוך או השתתפו בסדנאות, שהלן עשתה כזמנן, נתנה הרגשה של "קרקע פוריה", עבדנו על בסיס קיים ולא היתה התחלה מנקודת האפס.

ספרי על התהליך עצמו.

– לי היה מאוד חשוב, ש"לא 20 אנשים עוסקים בסדנה ועוברים 'תהליך', אלא 20 אנשים מאילון" (!).

אנשים פעילים שעובדים יחד ויוצרים ביניהם שפה משותפת, יוצרים אחידות.

אנשים שעוברים פה תהליך משותף, ולא שכל אחד בפני עצמו לומד ומשתלם במקום אחר.

האם זה יוכיח את עצמו? ימים יגידו.

אני מרגישה שנוצרה חברותא נעימה והוויה משותפת, מקווה שישאו פרי בעתיד.

איך את מסכמת את הסדנה?

– הסדנה הזו אינה השלב הסופי. בכלל, כל תהליך למידה הוא אינסופי מעיקרו וצריך כל הזמן להתחדש.

מדברים על המשך, כשעל הפרק עומד "שלב ב'", שיתמקד ביזמות.

לזה אני מנסה להשיג מימון של משרד המסחר והתעשיה.

כן נבדקת אפשרות לקיים עוד מחזור לקבוצת חברים פעילים נוספת.

לדעתי, עצם האפשרות שלנו לקיים למידה בצוותא היא תהליך חשוב מאוד.

אני חושבת, שגם ענפי הייצור, אם היו יכולים ליצור כלי של למידה משותפת, היה תורם להם רבות.

זה מרענן ונותן כוחות חדשים, ומאוד חשוב.

בסדנה עשינו משהו. נתנו לאנשים כלים לעבודת ניהול נכונה. אם נצליח להגיע לתרבות אחרת של מתן שרות, שגם זו בעצם אמנות – לתת שרות טוב – הרי תשתפר הרגשתנו במקום הזה.

(מתוך עתון אילון)

השבוע בקיבוץ הארצי